VANDAAG

SLUIS ...242 stemmen...

108STE JAARGANG — NO.: 135 ZATERDAG 15 JUNI 1991

AMIGOE

Preke

Vaderdag op Curacao: Toppunt van verwarring!

…oden bij …ving in …orgië

…LDEN - Het westen …de Sovjetrepubliek …rgië is zaterdag…n door een zware …eving getroffen. Dit … het Amerikaanse …rologische instituut …lifornia gemeld. Er …og geen meldingen … slachtoffers of …e.

…ok bereikte een kracht …7 op de schaal van …r. Het getroffen gebied …60 kilometer ten noord… van de hoofdstad Tbi…waar de schok ook voel…was. Bij een eerdere … in hetzelfde gebied …en op 29 april zeker …rd mensen en raakten … honderdduizend dak… Volgens de eerste ber… zijn er vijf doden gev… toen in het bergdorpje …heneti een huis ins… De communicatie… met diverse gebieden …verbroken waardoor de …ng voorlopig niet veel …kon zeggen dan dat de …matie over doden en … "verward" is. Heli… zijn onderweg om de …nd op te nemen. …otste schade zou zijn …richt in het gebied bij … waar acht dorpen ver… zouden zijn.

Vluchtelingen keren terug in Etiopië

■ *KEBRIBEYAH - De vluchtelingen keren weer terug naar Etiopië. Als gevolg van de machtswisseling en de strijd in Etiopië waren velen gevlucht naar onder meer Somalië. De uit Somalië terugkerende vluchtelingen blijken gemiddeld dagelijks dertig kinderen te verliezen te hebben als gevolg van honger en ziekte. Deze foto werd genomen van vluchtelingen in een kamp in het oosten van Etiopië.* (AFP-satellietfoto)

Surinaamse bemiddelaarster De Hart:

Militair ingrijpen in belang van democratie

DEN HAAG - Denise de Hart (77), bemiddelaarster tussen het Nationale leger van Suriname en het Junglecommando van Ronnie Brunswijk, heeft zich uitgesproken voor een tijdelijk militair ingrijpen van buitenaf.

De Hart acht een dergelijk ingrijpen nodig als de democratisch gekozen regering van Suriname niet binnen een maand aantoont de grondwet te willen veranderen en de macht van de militairen te willen terugdringen. Zij zei dit vrijdag in een programma van de RVU-radio. Mevrouw De Hart wil met het militair ingrijpen "schoon schip maken en het Surinaamse volk in zijn waarde laten".

Denise de Hart probeerde sinds 1989 op verzoek van de autoriteiten in Paramaribo de militairen onder leiding van Desi Bouterse en het opstandige Junglecommando met elkaar te verzoenen.

VS-en Britse troepen voor 92 weg

Kuwayt doet geen grens-concessies

MANAMA - De Kuwaytse minister van Buitenlandse zaken heeft zaterdag gezegd dat de Amerikaanse en Britse troepen zijn land voor het einde van dit jaar zullen verlaten. Kuwayt blijkt niet van plan enige concessie te doen wat zijn grens met Irak betreft.

Tegenover het Arabische internationale dagblad Al-Hayat verklaarde sjeik Al-Salem als minister van Buitenlandse zaken dat zijn regering na het vertrek van de naar schatting 7.500 militairen een beroep zal doen op Egypte en Syrië om troepen te sturen. Deze landen "hebben zich bereid verklaard om op elk moment troepen te sturen, wanneer het emiraat daaraan behoefte heeft" zei de minister.

Kuwayt zal geen enkele concessie doen inzake het verloop van de grens met Irak, aldus het Kuwaytse persbureau KUNA onder aanhaling van een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse zaken van Kuwayt. De verklaring van Kuwayt komt aan de vooravond van het bezoek van een commissie van de Verenigde Naties die de grens tussen Kuwayt en Irak definitief moet vaststellen.

VERTRAGING

Kuwayt doet geen concessie met betrekking tot alle met Irak gesloten akkoorden, inclusief de overeenkomst uit 1963. Resolutie 687 van de Veiligheidsraad gaat uit van de grens zoals die door een akkoord uit 1963 is bepaald. De VN-resolutie bevatte voorwaarden voor het beëindigen van de vijandigheden in de Golfoorlog en is door Irak aanvaard.

Een VN-functionaris verklaarde vrijdag dat Irak met een vertraging van enkele maanden binnenkort zal beginnen met het teruggeven van buitgemaakt Kuwayts vermogen. Baghdad heeft tijdens de bezetting van het oliestaatje ondermeer goud en bankbiljetten naar Irak overgebracht. Er zijn afspraken gemaakt over het teruggeven van 3.216 goudbaren met een waarde van circa 4,6 miljard dollar. Over de hoeveelheid bankbiljetten die door Irak moet worden teruggegeven, bestaat nog onenigheid.

…ARINE INGESCHAKELD BIJ VERTREK

…gering beroept zich op handhaving openbare orde

…ome zet vluchtelingen …lbanië buiten de deur

…OME - Schepen met Albanese vluchtelingen die …op de rede van verschillende Italiaanse havens …nden, moeten de territoriale wateren van Italië …iddellijk verlaten. Die opdracht heeft het Ita… ministerie van Binnenlandse zaken vrijdag …even. Het bevel is vervat in een telegram dat aan …betrokken districten is gestuurd. Het besluit dat …schepen de Italiaanse wateren moeten verlaten, …omen na langdurig overleg tussen verscheidene …steries in Rome.

…zitten nog zeshonderd …nezen op Italiaanse en …nse schepen voor …taliaanse havens aan de …tische Zee - 380 vluch…gen zitten vast bij …ra, de overigen bij … Brindisi en Otrante. …gelopen dagen zijn ze … schepen opgepikt van … waarmee ze op zee …rden. De Albanezen … teruggestuurd "om … van openbare orde", … minister Vincenzo … van Binnenlandse … Donderdag had de …ring in Rome al besloten … kandidaat-immi…nten geen aanspraak …konden maken op de …s van politiek vluchte… nu Albanië een democ…sch meerpartijenstelsel …

…heeft de Italiaanse kust… bevel gegeven de …en met vluchtelingen …buiten de territoriale …ren te begeleiden, van…waar ze door de Italiaanse marine naar Albanië zullen worden begeleid. De plaatselijke overheden zullen privéschepen mogen requisitioneren om Albanezen die in de havens zijn neergestreken buiten de territoriale wateren te brengen.

Verspreid over een aantal Italiaanse havens aan de Adriatische kust liggen vijf schepen die de afgelopen weken Albanese vluchtelingen hebben opgepikt. De kapiteins weigerden te vertrekken voordat de Albanezen van hun schepen zijn gehaald. De politie stond echter niet toe dat de vluchtelingen aan land gaan omdat daarmee de Albanezen formeel het recht krijgen om politiek asiel aan te vragen. Enkele vluchtelingen zijn in hongerstaking gegaan om toegang tot het Italiaanse vasteland af te dwingen.

VS-BEZOEK

Rome zegt dat het de Albanese vluchtelingenstroom niet meer kan verwerken. De autoriteiten laten weten dat zij geen opvangadressen meer hebben waar vluchtelingen kunnen worden ondergebracht in afwachting van een uitspraak in hun asielaanvraag. Opvangtehuizen zijn overvol sinds de laatste vluchtelingengolf in maart, toen twintigduizend Albanezen uitweken naar Italië.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse James Baker overweegt Albanië volgende week te bezoeken na de afsluiting van de CVSE-conferentie in Berlijn 20 juni, aldus een van zijn functionarissen. Washington hervatte pas dit jaar de diplomatieke betrekkingen met Albanië, die in 1939 na de Italiaanse bezetting van het land waren afgebroken.

Centrale bank SU maakt telfout:

Miljarden teveel uitgeleend

MOSKOU - De Sovjet Centrale bank, Gosbank, in Moskou is tot de ontdekking gekomen dat het in 1990 vele miljarden roebel teveel heeft uitgeleend. Volgens het Russische dagblad Izvestia zou de bank 21 miljard roebel teveel hebben uitbetaald boven het toegestane kredietplafond.

Daarmee zou de bank, volgens de officiële wisselkoers, het plafond met omgerekend ongeveer Nf 25,2 miljard hebben overschreden. Deze cijfers moeten trouwens met een korreltje zout worden genomen, omdat de roebel niet inwisselbaar is op de Westerse valutamarkt. De bank had de "rekenfout" pas aan het eind van het eerste kwartaal dit jaar in de gaten gekregen, omdat de bank, zoals zoveel financiële instellingen in de Sovjetunie, niet met computers, maar met carbonpapier werkt.

Vooral de Russische republiek heeft sterk geprofiteerd van de geldstroom uit Moskou's Gosbank. Van de 21 miljard roebel stroomde vijftien miljard roebel in Russische richting. De Izvestia concludeert dan ook bitter: "Miljarden roebels aan spaargeld zijn naar de economie gesluisd, maar niemand wist ervan".

In Venezuela:

Zestien doden bij brand

CARACAS - Bij een felle uitslaande brand in een fabriek voor sportschoenen in Venezuela zijn zestien doden gevallen en negen gewonden. Het ongeluk deed zich voor in San Antonio in de staat Tachira. De brand brak om half vijf vrijdagmiddag uit op de feestdag van Sint Antonius. Op dat ogenblik waren er meer dan dertig mensen werkzaam in de fabriek welke niet ver van Colombia afligt. Het vuur greep zo snel om zich heen dat zestien van hen er de dood vonden. De gewonden zijn er ernstig aan toe. Zij werden naar ziekenhuizen in San Antonio en San Cristobal gebracht. Vanuit het Colombiaanse Cucuta kwam er ook brandweer. Deze plaats ligt via de snelweg op vijftien minuten afstand van San Antonio. Ook uit San Cristobal kwam er assistentie voor de brandweer. Dit is de hoofdstad van de staat Tachira. Onder de slachtoffers zijn ook Colombianen. Hun aantal was niet meteen vast te stellen.

■ *CLARK AIR BASE - Een personeelslid van de bewakingsdienst van de Amerikaanse luchtmacht rent naar een evacuatiecentrum bij de Clark-luchthaven, Filipijnen, bij het naderen van een nieuwe golf van as en lava welke door de steeds maar actiever wordende Pinatubo vulkaan worden uitgestoten. Als gevolg van deze uitbarstingen zijn er tot heden toe drie Filipinos om het leven gekomen. Tienduizenden mensen zijn uit het bedreigde gebied geëvacueerd.* (AFP-satellietfoto)

Op de loop voor Pinatubo-actie

…olumbia

…WARDS AIR BASE …Amerikaanse ruimte… Columbia, met aan … zeven astronauten, …dag veilig geland op … landingsbaan van …ards air base in de …ikaanse staat Cali…

…huttle, die ook nog meer … 2.500 kwallen en ratten …erde, is negen dagen in …ruimte geweest. Tijdens …vlucht, een van de langste …u toe, deden de ruimte…ders met zichzelf experi… aangaande langdu… gewichtloosheid op het …lijk gestel.

Coalitie-voorstel Roemenie van baan

BUKAREST - Het regerende Front van Nationale redding (FNR) in Roemenië heeft een oproep van de vijf grootste oppositiepartijen tot de vorming van een coalitieregering van de hand gewezen. Dat heeft het officiële Roemeense persbureau Rompres vrijdag bekendgemaakt. Premier Petre Roman liet donderdagavond voor de televisie weten dat hij het coalitievoorstel niet kon accepteren.

Ulster-overleg begint

BELFAST - Maandag komen de vier protestantse en katholieke leiders van Noord-Ierland in Belfast bijeen om voor het eerst na zeventien jaar bloedige strijd samen te praten over de politieke toekomst van de Britse provincie.

In de afgelopen 22 jaar zijn als gevolg van strijd en hevige (bom)aanslagen door het katholieke Ierse Republikeinse leger (IRA) en protestantse paramilitaire groepen in totaal bijna drieduizend doden gevallen. Voor de duur van de besprekingen zijn de IRA en deze groepen, die eerder dit jaar een hele reeks aanslagen pleegden, een staakt-het-vuren overeengekomen. De IRA had daarbij toegezegd geen protestantse extremisten te doden als de protestanten geen katholieken zouden ombrengen.

Zeventig procent gasten zakenlui

Caribbean Hotel vaart wel bij nieuwe luxueuze executive floor

WILLEMSTAD — Het Caribbean Resort & Casino vaart wel bij de - voor de Antillen unieke - executive floor die december vorig jaar in gebruik werd genomen. Het hotel is zich sinds '89 meer en meer gaan richten op het zakelijke marktsegment. 'Onze hotelgasten bestaan nu voor 70 procent uit zakenlieden en voor 30 procent uit toeristen', verklaarde Rooms Divisions Manager Ingrid Schoen. Zij maakt deel uit van het nieuwe management team dat gisteren aan de pers werd voorgesteld in de Princess Suite, een onderdeel van de luxueuze Executive Floor. General Manager Michael Newbold maakte tijdens de presentatie bekend dat het Caribbean Resort & Casino grootse plannen heeft voor uitbreiding.

■ *Interieur van een suite op de executive floor.*

De gehele vijfde verdieping van het hotel wordt in beslag genomen door de executive floor. Er zijn 38 kamers in diverse prijsklassen beschikbaar en er werden ook suites ingericht compleet met zitkamer, keukentje en bar. 'We willen tegemoet komen aan de eisen van de moderne zakenman. Die wil snel en correct geholpen worden', aldus Newbold. Op de vijfde verdieping is een speciale balie uitsluitend voor gasten van de executive floor aangebracht waar kan worden in- en uitgecheckt. Daar worden ook secretariële diensten aangeboden en er kan gebruik worden gemaakt van telex en fax. De gasten hoeven niet naar beneden voor hun ontbijt; dat wordt speciaal op deze verdieping voor hen geserveerd. "Het blijkt dat zakenlieden vroeg en snel willen ontbijten; zij hoeven nu niet meer helemaal naar beneden", verklaart Schoen.

De keus voor meer voorzieningen voor de zakelijke 'toerist' blijkt een juiste te zijn geweest. Hiertoe besloot het management na een daling van de bezetting in 1988. In de periode van 1989 tot 1991 liet de bezetting een toename zien van 21,3 procent; de omzet nam toe met 13,2 procent. Overigens richt het hotel zich ook steeds meer op de 'meersterren' toerist. Dat men daar werk van maakt bleek uit de toelichting van assistant manager Johnny van Romondt. Op drie verdiepingen werd nieuw tapijt op de gangen gelegd. Vijftig kamers werden eveneens 'upgraded' met nieuwe vloerbedekking en behang. Het Terrace Restaurant, dat 24 uur per dag geopend is, kreeg ook een opknapbeurt. Nieuw meubilair werd aangeschaft voor de de Pisca Bar.

LANDSCAPING

Momenteel wordt hard gewerkt aan een vernieuwing van de oprijlaan en de hoofdingang waarvan het planten van palmbomen en het aanbrengen van verlichting deel uitmaken. Het hotel zal ook in het kader van landscaping worden bekeken en aangepast. Na de renovatie van de hotelpier - een projekt van de overheid dat in november zal worden afgerond - wordt begonnen met het uitwerken van een plan voor een jachthaven met twaalf ligplaatsen.

Er liggen inmiddels uitgewerkte plannen klaar voor een aanzienlijke uitbreiding van het hotel. Naast het zwembad zullen vijftig extra kamers worden gebouwd en waar nu -grenzend aan het Sonesta hotel - een aantal huizen staat waar merendeel werknemers van het Caribbean hotel wonen, zal een aantal condominiums gaan verrijzen."Dat worden de meest luxe appartementen op het eiland die we zullen gaan verkopen. Het uitzicht op zee is daar werkelijk fantastisch", aldus de general manager. Het groene licht voor deze uitbreiding werd al gegeven door gedeputeerde van toerisme Ruben Page. Ook de Citco Bank is reeds financieel akkoord gegaan. Na de definitieve goedkeuring van alle betrokken partijen zal met de bouw worden begonnen.

Het nieuwe management team bestaat naast general manager Michael Newbold en assistant manager Johnny van Romondt uit room divisions manager Ingrid Schoen, evening manager Gorge Guardiola, chief engeneer Luis Nieuw en executive secretary Beulah Henriquez.

■ *Het nieuwe management team van het Caribbean hotel; uiterst rechts general manager Michael Newbold.*

De Vogelvriend

WILLEMSTAD — De leden van de vogelvereniging De Vogelvriend heeft begin juni een nieuw bestuur gekozen. I. Meulens draagt nu het voorzitterschap en C. De Koop is vice-voorzitter. Secretaris is H. Welvaart en penningmeester K. Maduro. De heren E. Chatlein, M. Marten en R. Wefer zijn commissaris voor de vogelvereniging.

Blijkens seminar Infotrans

Glasgal slaagt in efficiënte integratie datacommunicatie

WILLEMSTAD — Gistermiddag hield de Infotrans Carribean NV in het Van der Valk Plaza Hotel een seminar over datacommunicatie. Gastspreker was Ingemar Sjunnemark, vice-president van Glascal Communications Inc., een wereldwijd communicatieconcern dat sinds januari van dit jaar samenwerkt met Infotrans. Thema van de lezing was de integratie van stemgeluid, data en fax op één communicatiecircuit.

Infotrans is een jong bedrijf dat zich gespecialiseerd heeft in bedrijfsadvies op het gebied van datacommunicatie. Meer dan honderd Curaçaose ondernemingen hebben al van deze diensten gebruik gemaakt. Sinds januari heeft het bedrijf het Zweeds/Amerikaanse concern Glascal achter zich staan, wat de mogelijkheden op het gebied van internationale communicatie danig vergroot.

Communicatie is voor de meeste bedrijven, zeker op Curaçao, een aanzienlijke onkostenpost. Naast menig telefoongesprek met het buitenland, worden er per dag vaak ook talloze faxen verstuurd. Bovendien is er vaak sprake van een intensief dataverkeer. De meeste bedrijven gebruiken dan ook drie of meer communicatielijnen. Voor elk van deze lijnen moet fors 'huur' betaald worden.

Tot voor enkele jaren was het alleen voor grote bedrijven met veel telefoonlijnen en veel geld mogelijk om de communicatie van stemgeluid, fax en data te integreren. De vereiste hardware was omvangrijk, complex en kostbaar.

'Twee jaar geleden slaagde Glascal erin een systeem te ontwerpen dat in staat was te integreren en toch simpel, snel, klein en redelijk betaalbaar was. Ook voor kleinere bedrijven werd het interessant', vertelt Sjunnemark. 'Met een multiplexer, de Marathon 5K, is het mogelijk om de digitale informatie van stemgeluid, data en fax op één band te zetten, in kleine, afzonderlijke 'pakketjes'. De multiplexer reduceert de informatie zodanig dat er veel minder bits vereist. En het klinkt echt niet alsof je met Donald Duck aan het bellen bent. Sterker nog, met het nieuwste systeem kan je zelfs stemmen herkennen.'

Een groot probleem bij het combineren van stemgeluid met data en fax is dat 'stemverkeer', in tegenstelling tot data en fax, geen vertraging kan tolereren. Vertraging van de digitale informatie zou immers leiden tot vervorming van de 'stem'. De Marathon 5K is nu echter in staat om digitaal 'stemverkeer' te onderscheiden van de overige informatie en deze prioriteit te geven.

'Door integratie van de digitale communicatie kan het aantal benodigde lijnen aanzienlijk gereduceerd worden, wat een aantrekkelijke bezuiniging betekent', aldus Sjunnemark. 'Wanneer een bedrijf bijvoorbeeld alleen de bestaande telefoonlijn handhaaft, kan er gratis gefaxt worden en is ook de data-communicatie gratis'.

Een Curaçaose onderneming die bijvoorbeeld gemiddeld per dag twee uur de telefoonlijn benut voor contact met Nederland, heeft de investering voor de benodigde hard- en software al in vier maanden terugverdiend.

Afsluiting rijbaan voor DOW-kantoor

WILLEMSTAD — [Op] ...sdag 18 juni worden door de ... Openbare ... metingen verricht ... Fokkerweg ... gatweg Zuid) ... Berg Carmelweg ... Nightingaleweg op ... punt ter hoogte ... bocht te Parera ... DOW-gebouw.

Ten behoeve van deze werkzaamheden zal de ... delijke baan over ... noemd gedeelte voor ... keer komende vanuit de ... nabrug richting Salin... sloten zijn. Het rij... via de Berg Carmelweg ... Nieuwe Pareraweg ... omgeleid naar de Fokk... De afsluiting zal ... vinden tussen 8.30 en ... uur.

Weggebruikers wo... dringend verzocht goed ... letten, strikt de omlei... borden in acht te nem... hun snelheid te matige...

ESPN-ploeg verslaat windsurf wedstrijden

WILLEMSTAD — Het Amerikaanse sporttelevisie station, ESPN, zal de dit jaar windsurfwestrijden die deze dagen op Curacao worden gehouden weer opnemen. Meer dan 61 miljoen telekijkers zullen via de ESPN de westrijden te zien krijgen. Dit maakt de ...acao Tourism Develop... Foundation (CTDF) in ... persbericht bekend. ... de PBA-voorzitter, ... Herles, heeft de Cur... organisatie dit jaar ... leken met de andere ... sche eilanden, weer ... gescoord.

De CTDF heeft dit jaar ... alle medewerking ... aan de organisatoren ... windsurf-westrijden. De ... ploeg, die onder leiding ... van Paul Jenner, zal ... schillende aspecten ... westrijden (op land en ... water) opnemen. ... andere spontane op... van het publiek en de ... schillende modeshows ... strand gehouden ... worden.

Voor wat de westri... zelf betreft heeft de ama... windsurfer, Marius ... Noort, voor een ware ... gezorgd. Hij won van ... alle professionelen die ... de westrijd meedoen.

Vnadaag zullen er ... schillende lokale mu... groepen op strand van ... Curacao Seaquari... optreden. Ondermeer ... muziekgroepen 'Future ... 'Noise Club'.

Issoco en Risam zullen ... staande zondag optre... Entree is 5 gulden voor ... wassenen en 3 gulden ... kinderen tot en met 14 ...

■ *Op de foto de ESP... opnameploeg onder lei... van Paul Jenner samen ... een begeleider van de CTDF.*

Werkervaring in buitenland:

C.I.P. regelt uitwisseling met de Verenigde Staten

WILLEMSTAD — Cleveland International Program is een 'non profit' organisatie die zich al meer dan 25 jaar bezighoudt met het bevorderen van culturele- en educatieve uitwisseling van personen.

In een periode van vier maanden of een jaar krijgen zij de gelegenheid om ervaring op te doen op het terrein van sociaal werk. Voor de uitwisseling van vier maanden geldt een oriëntatieperiode van vijf weken. De deelnemers zullen dan meedoen aan studieprogramma's, workshops, seminars en lezingen.

Vervolgens krijgen ze tien weken praktijkervaring in een Amerikaanse instelling op het gebied van sociale dienstverlening, aansluitend bij het werk dat de persoon doet in zijn eigen land. Gedurende de vier maanden zullen de deelnemers verblijven in verschillende Amerikaanse gezinnen.

Voor het jaarprogramma geldt eenzelfde benadering, alleen werkt de deelnemer dan acht maanden lang binnen een instelling naar keuze. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven voor 26 juni bij Denise Fraai of Gera Christina die tijdens kantooruren te bereiken zijn op telefoonnummer 615133.

WILLEMSTAD — Hierbij maakt de dienst Onderwijs bekend dat de cursus voor de bursalen, waarvan de achternaam met één van de letters A tot en met L begint, op maandag 17 juni om half acht 's morgens van start zal gaan op de UNA.

Met de leiding van het Maria Immaculata Lyceum is afgesproken dat de eindexamen kandidaten hun boeken op zaterdag 22 juni van acht tot tien uur 's morgens kunnen inleveren in plaats van op maandag 17 juni.

■ *WILLEMSTAD — Fra Fra Sound, traditionele jazz gecombineerd met Surinaamse en andere vormen van Caribische volksmuziek.*

Gratis concerten van 17 t/m 23 juni:

Fra Fra Sound tracteert Curaçao op Paramaribop

WILLEMSTAD — Het gaat goed met de jazz op Curaçao. Met het KLM Holland Jazz Festival amper achter de rug, in het vooruitzicht het vierde Curaçao Caribbean Jazz Festival staan er ook nog vijf optredens op het programma van jazzformatie Fra Fra Sound volgende week.

In het kader van de culturele uitwisseling tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba geven OKSNA en KABNA financieel de mogelijkheid om Fra Fra Sound uit te zenden naar 'De West'. De Curaçao Jazz Foundation heeft voor deze gelegenheid de organisatie op zich genomen en een bijzonder druk programma in elkaar gedraaid voor de muzikale gasten.

Op maandag 17 juni ('happy hour') en op donderdag 20 en vrijdag 21 juni (van 9.00 tot 12.00 uur 's avonds) zijn er optredens in het Van der Valk Plaza Hotel. Op zaterdag 22 juni geeft Fra Fra Sound vanaf 19.00 uur een optreden op het Wilhelminaplein in Punda. Zondag 23 juni om 11.00 uur 's ochtends wordt nog eens een educatief concert gegeven in de aula van de universiteit. Voor geen van de optredens wordt een toegangsprijs gevraagd.

Op het Aruba Jazz & Latin Festival 1991 dat dit weekeinde wordt afgesloten, was Fra Fra Sound één van de nieuwste openbaringen. De formatie die voor een groot deel bestaat uit in Nederland wonende Surinamers, heeft al diverse platen uitgebracht. Ze verzorgen met regelmaat optredens, onder meer op het North Sea Jazz Festival.

De benaming Fra Fra duidt erop dat gezocht wordt naar een balans tussen enerzijds de traditionele jazz en anderzijds Surinaamse en andere vormen van Caribische volksmuziek. De oorsprong van veel composities ligt in de Surinaamse winti en de kawina folklore. Uit die mix is geleidelijk aan het muziekgenre gegroeid dat te boek staat als 'Paramaribop' en waarvan met name Fra Fra Sound een fervente uitdrager is.

FOL/SI

WILLEMSTAD — De politieke partijencombinatie, FOL/SI zegt alle steun toe aan het project van de Maduro & Curiel's Bank en andere overheidsdiensten om de Curacaose jeugd gedurende de grote vakantie met sport bezig te houden. Dit bracht de FOL/SI-woordvoerder, Shon Garcia, naar voren tijdens het radioprogramma van de bruine partij.

De FOL/SI-leider, George Hueck, die qualitate qua gedeputeerde belast met onder andere sportzaken is, heeft ook alle steun toegezegd aan dit project. Zoals bekend draagt de MCB met 200.000 gulden bij dit project.

De bruine partij doet een beroep op alle ouders van Curacao om hun kinderen aan het project te laten medoen tijdens de komende vakantie dagen.

Bridge Baranca

De scores vanaf vijftig procent waren voor: 1. echtpaar De Vries 67.22; 2. heren Groot/Cloose 62.96; 3. heren Schrils/De Haseth 61.57; 4. dames Vlug/Bouwmeester 58.33; 5. dames Mous/Daou 57.41; 6. heren Roerhorst/Engelman 55.56; 7. dames Engelman/Bustraan 55.09 en 8. heren Post/Overmeer en Bergsma/De Jong 50.00.

pkomst vakbondsleden laag

Ronald Sluis herkozen als Cadmu-voorzitter

WILLEMSTAD — De huige voorzitter van de dok metaalbewerkersvakd (CADMU), Ronald uis, werd gisteren met overgrote meerderid herkozen. Van de 387 gebrachte stemmen eg Sluis 242. De huie sectretaris, Kenneth ncis, en de penningester, J. Farrel, die zich rkiesbaar hebben teld, werden door de en niet herkozen. Wen-Meulens, die als woordeder van de ontevreden pstewards optrad, werd als de nieuwe penningmeester van de vakbond gekozen.

Naar de Amigoe heeft vernomen verliep de bestuursverkiezing in een zeer rustige sfeer. Er werd weinig propaganda gemaakt en de opkomst was ook zeer laag. Van de meer dan 800 leden van de vakbond, hebben slechts 387 van hun stemrecht gebruik gemaakt.

Gilbert Anthony werd als de nieuwe secretaris generaal van de vakbond gekozen. De nieuwe commissarissen zijn Sandolf Pieter, Stanley Leonora, Ludwig Verginie en Richinel Corasol.

Een van de eerste projecten waarmee het nieuwe bestuur zich zal moeten bezig houden is het onderhandelen over een nieuwe cao met de directie van de Dok Maatschappij.

De problematiek van winstdeling zal ook in de eerstvolgende bestuursvergadering behandeld worden. Zoals de Amigoe gisteren berichtte, wordt het oude bestuur door de shopsteward ervan beticht in strijd met de vakbondstatuten te hebben gehandeld.

Volgens de shopstewards is het oude bestuur met een voorstel van de Dok-directie akkoord gegaan om een halve maand salaris als winstdeling uit te keren. Volgens de vertegenwoordiger van de Cadmu-leden bij de CDM heeft het bestuur tegen alle voorschriften gehandeld.

De shopsteward heeft aan de hand van artikel 11 van het statuut van de vakbond de handeling van het oude bestuur afgewezen. Een algemene ledenvergadering zal spoedig belegd moeten worden, aldus de vertegenwoordigers.

anwege solidariteit met collega's

Lovers Ice dreigt meer werknemers te ontslaan

WILLEMSTAD— Lovers Ice Industries dreigt met lag voor de werknemers die solidariteitsacties rwegen met tien collega's. De tien werden afgeen dinsdag op staande voet naar huis gestuurd, dat ze niet op hun werk kwamen vanwege hun chten over de 'onmenselijke arbeidscondities'.

In welke vorm de solidariitsacties gegoten gaan rden, is bij Lovers Ice niet end. Ook weet dit bedrijf hoeveel werknemers zich gende week achter de tien n scharen. Wel kan direcr Oswald van der Dijs delen dat het personeelsn zijn die niet bij de ributie-afdeling werken. is een soort steun-actie te proberen de tien ontgen arbeiders weer terug krijgen, maar niet omdat ontevreden zijn over de eidscondities'. Als ze echvan hun werk wegblijven, llen ze ook ontslagen rden.

Tien werknemers van de tributie-afdeling gingen elopen dinsdag naar de kbond CFW om hun hten in te dienen. Zij en dat ze te lange werken maken, vaak veertien per dag, en dat ze te nig vrije zondagen ben. Van der Dijs ontnt dat de arbeidscondities Lovers Ice 'onmenselijk' ; die zijn zelfs 'prima'. n veertien uur durende rkdag komt dan ook niet r. 'Dat is te bewijzen met prikklokken'. Het gebeurt ter wel eens dat het perneel bij de distributiefdeling drie uur langer rkt dan normaal. 'Maar t komt omdat ze niet rieus werken', aldus Van r Dijs. Er is een roosteriteem waarbij werknemers de distributie zeven uur 's rgens beginnen en om drie r 's middags klaar kunnen n. Als het personeel niet gens dit schema werkt, is t hun eigen schuld, zegt de ecteur. 'Het publiek moet eenmaal bevoorraad rden, dat laten we niet gaan omdat enkele chaufrs niet serieus werken'.

ZONDAG

Ok wijst Van der Dijs het ezwaar van te weinig vrije gen van de hand. Alle erknemers moeten om rten op zondag werken; personeelslid moet dus den op die dag werken.

De vakbond CFW gaat volgende week een kort geding aanspannen tegen Lovers Ice, omdat dit bedrijf de tien ontslagen werknemers weigert terug in dienst te nemen. Lovers Ice is niet bang voor de uitslag van het kort geding, omdat er niets mis is met de arbeidscondities. 'Maar dat maakt de rechter uit', aldus de directeur. Landsbemiddelaar Migda Schill-Maria vindt bemiddeling bij Lovers Ice niet nodig, omdat het een rechtsgeschil is. Schill-Maria heeft daarom ook geen bemiddelingsvergadering bijeen geroepen. Toen de tien werknemers bij haar kwamen klagen stuurde ze hen door naar het Departement van Arbeid en Sociale Zaken.

Quintero

WILLEMSTAD — De jonge gitarist Luis Quintero gaf donderdagavond in landhuis Zeelandia een recital van buitengewoon niveau. De grote technische vaardigheden die met name het eerste deel van het programma vereiste, bracht hij met een elegante bravoure die het publiek merkbaar in vervoering bracht. Quintero toonde zich een begenadigd kunstenaar die uitstekend in staat bleek zijn zeldzame muzikaliteit over te brengen op zijn publiek.

Vijf jaar Onderlinge Hulp

■ *Het eerste lustrum van de begrafenisonderneming Onderlinge Hulp is prima verlopen zo bleek gisteren uit de cijfers die directeur Johan Pals op tafel legde. De jaarresultaten zijn gestegen van 26.4 miljoen naar 31.6 miljoen gulden. De viering van het vijfjarig bestaan is gisteren ingeluid met een heilige mis in de kathedraal te Pietermaai. 's Avonds werden de feestelijkheden voortgezet in landhuis Zeelandia.*

Volgens directeur Johan Pals voldoet de onderneming aan de verwachtingen van de leden. Het bedrijf is er niet op uit om winst te maken. "Gebeurt dat toch dan wordt dat geld gebruikt ten behoeve van de leden, door de premies laag te houden, zodat ook de minder draagkrachtigen hun premie kunnen betalen", aldus Pals op de foto met stippendas. Hij wordt ter linkerzijde geflankeerd door Gerard Rensink, secretaris van Onderlinge Hulp Nederland.

Gezaghebbers laken gebrek aan controle op buitenlanders

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — Het gebrek aan mankracht en middelen om buitenlanders die de Antillen - legaal - binnenkomen in de gaten te houden, speelt deze eilanden parten. Dit concludeerden gisteren de vijf gezaghebbers tijdens een topconferentie op St Maarten. Zij hielden ook een pleidooi voor de goedkeuring door de Staten van de wet die werkgevers die willens en wetens illegale buitenlandse werknemers in dienst nemen een fikse boete opleggen.

De eerste burgers van de eilanden die onder andere plaatselijke hoofden van politie zijn, constateerden dat de enige maanden geleden ingevoerde visum-verplichtingen voor Dominicaanse ingezetenen weliswaar positief is, maar dat de controle op de mensen die eenmaal de eilanden binnenkomen te gering is. Dat geldt overigens ook voor andere nationaliteiten. Met name St Maarten kampt met een groot aantal illegale werknemers uit omliggende eilanden.

Het stringente visumsysteem voor Santo Domingo werkt op zich goed, oordeelden de gezaghebbers. Nu weten de gezaghebbers immers wie en hoeveel mensen er binnenkomen. Wat daarna echter met ze gebeurt is minder duidelijk: er zijn immers geen goede mechanismen voorhanden die moeten voorkomen dat de mensen langer blijven dan toegestaan, waardoor er velen toch 'onderduiken'.

Deze problemen doen zich ook op Curacao voor, verklaarde de Curacaose gezaghebber Elmer Wilsoe die de vergadering op St. Maarten ook bijwoonde. Zijn collega's uit Bonaire, Saba en Statius waren er ook. Gastheer was de St Maartense gezaghebber Ralph Richardson.

Hij en Wilsoe wezen er beiden op dat het nu eindelijk tijd is geworden de indertijd ingediende wet die malafide werkgevers wil aanpakken eens ingevoerd wordt. Behandeling van dat voorstel werd, zo zei Richardson, maanden geleden om politieke redenen (coalitiepartner DP St Maarten was tegen) aangehouden. Toch moet het in combinatie met het ander gebeuren, meent hij. Nu worden immers alleen de illegale buitenlanders aangepakt en niet degenen die hen illegaal werk geven.

De gezaghebbers hebben verder besloten met meer regelmaat bijelkaar te komen. Het was alweer een hele tijd geleden dat zo'n top gehouden werd. Richardson was over deze 'zeer vruchtbare' bijeenkomst zeer te spreken.

Andere onderwerpen die gisteren besproken werden zijn de gewenste structuurwijziging van het Antilliaanse politiekorps en de onderlinge samenwerking tussen de diverse politiekorpsen op de eilanden.

Voor nummers en nieuws

Setel komt met nieuwe service: Info-phone

WILLEMSTAD —De telefoonmaatschappij Setel nv introduceert op maandag aanstaande een nieuw, uitgebreid informatie-systeem, Infophone. Abonnees kunnen via het nummer 123 de nummers te weten komen van verschillende instellingen: bij 1111 kan men te horen krijgen welke artsen dienst hebben, op 2222 de dienstdoende botica's, op 3333 de mensen belast met de uitgifte van vergunningen voor begraven, terwijl op het nummer 1000 kinderverhalen worden verteld. Op 2000 kan men de aankomsttijden van vluchten te horen krijgen. Al deze gegevens zijn op de band opgenomen. Setel maakt in een persbericht bekend, dat er binnenkort lijnen bijkomen met horoscoopinfo, grapjes, nieuwsberichten, menu van de dag en commerciële berichten (reclame spots).

Infophone is een wereldwijd bekend fenomeen. De boodschappen kunnen maximaal 5 minuten lang zijn. Ze zijn vergelijkbaar met met de 06- nummers in Nederland. In de VS worden ze de 'talking yellow pages' genoemd.

De luchthaven Curinta is een van de eerste firma's die van het systeem gebruik maakt: wanneer iemand 123 belt, moet hij vervolgens 2000 draaien om info te krijgen over aankomsttijden van vluchten.

Het nieuwe info systeem is alleen te gebruiken door abonnees die beschikken over een apparaat met sterren en blokken. Abonnees met conventionele telefoons kunnen die indien gewenst vervangen. Voor informatie over de nieuwe mogelijkheden moet men bellen: 123-9940. Ook bij 121 kan men voor info terecht. Degenenen die opgenomen willen worden in het systeem moeten contact opnemen met A. Kramers tel: 331232.

Hirsch Ballin en De Paula gaan verder met overleg

DEN HAAG/WILLEMSTAD — Volgens de eind februari gemaakte afspraken tijdens het overleg van Antilliaanse minister Gilbert de Paula van Financiën en KABNA-minister mr. Ernst Hirsch Ballin, zou deze week de bespreking plaatsvinden inzake (de voortgang van) een Antilliaans voorstel om voor de overheden van Land en Eilandgebieden in enkele jaren een evenwichtige begroting te realiseren. Een gezamenlijk voorstel van de Antillen en de Eilandgebieden gericht op een wezenlijke herstructurering van de financiële posities van de betrokken overheden. Naast dit voorstel staan ook aanverwante onderwerpen als de vrijstelling van rente- en aflossingsbetalingen op ontwikkelingshulpleningen van Nederland, en het Eilandenfonds op de agenda in Den Haag.

Tijdens het gehouden overleg op 27 en 28 februari 1991 te Den Haag is gesteld dat, gelet op het gewicht van de totale financiële problematiek, minister De Paula het Antilliaans landelijk/eilandelijk voorstel binnen enkele maanden, in juni of juli van dit jaar, zou presenteren aan Hirsch Ballin.

De doelstelling van het voorstel moet zijn: het bereiken van een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven op de begrotingen. De dringend noodzakelijk herstructurering en sanering van de verschillende overheidsfinanciën zijn niet mogelijk zonder ingrijpende verbetering van de bestuurlijke administraties.

De minister-president van de Antillen, Maria Liberia-Peters, heeft in de week van 30 mei dit jaar, toen zij in Nederland was voor het Koninkrijksoverleg, meegedeeld dat voortvarend wordt gewerkt aan het gezamelijk voorstel. De Antilliaanse regering zal bevorderen dat het voorstel tijdens de aanstaande werkconferentie in oktober op Bonaire zal worden besproken.

Nederland is bereid uit de middelen die beschikbaar zijn voor de hulpverlening aan de Antillen een substantiële bijdrage te leveren. Deze bijdrage zou gevonden kunnen worden door een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van betaling van rente en aflossing op leningen die zijn aangegaan in het kader van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. Dit vertegenwoordigt het aanzienlijke bedrag van ongeveer 45 miljoen gulden op jaarbasis.

FONDS

De aldus vrijkomende 45 miljoen gulden zou beheerd kunnen worden door een Eilandenfonds. De uitkeringen van het Eilandenfonds zouden strikt gebonden moeten zijn aan voorwaarden die betrekking hebben op een versterking van de begrotingsdiscipline, een verbetering van het financiële beheer en het inzichtelijk maken van de administraties, naast uiteraard de hoofddoelstelling: een evenwichtige begroting.

De besprekingen van De Paula en Hirsch Ballin duren iets langer dan verwacht. De Paula spreekt volgende week dinsdag weer met de KABNA-minister en zal als gevolg daarvan langer in Nederland verblijven.

Crisisheffing op Radio Kòrsou

WILLEMSTAD —De crisisheffing en alternatieven daarop: dat is het onderwerp dat morgen tijdens een via Radio Kòrsou FM (93.9 MHZ) uit te zenden programma aan de orde komt.

OPENBARE VERKOOP

Op 20 juni 1991 's middags om 2 uur zal ten overstaan van Notaris Mr. J.R. Croes of diens waarnemer in het HOTEL TALK OF THE TOWN (Monsieur Louis Room), aan de L.G. Smith Boulevard 2, Oranjestad Aruba in het openbaar bij opbod aan de meestbiedende worden verkocht:

Krachtens rechterlijk bevel ex artikel 409 van het Wetboek van Burgerlijk Rechtsvordering van Aruba:

het recht van erfpacht tot 15 april van het jaar 2048 op een perceel domeingrond groot 705 M2, gelegen aan de westzijde van de Juana Mortostraat te Juana Morto in het Vierde District van Aruba, (kadastrale indeling: 4-G-13), als omschreven in de kadastrale meetbrief nummer 6 van 17 januari 1986;

De Veilingsvoorwaarden zijn gedeponeerd ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba en liggen voorts ter inzage ten kantore van notaris mr. J.R. Croes, aan de L.G. Smith Boulevard 64 te Oranjestad op Aruba.

Mr. J.R. Croes, notaris.

ANUNCIO - BLA/168/91

Mediador di Gobierno na Aruba ta anuncia a base di articulo 15, inciso 1, di "Arbeidsvredebesluit III", cu e referendum menciona aki bao, tabatin e siguiente resultado:

Fecha referendum	:	Diarazon, juni 12, 1991
Nomber empresa	:	Rigoletto Restaurant

Cantidad empleado cu derecho di voto	:	14
Votos valido	:	12
Na favor di ETA	:	2
Na favor di ningun bond	:	10
Votos blanco	:	0
Votos invalido	:	1

Aruba, Juni 12, 1991

Mediador di Gobierno
T. TROMP

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ ...-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen ...oortijd: 21639, 22316 en 24508. ...oy 127-257.

TELEFAX: 22368.

...REK. nr 10.815.445 Banco di ...

...E: 100

...CENTRALE: 115.

...ERTJES verschijnen op dinsdag en ...en kunnen iedere dag tussen 08.00- ...14.00-17.00 uur worden opgegeven; ...op zaterdag. Alleen zoekertjes, die ...dag en donderdag vóór 10.00 uur ...zijn, kunnen de dag daarop (dus ...dag en vrijdag) verschijnen.

...OPEN
...E-IN: 20.30+24.00 uur **Flatliners** ...suspense, 18 jr.).
...PAL: 20.30 uur ().

• • • • • • •

...CA (nachtdienst)
...brug: Popular, tel.: 32147.

• • • • • • •

...TREGELING DOKTOREN
(18.00-07.00 uur):
...stad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki ...ert, Paradera en Sta Cruz: dokter E. ...uba, Sta. Cruz 56, tel.: 25666.
...Chiquito, Savaneta en San Nicolas: ...r E. Westrate via Centro Medico San ...s, tel.: 48833.

• • • • • • •

...R BRANDGEVALLEN, ongelukken of ...el ander ongeluk, gelieve Alarmcen... te bellen, tel.: 115.

• • • • • • •

...TRO MEDICO CARABOBO (Enge...straat 7, tel.: 21777): de wacht heeft ...G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

• • • • • • •

...GELE KRUIS ARUBA
...ELINGENBUREAU (Koningstraat 22, ...24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50- ...uur.
...dag te Paradera (tel.: 25543) van ...-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas ...06)/Noord (23425) van 08.00-11.00 ..., woensdag: Santa Cruz 28288) van ...-11.00 uur; donderdag: Dakota ...08), Oranjestad (23168), Savaneta ...20) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 ...

• • • • • • •

...COTICS ANONYMOUS HELPLINE: ...28889 (24 uur per dag).

• • • • • • •

...-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/ ...tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

• • • • • • •

...PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: ...): voor inlichtingen omtrent preventie ...drugsmisbruik.

• • • • • • •

...ESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. ...1029, tel.: 27808/48124.

• • • • • • •

...LEARUBA
...TERDAG: 18.00 Father Murphy; ...45 Style with Elsa Klensch; 19.15 ...Story; 19.35 The Redd Foxx Show; ...00 Nos cu Nos; 21.00 Prime News; ...00 Movie Special: 'Chiller'; 23.30 ...rt Tonight; 24.00 Sluiting.

...DAG: 16.00 Studio Sport; 17.00 ...day Movie: 'BMX Bandits'; 18.30 ...ney & Lacey; 19.30 Showtime; ...20 The Jesse Jackson Show; 21.15 ...k in Review; 22.00 Movie Special: ...eratation'; 23.30 Sports Tonight.

• • • • • • •

...DAG
...VERSEN
...LIGA ARUBA: 20.30 uur verto...ng film 'Goldfinger' (1964, Engleand) ...Cas di Cultura.

...ORT
...FRE: 10.00 uur start miniatuurbo...wedstrijden vanaf Wilhelminapark ... de Surfside.

• • • • • • •

...NDAG
...VERSEN
...BELMUSEUM: geopend op elke ...rkdag van 10.00-12.00 uur en ...ndag van 11.00-12.00 uur in de ...testantse kerk.

...SEO HISTORIKO ARUBANO: ope...ngstijden maandag t/m vrijdag van ...00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag ...n 09.00-12.00 uur.

...REAU LEVENS-, GEZINS- EN ...UWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex ...lding, Wilhelminastraat 19): iedere ...ndag van 07.30-12.00/13.00-16.30 ...r (ook mogelijk afspraak te maken ...n tel.: 23145 of 25111).

Jubilarissen Aruba Bank

■ *ORANJESTAD — Bij de Aruba Bank was feest: Carmen Roos was dertig jaar in dienst van de bank, terwijl Milo Ras een kwart eeuw achter de rug heeft.*

Op de foto: de jubilarissen met managing directors Boy Eman en Brian James, Fedy Eman, lid raad van bestuur, en Maga Laclé, hoofd Personeelszaken.

TIHTA '91-Tennistoernooi met internationale deelname

ORANJESTAD — Voor het TIHTA '91 tennistoernooi, dat van 5 tot 10 juli wordt gehouden, heeft de jeugdcommissie van de ALTB 28 jongens en achttien meisjes aan de hand van bepaalde punten gekozen. Hieraan werd toegevoegd Nathaly Odryzynsky, die in 1990 kampioen veertien jaarkalsse werd doch die nu vanwege studie buiten Aruba niet aan de voorkeuze kon deelnemen.

Zij studeert aan de Tennis-academie van Nick Bolletieri in Florida.

De meisjesselectie bestaat uit: 12 jaar: Inoira Maduro, Kim Maduro, Rachel Maduro, Sulaine Wong en Noreen Vingerhoedt; 14 jaar: Angeline Rosenstand, Nathaly Odryzynsky, Rosalina Franken, Orcheira Gomez, Irren Silva, Regina Kiewiet; 16 jaar: Andra Tromp, Marla Ponson, Jennifer James; 18 jaar: Jo-Ann Every, Dyanne Esacalona, Cindy arends en Erlijn Kiewiet.

De jongensselectie is als volgt: 19 jaar: Anwar Geerman, Wouter Muyres, Anwar Faarup, Michael Surendonk, Joris Moons; 12 jaar: Xander Muyres, Eric Gildhorn, Franky Kelly, Chris Romondt, Allen van Aanholt, Aaron Cross; 14 jaar: Jean-Paul van Romondt, Guillaume Oduber, Youssef Schrijn, Vicenzo Tromp, Ramon de la Fuente, Steven Faarup; 16 jaar: Marlon Faarup, Aaron Hosé, Kenrick Wong, Xenon Laclé, Jurge Willems, Gustaav Faarup, Ludwig Tromp; 18 jaar: Frans Ponson, Jean-Marc Rosenstand, Ompi van Romondt, Jairo Gooskens en Bryan James.

Zij krijgen een stevige training onder leiding van de bondstrainers Henk Bouman en Clifton Wong.

Doordat ook Bahamas met een team deelneemt, is het aantal deelnemende landen gestegen tot achttien teams, Aruba meegerekend. Colombia heeft wegens andere afspraken laten afweten.

Minister vandaag aan tafel met SPA

Overleg leidt mogelijk tot opschorting politieactie

ORANJESTAD — De bespreking, die minister van Justitie mr. Hendrik Croes gisteren met het bestuur van de SPA zou hebben over de schorsing van de onder-inspecteurs Maduro en Krozendijk, ging op het laatste ogenblik niet door omdat onvoldoende tijd beschikbaar was. De minister kon slechts even met het bestuur praten omdat hij een andere afspraak had. Afgesproken werd dat het bestuur van de SPA vanmorgen om tien uur een onderhoud met de bewindsman zou hebben.

Intussen duurt de actie van de politie voort. Het politiepersoneel meldt zich wel op de wacht, maar gaat dan naar de POVA-club waar het zich beschikbaar houdt. Zowel minister-president Nelson Oduber als de minister van justitie liet gisteravond in Telenoticias zijn standpunten ten aanzien van de politie-actie horen.

Premier Nelson Oduber verklaarde, dat zijn regering alle aandacht voor het politiekorps had. Hij was het er niet mee eens dat de politie op eigen houtje beslist om niet op de wacht te zitten, maar in de POVA-club. De premier herhaalde, dat wat gebeurd is met het uitgeven van het "SPA-bericht" aan de pers tijdens de officiële persconferentie van de politie door de regering niet geaccepteerd kan worden, zeker niet de beledigende inhoud hiervan voor de regering.

Ook minister Croes liet zich in dezelfde bewoordingen uit en stelde verder eerst het rapport over het ambtelijk onderzoek af te wachten. Dit rapport zou inmiddels afgerond zijn. Gisteren werden de persvertegenwoordigers gehoord, die tijdens bedoelde persconferentie de verklaring van de politiewoordvoerder hadden gekregen.

De algemene indruk bij de persvertegenwoordigers is, dat politiewoordvoerder Shon Pé Krozendijk, die altijd bereid is de helpende hand te bieden, ook in het geval van deze verklaring als "doorgeefluik" heeft gefungeerd, zoals hij altijd met berichten van derden deed. Het ontbrak hem ook aan tijd om deze verklaring eerst door te lezen, omdat hij met examens bezig was.

In een eerste reactie op de toespraak van premier Oduber, dat de politie alle aandacht krijgt, liet het SPA-bestuur horen daarvan weinig gemerkt te hebben. Het is bijna een jaar geleden dat het bestuur een gesprek met de minister van justitie had. Verschillende malen werd een verzoek met agendapunten ingestuurd voor een gesprek waarop men niet eens antwoord kreeg. Voorts is het wagenpark van de politie sterk verouderd met alle gevolgen vandien. Niets meer is gedaan aan het afbouwen van de politiewacht San Nicolas, terwijl het gebouw van de Verkeerspolitie te Balashi niet werd afgebouwd doch midden in de bouw bleef steken.

Van het gesprek, dat de Politiebond vanmorgen met minister van justitie mr. Hendrik Croes heeft, zal afhangen of de acties voortduren of worden gestopt.

Mr. Zwinkels hoofd parket

ORANJESTAD — De Raad van Ministers heeft besloten om mr. J.H.M. Zwinkels tot hoofd van het Parket op Aruba te benoemen.

Deze benoeming geschiedde uit de sollicitaties die werden ontvangen. Mr. Zwinkels is werkzaam bij het Parket in Den Bosch sinds 1976. Nadat hij in 1970 aan de Erasmus Universiteit afstudeerde, trad hij in dienst van de overheid en was werkzaam in Den Haag en Groningen.

Hij zal op 1 september aanstaande in dienst van Aruba treden.

Boek Van Nie vliegt deur uit

ORANJESTAD — Het is op Aruba nog niet eerder voorgekomen dat de eerste druk van een boek binnen zes weken praktisch geheel werd uitverkocht. Van de oorspronkelijke oplage van drieduizend exemplaren van 'Kouwe kak in Tropenland' zijn er nog maar 150 boeken in voorrraad.

De eerste druk, die in april 1991 op de markt kwam, zal deze maand gevolgd worden door een tweede druk met een oplage van vijfduizend exemplaren. De verkoop van 'Kouw kak in Tropenland' vond geheel plaats op Aruba en Curaçao, maar ondertussen is ook de Bonaireaanse boekhandel tot verkoop over gegaan waarbij St. Maarten binnenkort zal volgen.

In september zal 'Kouwe kak in Tropenland' van auteur René van Nie ook Nederland uitkomen. Hiervoor is een derde druk gereserveerd.

Verdachte bereid te praten over cocaïne-zaak

ORANJESTAD — De behandeling van de cocaïnezaak tegen de verdachtren D.T. (38) en N.R. (32) werd vrijdagmorgen door de rechter terugverwezen naar de rechter-commissaris.

Behandeling zal op 28 juni worden voortgezet. Reden was dat verdachte D.T. bij de recherche weigerde verklaringen af te leggen, doch nu bereid was te praten. De rechter vond dat dit dan maar via de rechter-commissaris diende te geschieden.

Het betreft hier de zaak van de 301 kilo cocaïne, die in februari 1990 in een container in de haven van Oranjestad werd aangetroffen.

Seminar over ontzilting

ORANJESTAD — In het Holiday Inn Hotel opent minister voor economische zaken ing. Eddy Briesen maandagmorgen een tweedaags seminar dat door de Water Chemicals Group of Ciba-Geighy Corporation wordt gehouden en geheel gericht zal zijn op het ontziltingsproces.

De laatste technologie op dit gebied zal besproken worden. Directeur van de WEB ing. Jossy Laclé zal de gasten welkom heten. Het seminar bevat twintig presentaties van ontziltingstechnieken.

Bij het seminar zijn uitgenodigd vertegenwoordigers uit het Caribisch gebied, de zuidkust van de Verenigde Staten en Europa.

Lantaarnverhuur bij grotten mag

ORANJESTAD — Het kort geding dat Marco Marlin tegen de regering aanspande, ging op het laatste ogenblik niet door omdat Marlin van de minister van publieke werken Charro Kelly het "groene licht" kreeg om met zijn activiteiten bij de grotten door te gaan.

Binnen twee maanden zal de regering een besluit nemen ten aanzien van het beleid voor de grotten te Fonteyn, Guadirikiri, Huliba en Tunnel of Love. Zolang wordt de status quo gehandhaafd hetgeen inhoudt dat Marlin de verhuur van zaklantaarns en de verkoop van verfrissingen kan voortzetten.

Zoals bekend, werd kortgeleden in opdracht van Domeinbeheer door DOW met bulldozers alles wat bij de grotten gebouwd werd, neergehaald. Marlin die hierdoor schade leed en zijn werk — dat met toestemming van de overheid plaatsvond — niet kon voortzetten, spande daarop een kort geding aan.

Op korte termijn 100 vacatures

Dringende behoefte aan meer personeel bejaardenverzorging

ORANJESTAD — In het bejaardenpaviljoen werd vrijdagmorgen de pers op de hoogte gesteld van het belang dat de bejaardenzorg zo spoedig de beschikking krijgt over meer verzorgers(sters). De Amigoe berichtte reeds over deze campagne.

Met de uitbreiding van het paviljoen in Oranjestad denkt men binnenkort honderd personen nodig te hebben, die in augustus met een opleiding kunnen beginnen.

Joan Driessen zette als bestuurslid van de SABA de situatie uiteen. Zij begon met 1972 toen de SABA werd opgericht. In 1974 werd Maris Stella — voormalige woning van de frères te Savaneta — het eerste bejaardentehuis met 37 bejaarden. Doordat nu ook veel vrouwen actief aan het arbeidsproces deelnemen, blijkt dat er voor de bejaardenzorg aan huis niet meer zoveel gelegenheid bestaat. Er is een wachtlijst van meer dan honderd bejaarden, die in een bejaardentehuis willen worden opgenomen. SABA heeft thans Huize Maris Stella, Michael Paviljoen en bejaardentehuis San Nicolas. In 1991 komt daarbij de verbouwing van het voormalige San Pedro Hospitaal klaar en komen er bij de nu beschikbare 236 bedden nog eens 106 bij.

Het belangrijkste probleem is daarbij om beroepsverzorgs(ters) te vinden. In dit verband vertelde B. van der Hans over de speciale opleiding bejaardenzorg die nu in de Paso Sigurschool te Noord van start gaat. Sinds 1983 had deze school reeds een opleiding bejaardenverzorging naast verschillende andere opleidingen. Het komende schooljaar neemt Paso Sigur alleen opleidingen voor bejaardenzorg en apotheker-assistenten. De opleiding bejaardenzorg duurt drie jaar en om toegelaten te worden, wordt geëist: LHNO-diploma T-stroom, MAVO-3 diploma of een studie gelijkwaardig aan bovengenoemde met speciale toestemming van de inspectie. Onderdeel van de studie is het zestien weken stage lopen. De geslaagden ontvangen een op Aruba erkend diploma. Met dit diploma kan in Nederland verder gestudeerd worden.

De directeur van Sociale Zaken, drs. Anco Ringeling, gaf een uiteenzetting van het bejaardenbeleid van de overheid. Het is wereldwijd bekend dat er steeds meer personen zijn van zestig jaar en ouder. Aan de andere kant verandert de sociaal-economische toestand zodanig, dat gezinnen de zorg voor bejaarden niet meer op zich nemen: de gezinnen worden kleiner en de vrouwen nemen actief deel aan het arbeidsproces. Dat is dan ook de reden dat de overheid de nadruk legt op de bejaardenzorg.

Hierbij ontbreekt echter voldoende verzorgingspersoneel. Ingaande 1 januari verdient een helpster-bejaardenverzorgster dertienhonderd florin per maand bruto en vijftienhonderd florin voor de bejaardenzorger(ster). Ringeling wees erop dat we allemaal eens bejaarden zullen zijn en dat het daarom goed is nu reeds alle aandacht aan de bejaardenzorg te besteden en aan de verzorging bij te dragen.

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

• • • • • • •

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

• • • • • • •

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

• • • • • • •

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur kerkdienst o.l.v. vlootpredikant J.G. Majoor.

• • • • • • •

Holiday Inn's vuile was naar BSL

ORANJESTAD — Experts bij Holiday Inn Aruba hebben besloten met de BSl Laundry te San Nicolas een overeenkomst te sluiten om de gehele was te doen voor het hotel. Holiday Inn heeft haar wasserij gesloten en zal deze inrichten tot een linnenkamer.

BSL en Holiday Inn sloten een contract op lange termijn voor alle was van het hotel: uniformen van het personeel en was van de gasten. Voor Holiday Inn tekende general manager Hubert Herre, in tegenwoordigheid van Tanja Bartels-Kunst (rooms division manager) en Sonny Phillips (housekeeper). Voor BSL tekende managing directeur Wouter Werkema.

Door dit contract heeft BSL nu het grootste hotel van Aruba (zeshonderd kamers) onder haar zorgen en produceert nu voor zestig procent van haar capaciteit. In verband met nog te openen hotels verwacht BSL eind van dit jaar op honderd procent te komen en overweegt reeds uitbreidingen voor 1992.

Franse aandacht voor Aruba

ORANJESTAD — Michel Versaevel en Hervé Robert van de Franse ambassade in Venezuela brachten een bezoek aan minister van economische zaken ing. Eddy Briesen. Als economische en handelsadviseurs van de ambassade kwamen zij zich op de hoogte stellen over de investeringsmogelijkheden op Aruba.

Bij het vertrek was ook de adviseur van minister Briesen, mr. Henry Fingal, aanwezig. Binnenkort kan het bezoek aan Aruba worden verwacht van Rochard van Air France en Decoin van de Club Med. om met minister Briesen van gedachten te wisselen over mogelijkheden voor hun bedrijven op Aruba.

Versaevel en Robert brachten ook bezoeken aan de Kamer van Koophandel en de Centrale Bank.

Heropening drijvend restaurant

ORANJESTAD — Het voormalig drijvend restaurant Bali, in de haven van Oranjestad, wordt vanavond heropend onder de naam New Bali Sea Palace. De directie wordt gevoerd door Hata nv, die ook reeds het Dynasty restaurant (Japans) in Harbour Town beheert. Het New Bali Sea Palace, dat geheel nieuw werd ingericht, heeft een Chinese en een Indonesische keuken. Buiten op de pier is de patio met bar en een kleine discotheek.

FTA protesteert tegen schorsing

ORANJESTAD — Het bestuur van de FTA heeft per fax bij de minister van jusitie, mr. Hendrik Croes, protest aangetekend tegen de schorsing van de twee leden van de Politiebond, SPA.

De FTA eist van de bewindsman, dat op basis van een dialoog en wederzijds respect een oplossing wordt gezocht. Aruba's grootste vakbond verklaart zich solidair met de politievakbond en het Korps Politie.

Een kopie van de fax werd aan premier Nelson Oduber gezonden.

Afscheid van juf Scharbaay

NOORD — Na 44 jaar voor de klas te hebben gestaan gaat juffrouw Reineta Scharbaai op 21 juni aanstaande afscheid van het onderwijs nemen. Zij stond zeven jaar aan de Mariaschool en daarna 37 jaar aan de St. Aloysiusschool te Noord.

Oud-leerlingen, collega's en ouders worden uitgenodigd om op 21 juni van twee tot vier aanwezig te zijn in Buurtcentrum Noord om afscheid te nemen.

Lezen in de vakantie

ORANJESTAD — Tezamen met McDonalds organiseert de Nationale Bibliotheek van 29 juli tot 16 augustus een speciaal vakantieleesprogramma voor kinderen tussen acht en dertien jaar. Kinderen die willen deelnemen, kunnen zich bij de bibliotheek in Oranjestad of San Nicolas inschrijven. Er zijn speciale boeken die de kinderen moeten lezen, waarna vragen worden gesteld waarvoor de kinderen punten kunnen krijgen.

Na afloop is er een verrassing voor ieder deelnemend kind. Bij de bibliotheken in San Nicolas en Oranjestad kunnen nadere inlichtingen worden verkregen.

ORANJESTAD — Het hoofd van de Technische Inspectie, ing. Michael Croes, zal op 24 en 25 juni in Washington een vergadering van de National Safety Council bijwonen. De vergadering handelt over het verminderen van risico's en over de manier waarop de verschillende risico's op directieniveau kunnen worden voorkomen.

Tijdens zijn verblijf in Washington zal ing. Croes ook contacten leggen met overheidsinstanties.

June 16, Father's day

WINE & DINING GUIDE

HAPPY FATHERS DAY

June 16, Father's day

FAMILY STEAKHOUSE

Waterfortboog 2
Phone: 616870
Home: 614816
Curaçao, Neth. Antilles

Rustige sfeer en exotische gerechten. Een vaderdag special in de Waterfortboogjes.

Menu Vissoep
Seafood papillot
Koffie met likeur.

Menu Cream of chicken
Mixed platter (garnalen, steak, kip)
IJs met fruit.

Kom en geniet, maak er een echte Vaderdag van!

June 16, Father's day

JABULANI African Bar

Waterfort Arches tel.: 656563

Een speciale Vaderdag!
Op elke twee drankjes,
één drank vrij per persoon
Jabulani African Bar wenst alle vaders op vaderdag een Jabulani dag.

June 16, Father's day

SIZZY

Salina 163f. Tel.: 617707

Zoekt U een
LEUK KADOOTJE
voor Vader?

Denk er maar niet te lang over na
Sizzy's weet wel wat.

Een heel jong kippetje voor slechts f. 17,50

met **rijst, French fries** of **baked potato**
En om het geheel af te ronden voor elke vader een ...

June 16, Father's day

Finca Mar

Een Speciale Vaderdag in Finca Mar

PAELLA VALENCIANA + SANGRIA

Geef Vader een prettige dag in
FINCA-MAR - Lagoen K-27 - Tel.: 641377

June 16, Father's day

MARTHA KOOSJE
CAFE - RESTAURANT
Martha Koosje 10 Tel: 648235

Geen Happy Hours
Geen Trio's
Geen Band's

Maar doodgewoon goed en heerlijk eten en drinken in een prettige en rustige omgeving en [illegible]
U kunt kiezen uit [illegible]
Krioyo gerechten en
Gegrild vlees met een Caloen-blanse tintje.

U eet in de open lucht, omringd door antiek, in een [illegible] rustgevende sfeer. Op het [illegible] plekje van Curaçao genaamd "[illegible]" [illegible].

June 16, Father's day

LA PERGOLA
ITALIAN RESTAURANT
Waterfortbogen

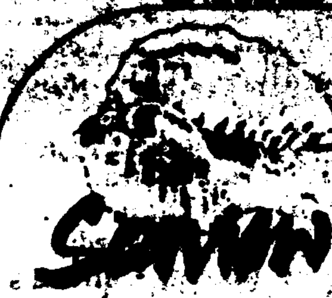
Special Father's Day Menu

[illegible] Cocktail
Fillet Mignon in Red Wine
Dessert

Fl. 40,- + 10% Service

Reservations: Tel.: 613482.

June 16, Father's day

Waterfortbogen 16 - 18
Tel.: [illegible]
Bar & Restaurant

Special Father's Day Menu

Beef Tournedos
Topped with Chicken Liver and Mushrooms

Prijs fl. 37,-
A free drink included.
Open for lunch and dinner.

June 16, Father's day

Luigi's Lovely Club
Waterfortbogen
The [illegible] Club in Town Tel.: 613650

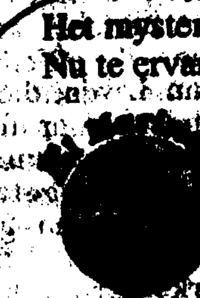

Maak van Vaderdag een speciale dag!
Kom naar LUIGI'S
Twee drankjes betalen en de derde GRATIS!

Dat wordt een gezellig avondje.
Luigi wacht op U vanaf 7 uur 's avonds tot .... uur.

June 16, Father's day

Het mysterie van de zee.
Nu te ervaren en te genieten bij

El Marinero
Seafood Restaurant & Cocktail Lounge
Schottegatweg Noord 87B - Tel.: 79833
nabij Heffie Nobrega
The King of Seafood in Curaçao

Een chique restaurant met de
fijnste zeegerechten.
Zowel voor lunch als diner kunt U bij ons terecht voor zowel Red Snapper Creole als de Spaanse Specialiteiten w.o. Seafood Zarzuela en de bekende Paella Marinera.

Open voor lunch van 12 - 3 p.m. en voor Uw borreluurtje en diner van 6 tot 11 uur p.m.
Schottegatweg Noord 87-B.

Reserveringen vriendelijk aanbevolen
Tel. 379833.

June 16, Father's day

CACTUS CLUB

S.B.N. Van Staverenweg
Tel.: 371600

16 - 6 - '91
Sunday

Catch of the Day
Antillean Style
Creole Sauce, avocado
Fried Plantain

Fl. 19.50

June 16, Father's day

Restaurant [illegible]
Porto Madeira
Polikerweg 2

biedt U speciaal voor Vaderdag

Voorgerechten
Seafood consommé
Salpicon de mariscos
Garnalen cocktail

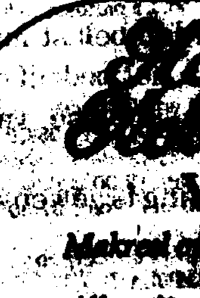
Hoofdgerechten
Prime Ribs Béarnaise
Sirloin Supreme
Filet Mignon
Kabeljouw al Conde
Mero Vizcaine
Garnalen in [illegible]
Zarzuela de Mariscos

Nagerechten
Chocolade mousse
[illegible]
Coupe Dame Blanche

Ter opluistering [illegible] aan de piano tussen 12 u. en [illegible] 20 u. [illegible] van [illegible] Vargas met [illegible] Paulina. Voor iedere vader 1 [illegible] gratis.

Voor reserveringen: Tel. 658111.

June 16, Father's day

Hotel Holland
Airport Hotel
Restaurant
't Kokkeltje

Vaderdag Special

Makreel op toast met tartaar saus
of
A'la minute [illegible] ossehaas, met [illegible], olie.

Heldere vleesbouillon met croutons

Tournedos [illegible] met look, gepocheerd en geserveerd in een [illegible] mosterdsaus.
of
Varkens medaillons met een romige [illegible]

[illegible] van papaya en papayasaus.

Koffie met bonbon
Prijs per persoon Naf. [illegible],= + 10% service
En voor alle Vaders natuurlijk een leuk kadootje!!

Olympic Day Run van start op Curaçao

...MSTAD - Op 9 juni is ... Curaçao de Olympi... ...ay Run' gehouden. ...de foto de start van de ...opwedstrijd, welke in ...angesloten landen bij ...C, in de maand juni ...georganiseerd ter nage... ...nis van de oprichter ... Moderne olympische ..., Baron Pierre de Cou...

...hebben op Curaçao zo'n ...pers deelgenomen.

... DEPORTIVO KORSOU
... 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; ...en donderdagmorgen gesloten.

...NNIE LEITO
...op woensdag van 14.00-16.45 ... van 20.00-22.00 uur; zaterdag ...17.00 uur en zondag van 09.30- ...-17.00 uur.

... Bowling Club, Chuchubiweg) ...: maandag t/m donderdag ...-02.00 uur; vrijdag en zaterdag ... uur tot na 02.00 uur; zondag ... uur.

...VERENIGING CURAÇAO ...
...ndagavond om 20.00 uur gele... ... schaken.

...VERENIGING JANWE
... Bario Janwé)
...rdag van 09.00-13.00 uur ... en -training voor de jeugd vanaf ...

* * * * * * * * *

...nners Club Kòrsou)
... start 17-km Schottegatloop tegen... ...artement van Financiën (Pieter... ... de finish bij Rifstadion.

...BAL
...on di Vòlibòl Kòrsou)
... Watakeli vs Sta. Rosa ...; ...en Socks vs Shuatanari;
... Watakeli vs Stakamakchie; ...r Wishi Tigers vs Silver Blasters ...ro Deportivo Kòrsou.

...LL
... Eagle Amstel vs ABN; ... Mahuma vs Top Flowers -Bonam-...

...hen di Futbòl Kòrsou)
...r (ere divisie) Centro Dominguito ... - Stadion Antoin Maduro.

* * * * * * * * *

...ULO - Bayern Mün... heeft een Brazi... ...spits aan de haak ...n.

...is Aureliano de Oli... Mazinho van Bragan... ... nummer twee van ...elopen seizoen. Vol... ...t clubbestuur betalen ...ers zo'n vier miljoen

...-jarige Mazinho is ...uctieve spits, maar ... het spel verdelen.

Oud-pitcher van Giants

Dave Dravecky moet arm missen

SAN FRANCISCO - Dave Dravecky, oud-pitcher van San Francisco Giants, zal zijn vak nooit meer op normale wijze kunnen uitoefenen.

Volgende week dinsdag wordt in een ziekenhuis in New York zijn werparm geamputeerd. De ingrijpende operatie is noodzakelijk geworden na een jarenlange strijd tegen kanker.

De linkerarm van Dravecky (35) ging in oktober 1988 voor de eerste keer onder het mes. Bij die ingreep werd een tumor in de deltaspier verwijderd. Tien maanden later vierde de profhonkballer voor eigen publiek op emotionele wijze zijn rentree als startend pitcher met een zege (4-3) op Cincinnati Reds.

Vijf dagen na zijn terugkeer brak Dravecky zijn arm in het duel met de Montreal Expos. In januari 1990 was een tweede operatie onvermijdelijk. In de loop van het jaar volgde een derde ingreep.

Volgens de behandelend chirurg is Dravecky niet ongeneeslijk ziek. De amputatie moet de verwoestende werking van het kankervirus teniet doen. De Amerikaan mag na twee weken het ziekenhuis verlaten.

"Half juli wil ik mijn werkzaamheden in de opleiding hervatten", aldus Dravecky. "Ik wil mijn leven zoveel mogelijk op normale wijze voortzetten."

Originele zet in duel met Van der Wiel

Piket naar prolongatie Nederlandse schaaktitel

EINDHOVEN - Landskampioen Jeroen Piket stuurt bij het NK schaken in Eindhoven aan op titelprolongatie. Vrijdag versloeg de 23-jarige titelhouder John van der Wiel van wie hij de kunst zo ongeveer heeft geleerd.

Op het e4 van zijn vroegere trainer had Piket een origineel antwoord: 1... d5: Scandinavisch en in de toernooipraktijk net zo zeldzaam als een viking met helm en knots.

Het was de eerste keer dat Piket deze opening speelde en verbaasde hoegenaamd niemand, dat hij nogal onoverzichtelijk kwam te staan. Meester Cifuentes, ex-kampioen van Chili en tegenwoordig woonachtig in Den Haag, schudde het hoofd over zoveel frivoliteit. Maar begon fronsend te analyseren na Van der Wiels wat al te optmistische 24. c4.

Het lichtvaardig opgeven van veld b4 riep moeilijkheden op. Ze werden duidelijk toen wit 30. Ke3 scheen te moeten doen, omdat 30. Kc3, Td1 Zwart alle kansen zou bieden.

Er volgde een moeilijk toreneindspel, dat vele vragen openliet. Van der Wiel, die zeker in de openingsfase op remise had kunnen spelen, geraakte in schreeuwende tijdnood. Toen dat voorbij was, liet zwart een pion tot dame promoveren en was het uit.

Met 3 1/2 uit 4 heeft Piket thans alleen de leiding met een halfje voor op Van Mil, die een trap in de rug van schaakgodin Caissa kreeg en tegen Hoeksema in remise moest berusten. Van der Wiel en Van der Sterren, die een wat roekeloze centrumopstoot van Bosboom afstrafte, volgen op een punt.

Jeugdige overmoed van Van Wely gaf Pieterse diens eerste winst, terwijl Nijboer en Kuijf remiseerden. Typisch zo'n stelling waarvan geen van beiden precies wist hoe het stond.

Vandaag (zaterdag) is de vijfde ronde. Zondag hebben de schakers vrij. De spelers- en persruimten worden vrijgehouden voor het eventuele kampioensfeest van PSV. De schakers zijn genodigd als eregasten bij het treffen tegen Volendam.

De stand na vier ronden:
1. Piket 3 1/2, 2. Van Mil 3, 3. Van der Sterren en Van der Wiel 2 1/2, 5. Bosboom, Hoeksema, Nijboer 2, 8. De Boer en Brenninkmeijer 1 1/2, 10. Van Wely en Pieterse 1, 12. Kuijf 1/2.

NK schaken zet voor zet

EINDHOVEN De partij uit de vierde ronde tussen de Nederlandse kampioen Piket en zijn leermeester Van der Wiel heeft het volgende zettenverloop:
Van der Wiel (wit)
Piket (zwart):
1. e2-e4, d7-d5, 2. e4xd5, Dd8xd5, 3. Pb1-c3, Dd5-a5, 4. d2-d4, Pg8-f6, 5. Pg1-f3, Pb8-c6, 6. Lc1-b5, Pf6-e4, 7. Dd1-d3, Pe4xc3, 8. b2xc3, a7-a6, 9. Lb5xc6†, b7xc6, 10. Pf3-e5, f7-f6,
11. Pe5-c4, Da5-f5, 12. Lc1-a3, a6-a5, 13. 0-0, Df5xd3, 14. c2xd3, Lc8-f5, 15. Tf1-d1, Ke8-d7, 16. Ta1-b1, Lf5-e6, 17. Kg1-f1, h7-h5, 18. Tb1-b2, h5-h4, 19. Pc4-d2, Le6-f5, 20. Kf1-e2, g7-g5,
21. Pd2-e4, Lf5xe4, 22. d3xe4, e7-e6, 23. La3xf8, Th8xf8, 24. c3-c4, Tf8-b8, 25. Td1-b1, Tb8-b4, 26. Ke2-d3, c6-c5, 27. d4xc5, Kd7-c6, 28. a2-a3, Tb4xb2, 29. Tb1xb2, Tb8-d8†, 30. Kd3-e3, Kc6xc5,
31. Tb2-b5†, Kc5xc4, 32. Tb5xa5, c7-c5, 33. Ta5-a6, e6-e5, 34. Ta6xf6, Td8-d3†, 35. Ke3-e2, Td3xa3, 36. Tf6-g6, Kc4-d4, 37. Tg6xg5, Ta3-a2†, 38. Ke2-f3, c5-c4, 39. Tg5-g8, c4-c3, 40. Tg8-d8†, Kd4-c4,
41. Kf3-e3, Ta2-a1, 42. Td8-c8†, Kc4-b3, 43. Tc8-b8†, Kb3-c2, 44. Ke3-e2, Ta1-a4, 45. Ke2-e3, Ta4-c4, 46. Tb8-b5, Kc2-c1, 47. Ke3-e2, c3-c2, 48. f2-f3, Tc4-d4, 49. Tb5xe5, td4-d2†, 50. Ke2-e3, Td2xg2,
51. f3-f4, Kc1-d1, 52. Te5-d5†, Kd1-e1, 53. Td5-c5, Tg2xh2, 54. f4-f5, Th2-e2†, 55. Ke3-d4, h4-h3, 56. f5-f6, h3-h2, 57. f6-f7, h2-h1D,
Wit geeft het op.

Slachtveld in Wageningen

Turken verstoren militair voetbal

WAGENINGEN - De naar schatting vijftienduizend Turken, die hun militair elftal volgen bij het wereldkampioenschap in Nederland, zorgen voor de nodige problemen.

In Wageningen was het doelpunt, dat de Duitsers in de laatste minuut maakten, aanleiding tot een bestorming van het veld.

Er brak een massale vechtpartij uit, waarbij het het hekwerk en de loopkooi naar de kleedkamers het moesten ontgelden. Een politie-wagen liep blikschade op. Met hulp van korpsen uit omliggende gemeenten slaagde de Wageningse politie erin de orde te herstellen. Een toeschouwer werd gearresteerd. Hij had een vuurwapen op zak.

Aangezien het Turkse team de strafschoppenserie tegen Iran won, zou in Wezep in de wedstrijd om de derde plaats aangetreden dienen te worden tegen Frankrijk. De organisatoren hebben nog niet beslist of deze wedstrijd wel doorgaat. De accommodatie in Wezep is veel te klein om het grote aantal Turkse belangstellenden op te vangen.

Bij de wedstrijd Nederland - Frankrijk in Harderwijk ging het heel wat gezapiger toe. Zonder Twan Scheepers stokte de aanvoer naar Richard Roelofsen, die volledig geïsoleerd kwam te staan. Van de vele kansen, die de Fransen in de tweede helft kregen, benutten zij er één.

De finale gaat zondag tussen Duitsland en Italië. Nederland treedt aan in de wedstrijd om de vijfde plaats.

Butch Reynolds valt tegen

Lewis en Burrell in blakende vorm

NEW YORK - Op de tweede dag van de Amerikaanse atletiek-kampioenschappen in New [illegible] Lewis en Leroy Burrell een blakende vorm. De twee topsprinters gaven elkaar in de series en de halve finales weinig toe.

Wereldrecordhouder Lewis klokte 10,13 en 10,04 (met Floyd Heard), trainingspartner Burrell liet 10,10 en 10,05 noteren. De twee tijden van Burrell, de laatste twee jaar de snelste man op de 100 meter, betekenden elk de beste mondiale seizoenprestatie.

De tijd van Lewis, die in de halve eindstrijd op fotofinish verloor van clubgenoot Heard, kwam tot stand met een rugwind van 2,20 m/s en werd derhalve niet als toptijd erkend.

De tienkamp werd op imponerende wijze gewonnen door Daniel O'Brien met een puntentotaal van 8.844. De Amerikaan bleef daarmee slechts drie punten verwijderd van het wereldrecord van Daley Thompson.

De prestatie van O'Brien [illegible] wind. Bij twee andere onderdelen was geen windmeter aanwezig. Een wereldrecord was daardoor bij voorbaat uitgesloten.

Bij de vrouwen zegevierde Jackie Joyner-Kersee voor de dertiende opeenvolgende keer in de zevenkamp met een score van 6.878 punten. De wereldkampioene, die in augustus in Japan haar titel zal verdedigen, bleef ruim 400 punten verwijderd van haar mondiale record, maar had een voorsprong van bijna 700 punten op nummer twee Cindy Greiner.

Op de tien kilometer was Lynn Jennings oppermachtig. De wereldkampioene veldlopen eindigde in 32.45,88, ruim vier seconden voor Francie Larrieu-Smith.

BUTCH REYNOLDS

De rentree van Butch Reynolds werd geen succes. De wereldrecordhouder op de 400 meter eindigde in de series van zijn favoriete afstand op de zevende plaats in [illegible] tijd van [illegible] miste daarmee kwalificatie voor de halve eindstrijd.

De Amerikaan voelde zich niettemin de winnaar van de dag. "Deelname was voor mij de belangrijkste triomf", aldus Reynolds, die op 15 september zijn laatste race liep en sindsdien weinig op snelheid heeft getraind.

Reynolds werd in november voor twee jaar door de internationale atletiekfederatie (IAAF) geschorst wegens doping. Een overkoepelende arbitragecommissie verleende hem onlangs gratie, omdat er in de procedure fouten waren gemaakt.

Tegen de uitdrukkelijke wil in van het IAAF moest de Amerikaanse atletiekbond (TAC) Reynolds op bevel van hogerhand een startbewijs verlenen. De IAAF stelt TAC verantwoordelijk voor de gang van zaken en heeft gedreigd met een opschorting van het lidmaatschap.

'Voorstellen NSF: opnieuw uitvinden van het wiel'

Anton Geesink geen boodschappenjongen

BIRMINGHAM - Anton Geesink voelt er niets voor als boodschappenjongen te fungeren van de Nederlandse Sport Federatie en het Nederlands Olympisch Comité.

Dit heeft het Nederlands IOC-lid meegedeeld in een antwoord op het beleidsplan van de NSF, opgesteld door directeur Wim de Heer. Zevenenvijftig sportbonden hebben een copie van zijn brief toegestuurd gekregen.

Bij het lezen van het beleidsplan kreeg Geesink gevoelens van vertwijfeling. "Voor de zoveelste keer werd het wiel uitgevonden. Dat vind ik best, voor zover ik er niet bij betrokken ben."

In het beleidsplan werd Geesink een sleutelfunctie toebedeeld voor de internationale betrekkingen. Hij mag de boodschappen van NSF en NOC uitdragen, maar hij wordt niet bij het overleg betrokken. Geesink hoeft in het plan niet mee te praten. "Ze maken een bestuurlijke omweg. De eerste drie punten van het beleidsplan door Wim de Heer heb ik jaren geleden al opgeschreven in het het beleidsplan van het Nederlandse IOC-lid."

Geesink zei in Birmingham een maand te hebben alvorens zijn antwoord op te stellen. "Ik heb lang zitten dubben, maar ik vond het te belangrijk om het niet te doen. Ik verkeer in de positie dat ik onafhankelijk kan functioneren.

Ik ben ook gewend tegen de stroom in te zwemmen, dit zwempartijtje kan ik ook wel accepteren. In het beleidsplan wordt gesteld dat ik belangrijk ben, maar ik word niet gevraagd er bij te komen als zo'n stuk besproken wordt. Dit is een manier van besturen, die ik niet kan volgen. Het zal wel typisch Nederlands zijn."

Geesink wil op een fatsoenlijke manier samenwerken. Hij is onafhankelijk. In Birmingham woonde hij voor de zesde keer een sessie van het IOC bij. Hij kreeg in de voorbije vier jaar geen enkele keer een opdracht mee van de sportkoepels in Nederland.

"Het NOC kan wel zelf een brief schrijven, maar als bij het IOC blijkt dat ik er niet van weet, gaat het de ijskast in. Ik had hier in Birmingham bijvoorbeeld de bezorgdheid van de Nederlandse chef de missien over de schaatsbaan van Albertville kunnen overbrengen.

Ik had de atletencomissie, die veel invloed heeft in het IOC, kunnen informeren over de kritiek over het onderdak in Albertville. Ik heb alleen een verzoek gehad van de hippische sportbond me in te zetten voor het behoud van de landenwedstrijd military."

Binic half jaar geschorst

ZAGREB - Aanvaller Dragisa Binic van Rode Ster Belgrado is door de Joegoslavische voetbalbond voor een half jaar geschorst.

Binic was er door de tuchtcommissie van beschuldigd de scheidsrechter te hebben geslagen in de wedstrijd van Rode Ster tegen Hajduk Split.

De vleugelspits, een van de spelers die voor Rode Ster van de strafschopstip scoorde in de Europesebekerfinale tegen Marseille, sloeg de arbiter tegen het gras in een opstandje waarbij meer voetballers de scheidsrechter belaagden.

De schorsing verkleint de kans voor Binic in het nieuwe seizoen uit te komen voor een buitenlandse vereniging. De reglementen van de Joegoslavische voetbalbond zeggen namelijk dat een speler niet getransfereerd kan worden indien hij geschorst is.

Maat vol voor taxichauffeurs

■ *ORANJESTAD — Ruim tweehonderd taxi's zorgden donderdagmiddag in Oranjestad voor de ministerraad voor een stevige verkeersopstopping die geruime tijd duurde. Eensgezind waren de taxichauffeurs naar de ministerraad gereden om hun ongenoegen te uiten, dat minister Elio Nicolaas zich niet aan de afspraken hield en toch nog een aantal taxivergunningen verstrekte.*

Op de ene foto: voorzitter Donny Daal met achter zich een bord met de tekst "De taart is op". Borden werden getoond, waarop premier Nelson Oduber werd opgeroepen de MEP te redden door minister Nicolaas weg te jagen. Vier taxichauffeurs werden in de gelegenheid gesteld om met premier Oduber te spreken.

HOPI FELICIDAD RI
DIA DI TATA !!

OPENBARE VERKOOP

Op vrijdag 12 juli 1991 zal 's middags om 14.00 uur ten overstaan van notaris mr. M.A. Eman of haar plaatsvervanger in de Monsieur Louis Room van Hotel Talk Of The Town, L.G. Smith Boulevard 2, Oranjestad, krachtens artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba in het openbaar worden verkocht:

het woonhuis Stadionweg 13
met twee appartementen en
een garage/carport

— indeling woonhuis:
entree met gang, japanse binnentuin, woonkamer, keuken-eetkamer, 4 slaapkamers, waarvan 3 voorzien van airco, 2 badkamers, achterporch, atelier;
— de achterporch is voorzien van een houten bar en is uitgebreid met houten plankieren, totaal ongeveer 185m²;
— indeling beide appartementen;
een woon-slaapgedeelte voorzien van airco, een aparte badkamer;
— achter de gebouwen ligt een grote rotstuin.

Het geheel staat op 4.337m² eigendomsgrond en bestaat uit de kadastrale percelen:
Eerste Afdeling sectie B nummer 1202
Eerste Afdeling sectie B nummer 1203
Eerste Afdeling sectie B nummer 1204
Eerste Afdeling sectie B nummer 1205
Eerste Afdeling sectie B nummer 1206
Eerste Afdeling sectie B nummer 1208
De veilingvoorwaarden liggen vanaf 8 dagen vóór de veiling ter inzage op het kantoor van notaris mr M.A. Eman.
Deze voorwaarden houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot zekerheid voor de nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Mr. M.A. Eman, notaris,
Pastoor Hendrikstraat 91
San Nicolas
Telefoon 45567

De Regering van Aruba roept kandidaten op voor de studie van:

ORTHOPEDISCH INSTRUMENTMAKER

Dit is een 2-jarige opleiding aan de Streekschool voor Vorming en Beroepsonderwijs te 's-Hertogenbosch toelatingseisen: LTS (T-stroom) of MAVO.

Kandidaten worden verzocht uiterlijk 25 juni 1991 te reageren bij de Directie Onderwijs.

En psychologische keuring zal deel uitmaken van de procedure.

Voor verdere inlichtingen kunt U de Directie Onderwijs bellen (tel: 23360 toestel 142 of 143).

BARLOCK CARIBBEAN OIL CORPORATION N.V.

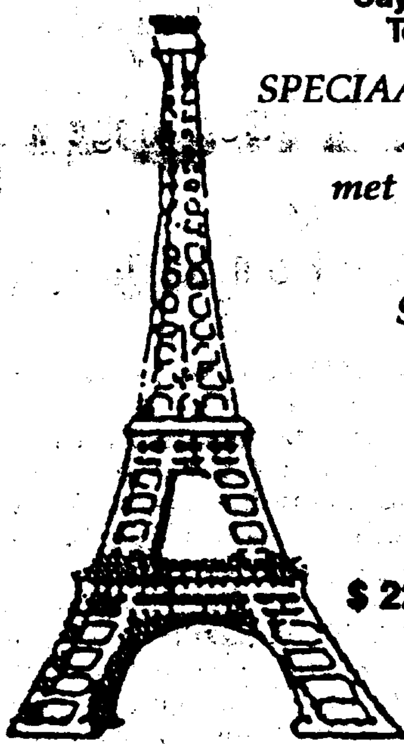
DISTRIBUTOR

FELICITEERT

ALLE VADERS VAN ARUBA
TER GELEGENHEID VAN
VADERDAG.

BISTRO LE CLOCHARD
Caya Betico Croes 107
Tel.: 20152 - 20168

SPECIAAL VADERDAG MENU

Kalfspaté met kippelever

Hoofdgerecht
Striploin steak
of
Snapper filet met garnalen

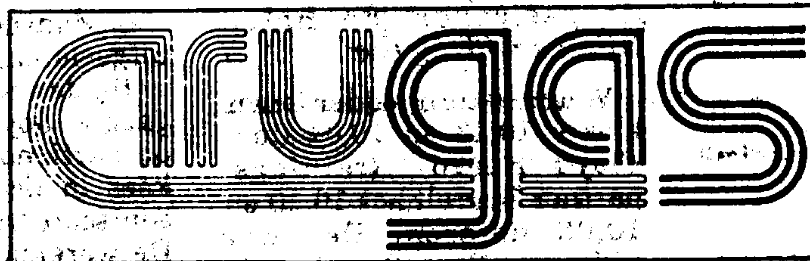
Kersen pistache ijs

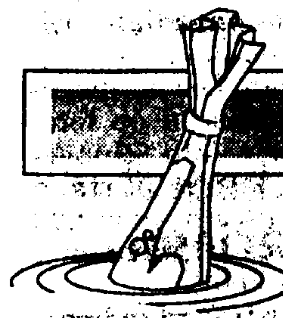
$ 22,50 per persoon

Iedere vader krijgt een kleine attentie.

Nos ta desea tur
Tata di Aruba
un dia placentero

INGEZONDEN

Staten opdoek[en]

ALS EEN der 21 Statenleden "die niet verder denkt dan zijn eigen zak" ben ik de heer Hans Schneg, voorzitter van de ATIA, dankbaar voor zijn bekennen van kleur. Ik heb nimmer geweten dat hij al die tijd mijn werk als Statenlid zo nauwkeurig en van nabij (urenlang in de Staten en thuis — ook op weekeinden — grote stapels wetgeving en andere documentatie bestuderen en beoordelen, en zonodig bekritiseren) heeft gevolgd, dat hij tot die evaluatie is gekomen.

De heer Schneg heeft zich kennelijk geschaard bij de bekende groep parasieten in onze gemeenschap die op kosten van de overheid de hele tijd niets anders doen dan anderen bekritiseren en pseudo-intellectuele kreten uitkwamen over alle mogelijke onderwerpen waarvan zij geen kaas hebben gegeten.

Collega Tweede Kamerlid mr. Korthals Altes (VVD) tevens advocaat en ook andere Kamerleden met nevenberoepen, worden in Nederland behoorlijk boven welke ambtenaar ook gehonoreerd en je hoort aldaar geen gezanik. De Hollanders weten wel — hoe gebrekkig ook hun functioneren mocht zijn — de Staten-Generaal als democratisch instituut te appriciëren.

Wellicht dat de ATIA en zijn voorzitter Schneg andere wel "waardige" doch uiteraard goedkopere representanten kennen, die ... wetgevend orgaan ... vormen. De ATIA ... immers erom. Ik de... lieden als ene Geer... Schnog en ATIA ... bekend), ene Wolff, meneer Panama en een ... tende drs. in de Simar...

De zovele "argum..." en "conclusies" omtr... Staten deze dagen ... kom ik zelf tot een no... conclusie, die a... "stuurlui aan de wal", ... twijfeld zal tevreden ... Deze is: de Staten ... constitutioneel orgaan ... maal opdoeken. Dan h... Schneg cum suis ... blemen meer met 21 ... deoners. Zij hebben ... geen pispaaltje meer!

MR. H.E. GON...
St...

De Regering van Aruba roept sollicitanten op voor de functie van

PERSONEELSCONSULENT M/V

bij het Water- en Energiebedrijf.

TAKEN:
De functionaris verleent advies en ondersteuning aan de Directie en de lijnfunctionarissen bij het ontwikkelen van het te voeren personeelsbeleid en zal actief moeten deelnemen in de werkzaamheden verband houdende met de reorganisatie, die thans aan de gang is.

De belangrijkste aandachtsgebieden zijn:
— personeelsplanning verzorgen van het bedrijf;
— bewaking formatieplan;
— arbeidsvoorwaardenbeleid, functiewaardering;
— andere personeelsbeleidswerkzaamheden zoals beoordeling, vorming, opleiding en training en loopbaanbegeleiding;
— werving en selectie van nieuwe medewerkers;
— de zorg voor een goede communicatie binnen het Water- en Energiebedrijf;
— bevordert werkoverleg en personeelsvoorlichting.

FUNCTIE-EISEN:
— minimaal H.B.O.-opleiding of gelijkwaardig niveau;
— minimaal 5-jarige practische ervaring in een soortgelijke functie;
— goede communicatievaardigheden;
— moet geheel zelfstandig zijn taak kunnen uitvoeren;
— kennis van geautomatiseerde systemen.

ARBEIDSVOORWAARDEN:
Bezoldiging en secundaire arbeidsvoorwaarden afhankelijk van opleiding en ervaring en met inachtneming van de bij het Water- en Energiebedrijf geldende regelingen.

Schriftelijke sollicitaties — vergezeld van een curriculum vitae — dienen binnen 15 dagen na verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan de Directeur van het Water- en Energiebedrijf.

Van Aruba afkomstige personen genieten de voorkeur en de reeds ingediende sollicitatiebrieven blijven deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

ORANJESTAD — ... dinsdag 18 juni zal het ... PRIDE-kantoor ... dinsdag, woensdag ... derdag geopend zijn. ... ningsuren zijn van twee ... in de namiddag tot ... Iedereen, vooral de ... die inlichtingen ... alcohol en drugs ... naar het kantoor ...

FADA/PRIDE heeft ... materiaal, zoals ... boeken, video etc. ... king. Het kantoor ... Van Walbeeckstr... (straat achter Brenchie ... jestad), telefoon 329...

WILLEMSTAD — - Afgelopen vrijdag werd in clubhuis "Cariben" in Emmastad de afronding van de cursus Padvinders-leider, gevierd. De veertien cursisten kregen hun certificaat uitgereikt. Eind van dit jaar zal er een vervolgcursus worden georganiseerd. De geslaagden van het eerste gedeelte gaan automatisch over naar het tweede gedeelte.

Op de foto acht van de veertien cursisten. Voorzitter van de AVP, mevrouw F. Henriquez was belast met het overhandigen van de certificaten.

Van Ditshuijzen van BIP:

"Bijgewerkte EuroDirekt floppy ideale reisplanner"

WILLEMSTAD — Met ingang van 2 juli is de nieuwste uitgave van de EuroDirekt floppy beschikbaar. Met een druk op de knop van de computer kunnen nu álle vliegverbindingen van en naar de Nederlandse Antillen en Aruba op het scherm getoverd worden. Vertegenwoordigster van Business Information Publishers op Curaçao, Jeannette van Ditshuijzen:"We gaan nu met deze bijgewerkte floppy pas echt van start op de Antillen. De eerste, die half mei verscheen, was meer in het kader van een proeflancering op de markt gebracht."

Stel dat u voor een zakenreis vanuit Curaçao naar Amersfoort in Nederland moet. Met behulp van de informatie die op de EuroDirect floppy is verzameld kunt u snel achterhalen welke vliegmaatschappij op welke tijdstippen Amsterdam aandoen. Bovendien kan makkelijk opgezocht worden hoe u vanuit Schiphol met de trein verder kan. "Een optimale planning van de reis wordt dus mogelijk. Het is gebleken dat er veel behoefte is aan dergelijke electronische informatie. Het computerbezit wordt steeds algemener en een efficiënte reisvoorbereiding ligt daarmee binnen handbereik", legt Van Ditshuijzen uit. Ook de mogelijkheden voor de retourvlucht kunnen al met de floppy op een rijtje worden gezet. Het is voor zakenreizigers, maar ook voor mensen die gewoon veel reizen een uitkomst, zo vindt zij.

"Mensen willen snelle informatie over reismogelijkheden en niet iedereen heeft tijd en zin om naar een reisbureau te gaan", aldus Van Ditshuijzen. De informatie op de floppy die per juli op de markt komt is tot en met 17 juni bijgewerkt. Business Information Planners streeft ernaar drie maal per jaar bijgewerkte floppy's op de markt te laten verschijnen. Maar bij onvoorziene omstandigheden waardoor vliegschema's 'in de war raken' zal BIP onmiddellijk gaan werken aan een aangepaste versie. Van Ditshuijzen noemt het voorbeeld van de Golfoorlog:"Die had natuurlijk grote consequenties voor het vliegverkeer".

Overigens biedt EuroDirekt ook andere voor de reiziger relevante informatie zoals over visumaanvraag, hotelreservering en tax-free bepalingen. Tevens kunnen aansluitende trein- en vluchtverbindingen vanuit Nederland worden opgezocht. Van Ditshuijzen denkt dat er een ruime markt bestaat voor EuroDirekt. "Op de Antillen ben je nu eenmaal aangewezen op vliegverkeer."

De mogelijkheden van het het 'electronisch uitgeven', waarmee BIP Nederland zich bezighoudt, zijn legio. Er werden al complete telefoonboeken op floppy gezet, wat overigens een aardige besparing van papier betekent. In voorbereiding is een Antilliaanse zakengids die op CD-rom zal gaan verschijnen en die in vier talen op de markt zal worden gebracht. Zo'n computer-CD kan 2000 maal zoveel informatie bevatten als een gewone floppy-disk.

De herziene EuroDirekt floppy-disk zal op 2 juli officieel worden aangeboden aan de gevolmachtigde minister van de Antillen Edsel 'Papy' Jesurun door de directeur van BIP in Nederland, Gustaaf van Ditshuijzen. "We wilden hier toch een feestelijk tintje aan geven", aldus de vertegenwoordigster voor de Antillen, Jeanette van Ditshuijzen.

Walesa bedreigt Pools parlement

WARSCHAU - President Lech Walesa van Polen heeft vrijdag gedreigd het parlement te ontbinden indien de afgevaardigden niet instemmen met zijn voorstel voor een kieswet en het houden van verkiezingen binnen vier maanden. De president, die nog altijd geconfronteerd wordt met een parlement beheerst door zijn voormalige communistische tegenstanders, zei dat hij al zijn bevoegdheden zal gebruiken om ervoor te zorgen dat de Polen in oktober naar de stembus kunnen om een nieuw parlement te kiezen.

Crisismaatregelen niet aanvaardbaar

'ABVO bepaalt intern te voeren acties'

WILLEMSTAD — De overheidspersoneelsvakbond, ABVO, wijst de door de gedeputeerde Faroe Metry gedane uitspraken af, als zou het de schuld zijn van de arbeiders dat de deviezenvoorraad geslonken is. 'De Curacaose arbeiders kunnen onmogelijk te veel importeren daar zij het geld daarvoor niet hebben', aldus de ABVO-woordvoerder, Raymond Jesurun.

Het vervreemd de ABVO dat er weer over inlevering en crisisheffing gesproken wordt. De vakbond kan zich nog de crisisheffing van 10% herinneren.

De gedeputeerde van financien, mr Faroe Metry, gaf volgens de vakbond onlangs een uitleg van de huidige situatie. 'Hij is van mening dat de schuld bij het volk ligt, die teveel aan medische verzorging, medicijnen, hospitaal, onderwijs en studiebeurzen uitgeeft', aldus de woordvoerder.

Hij voegde eraan toe dat de gedeputeerde van mening is dat er geen ruimte meer over is in de uitgave-sector van de overheid. Dus moeten er maatregelen getroffen worden in de inkomstensector, dus meer belasting en heffingen.

Welke de maatregelen die getroffen moeten worden zijn zal ongetwijfeld tijdens de onderhandelingen voor een nieuwe coalitie bepaald worden, aldus Jesurun, die voorts aanvoerde dat de ABVO in dat kader door de PNP voor een vergadering werd uitgenodigd.

De ABVO-delegatie bracht tijdens het gesprek met de PNP duidelijk naar voren dat zij niet zullen dulden dat de maatregelen die getroffen zullen worden de positie van de ambtenaar of de Curacaose arbeiders treffen.

De ambtenaren en de arbeiders leveren als vorm van bijdrage aan het economisch herstel al jaren in. Zij hebben nooit het effect van de frisse wind gevoeld, aldus de ABVO-zegsman. Het officiele standpunt van de ABVO omtrent de juridische positie van de ambtenaren werd aan de PNP overhandigd.

Het bestuur van de overheidspersoneelsvakbond heeft het initiatief genomen om tot een gemeenschappelijk front van vakbonden te komen. Dit front moet opkomen tegen alle maatregelen die tegen de belangen van de ambtenaren en arbeiders in gaan.

Intern is de vakbond bezig de te voeren acties te bepalen. De ABVO doet een beroep op haar leden om via hun respectievelijke dienstgroepen zich te beraden, over welke soort acties zij zullen voeren.

Nederlandse basisschool start mogelijk september

WILLEMSTAD — De Stichting Instituut ter Bevordering van Onderwijs en Volksontwikkeling (SIBOVO) streeft ernaar om in september te kunnen starten met een Curaçaose vestiging van de Wereldschool. Deze week werd een informatieavond gehouden voor ouders die overwegen hun kind naar de Wereldschool te laten gaan. Daar kwamen boven verwachting zo'n honderd mensen op af. De school richt zich op individueel onderwijs dat in de Nederlandse taal zal worden verzorgd.

De SIBOVO bereidt de school voor in nauwe samenwerking met het Instituut voor Individueel Onderwijs (IVIO) in Nederland. Nu al verzorgt SIBOVO ruim honderddertig cursussen voor de Curaçaose gemeenschap over zaken als boekhouden, techniek en diverse talen. Initiatiefnemers voor de Nederlandse basisschool zijn onderwijskundig coördinator Fred Steenbergen en Huub Burm, voorzitter van SIBOVO. Steenbergen is al weer naar Nederland vertrokken om daar zijn ervaringen met het IVIO door te spreken. Ook zal hij proberen subsidie voor de school te krijgen.

De Wereldschool wordt een particuliere school en kan daarom geen aanspraak maken op subsidies van de Antilliaanse overheid. Van de ouders zal maandelijks een schoolbijdrage worden gevraagd. 'Er hangt een prijskaartje aan deze vorm van onderwijs', verklaart Krista Nijdam van SIBOVO. Er zal weliswaar klassikaal onderwijs worden gegeven maar ieder kind krijgt individuele begeleiding. De leerkrachten van de Wereldschool zijn gespecialiseerd in het geven van individueel onderwijs. Dit houdt in dat ieder kind op zijn eigen tempo de leerstof van de verschillende vakken kan verwerken. "Als een kind verder is met taal dan met rekenen hoeft het niet meer achter te raken bij het klasseniveau. Zo kan de leerling zich optimaal ontplooien", verduidelijkt Nijdam. Bij deze vorm van onderwijs worden sociale en groepsprocessen niet uit het oog verloren.

Het lesmateriaal zal worden geleverd door het IVIO. Dit materiaal wordt al vele jaren over de hele wereld gebruikt en heeft haar deugdelijkheid bewezen, zo meent Nijdam. Voor Curaçao wordt wel gedacht aan een extra lesonderdeel Papiaments. Op de informatieavond bleek dat de meeste belangstelling voor de school afkomstig is van Nederlanders die tijdelijk op het eiland verblijven. "Wat logisch is omdat de Wereldschool gelijke tred houdt met het onderwijs in Nederland",

aldus Nijdam. Nederlanders die permanent op het eiland woonachtig zijn maken meestal gebruik van het reguliere onderwijs, zo weet zij.

Een lokatie voor de Nederlandse basisschool is nog niet gevonden. Eerst wordt afgewacht hoe het IVIO en de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland reageren op de evaluatie en de intentieverklaringen die Fred Steenbergen hen zal voorleggen.

JAVLINSKI'S PLAN GEPUBLICEERD

"De grote afspraak" voor transformatie Sovjet-economie:

Vijfhonderddagenplan krijgt vervolg in zesjarenprogramma

CAMBRIDGE - Een honderd pagina's dik boekwerk moet de weg vrijmaken voor de Sovjetunie om afstand te nemen van het communistische systeem en de vrije-markt-economie te omarmen. Op een persconferentie vrijdag presenteerde de jonge Sovjeteconoom Grigori Javlinski samen met de Amerikaanse econoom Graham Alloson de plannen, getiteld "De grote afspraak", om de SU radicaal te veranderen.

Volgens het plan, waarvan de grote lijnen al langzaam aan bekend zijn geworden in de Westerse wereld, moet de SU in 1997 op zijn gegaan in een economisch systeem dat gebaseerd is op de Westerse waarden. Stap voor stap wordt volgens de plannen van Javlinski de staatsinvloed ontmanteld en kan het privé-initiatief oprukken. De omwenteling heeft wel een prijskaartje. Westerse miljardenhulp is noodzakelijk.

NOG DIT JAAR

Nog dit jaar moeten de eerste stappen zijn genomen. Prijzen en handel worden geliberaliseerd en de staatshuishouding wordt strak gecontroleerd. Nauwelijks een jaar later zal er op kleine schaal begonnen worden met privatisering van het communistische eigendom. De grote klap - massale privatisering, de creatie van een financiële infrastructuur, transformatie van de grote "defensiestaat" - moet in 1993 volgen. Tussen 1994 en 1997 komt er een expansie van de nu nog onderontwikkelde consumenten- en dienstensector. De staatsinvloed op de woningmarkt moet verdwijnen, de arbeider is niet meer afhankelijk van de staat en investeringen moeten een moderne exportindustrie creëren.

Volgens de Amerikaanse econoom Allison, die samen heeft gewerkt met de Sovjet-econoom Javlinski, heeft de SU bij de realisatie van dit plan ongeveer vijftien tot twintig miljard dollar steun per jaar nodig. "Dit moet niet gezien worden als het uitkopen van een communistisch systeem, omkoperij of liefdadigheid", aldus Allison, "het is een investering om de kansen van de transformatie van de SU te vergroten".

HARVARD-MENSEN

Het plan is bedacht door Javlinski. Deze 39-jarige econoom en voormalige vice-premier van de Russische federatie heeft samen met de wetenschappers van de Amerikaanse Harvard universiteit het plan opgesteld. Drie weken lang werkten de deskundigen in totale afgeslotenheid samen om "De grote afspraak" te creëren. Het voorstel van Javlinski sluit aan bij het vijfhonderd-dagenplan dat vorig jaar september in de SU werd voorgesteld. Toen steunde Gorbatsjov het vijfhonderd-dagenplan nog, maar door massieve druk van de conservatieven in de Communistische partij liet hij deze ideeën vallen.

Voedsel veilig gesteld

■ *SAN JOSE DE BOCAY - Soldaten van het Sandinistische volksleger brengen zakken met graan welke voor de bevolking bestemd zijn naar veiliger oorden in San Jose de Bocay op tweehonderd kilometer ten noorden van Managua. Dit was een reactie op het heropstaan van de contra-beweging. De eerste actie van de recontra's was namelijk het roven van voedsel.*

(AFP-satellietfoto)

Ideologische visa-weigering geschrapt:

Links niet langer geweerd in VS

WASHINGTON - De Verenigde Staten zullen voortaan geen visum meer weigeren te verlenen om ideologische redenen, zo maakte het ministerie van Buitenlandse zaken vrijdag bekend.

Hierdoor zijn al sinds 1 juni meer dan 120.000 namen van 'verdachte buitenlanders' van de zwarte lijst geschrapt. Het tot dusver geldende toelatingsbeleid stamt uit 1952, toen het MacCarthyisme en de heksenjacht op (al dan niet vermeende) communisten hoogtij vierden. In de nieuwe wet, die twee weken geleden al inging, zijn de gronden om iemand toegang tot de VS te weigeren herzien. In plaats van de vroegere 33 redenen voor afwijzing worden er nu negen categorieën gehanteerd, zoals gezondheid, criminele en veiligheidsredenen, en het onvermogen zichzelf financieel te bedruipen.

Onder de oude regels werden veel prominente personen die van linkse sympathieën werden verdacht niet tot de VS toegelaten. Onder hen waren de Britse schrijver Graham Greene, de Franse acteur en zanger Yves Montand en de Nobelprijswinnaars voor Literatuur Pablo Neruda er Gabriel Garcia Marquez. Maar ook de blanke premier van het vroegere Rhodesië (thans Zimbabwe), Ian Smith, mocht de VS niet in.

Er staan nog 2,7 miljoen namen op de "controlelijsten" onder verscheidene categorieën, waarvan driehonderdduizend om politieke redenen. Daarvan zijn er al 120.000 van de lijst afgevoerd. De overigen worden geval voor geval onderzocht. Binnen drie jaar moeten alle namen zijn doorgenomen.

Balten present bij CVSE-overleg

BONN - De Baltische staten zullen woensdag en donderdag in Berlijn aanwezig zijn bij de ministersbijeenkomst van de lidstaten van de CVSE (Conferentie voor Veiligheid en samenwerking in Europa). De Baltische republieken krijgen geen speciale uitnodiging en zullen waarschijnlijk opereren binnen de delegaties van enkele lidstaten. Diplomaten meldden vrijdag dat de Balten de eis hadden afgewezen van Sovjetminister van Buitenlandse zaken Aleksandr Bessmertnych dat de Balten deel uit zouden maken van de delegatie van de Sovjetunie.

Gehandicapten-organisaties krijgen f15.000 van Amaco

WILLEMSTAD — In het kader van de viering van het 35-jarig bestaan van de Antillean Management Corporation 'Amaco' n.v. heeft deze maatschappij besloten een bedrag van NAf 15.000 gulden te schenken voor sociaal-educatieve doeleinden, ter waarde van 7.500 gulden aan Margreet Joubert-Westerhof, voorzitter, en Mila Palm, directrice van de Kresh "Dede pikiña" en 7.500 gulden aan I. Boutier, directeur van de Stichting Zorg voor Geestelijk Gehandicapten.

Kresh 'Dede pikiña' is een dagverblijf dat opvang biedt aan 200 kinderen van 0 tot 4 jaar gedurende de gehele dag en van 4 tot 12 jaar gedurende de middaguren na school. Dit om de moeders in de gelegenheid te stellen buitenshuis te werken.

De 7.500 gulden zal aangewend worden voor bomen en struiken die weinig water behoeven en bestand zijn tegen de klimatologische omstandigheden te Seru Fortuna.

Het doel van de Stichting Steunfonds Zorg voor Geestelijk Gehandicapten is het financieel of op andere wijze steunen van de Stichting Zorg voor Geestelijk Gehandicapten door het ter beschikking stellen van gelden in de vorm van uitkeringen, leningen of op andere wijze, voor bepaalde voorzieningen of projecten van de stichting (SZvGG). De SZvGG heeft onder haar beheer het kinderdagverblijf 'Pasadia' voor 48 kinderen, het dagverblijf voor ouderen het 'Mini-activeringscentrum' voor twintig personen en het gezinsvervangend 'Huize Jos Wouter', waar 18 volwassen mensen wonen en daarnaast twee personen in een aanleunvoorziening op hetzelfde terrein.

Momenteel is de stichting bezig met de voorbereidingen voor een leefcentrum voor 125 verstandelijk gehandicapten, terwijl ook de dagopvang voor volwassenen zal worden uitgebreid. Dit nieuw te bouwen project zal in Emmastad komen en verkeert momenteel in de aanbestedingsfase. De stichting hoopt in het laatste kwartaal van dit jaar met de bouw aan te vangen.

Om lokale mensen op te leiden om in de toekomst in dit leef- en aktiveringscentrum te werken hebben de stichting en het vormingsinstituut voor verplegers (IFE) gezamenlijk een opleiding opgezet tot 'pedagogisch gezondheidswerker', een functie op het niveau van ziekenverzorgende. Onder anderen voor de inrichting van het leef- en activeringscentrum is nog zeer veel geld nodig. Het initiatief van Amaco wordt daarom ook bijzonder gewaardeerd.

Sithoc blijft ongenaakbaar

WILLEMSTAD — Voor het grootste publiek tot nu toe in het seizoen — 571 toeschouwers — bevestigde regerend kampioen Sithoc/Hubo gisteravond nogmaals zijn superioriteit in het eredivisievoetbal met een duidelijke 2-0 overwinning op subkampioen 1990 SUBT. De Collegialen prolongeerden daarmee niet alleen hun ongeslagen status, maar hielden met dit resultaat hun rendement in zes wedstrijden op honderd procent. Met twaalf punten hebben zij zich tevens verzekerd van het kampioenschap van de eerste competitieperiode.

Een gehandicapt SUBT-elftal kon, met uitzondering van een sterk Barikahelkwartiertje na de hervatting, geen vuist maken tegen een geïnspireerd en collectief goed draaiende Sithoc. Ofschoon de Collegialen pas in het laatste halfuur van de wedstrijd hun beste spel leverden, beheersten zij toch een groot deel van ook de eerste helft. Hieruit vloeide een doelpunt voort van Raymond Rovina (19e minuut) dank zij Derrel Dorothal, die een fout van de SUBT-defensie meteen omzette in een doelkans voor zijn ploeg. Hij bood deze kans aan teamgenoot Rovina die geen fout maakte.

Met nieuwe instructies van trainer Wilhelm Canword nam SUBT in de hervatting het initiatief over en behield dit gedurende zeker een kwartier waarbij aanval na aanval werd gelanceerd. De Geelbuiken gingen zo erg op in hun pogingen om de score gelijk te trekken dat de defensieve taak op den duur werd verwaarloosd.

Een snelle counter waarbij Raymond Rovina diep naar Norman St. Jago speelde, verraste SUBT volkomen. St. Jago sloot zijn rush af met een beheerst schot, waarop doelman Pappito Nivelac het antwoord schuldig bleef. De resterende speeltijd speelden de Collegialen voornamelijk op balbezit wat hen ook bijzonder goed afging. Ongetwijfeld een bewijs van het hoge technische niveau waarop de Collegialen momenteel draaien.

Voor zowel Sithoc als SUBT was de wedstrijd van gisteravond de voorlaatste van de eerste ronde. Sithoc moet in zijn laatste wedstrijd nog uitkomen tegen Undeba, terwijl SUBT nog tegen Jong Colombia aantreedt. SUBT heeft momenteel vijf punten uit zes wedstrijden.

In de eredivisie ontmoeten elkaar morgen Centro Dominguito en Undeba en in de eerste divisie Vesta en De Koning, respectievelijk ongeslagen koploper en nummer 2 op de ranglijst.

AGENDA
...ONAIRE

...9000
...ER: 8222
...RALE: 8845
...L: 8900

...Lagoen: maandag t/m vrijdag ... 16.00 uur; zaterdag van 08.00- ... zondag gesloten.

...E BIBLIOTHEEK
...tijden voor het publiek)
... donderdag van 14.00-16.00 ...g en vrijdag van 08.00-12.00/ ...00 uur; zaterdag van 10.00-12.00

...tijden voor lezers):
... van 14.00-19.00 uur.

...ITING: maandag t/m vrijdag aan- ... stukken om 15.30 uur; gewone ... 16.30 uur.

... CLUBS
...mmatie H. Nicolaas, tel.: 5520/

...ensdag 12.00 uur - Restaurant

... DI ARTE BONAIRE (Kaya ... openingstijden: maandag t/m ... 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; ...n 08.00-12.00 uur.

...CLUB (Weg naar Willemstoren): ... vrijdag van 20.00-24.00 uur; ...van 12.00-24.00 uur.

...ningstijden Slachthuis i.v.m. ...id van de keurmeester zal tot ...er uitsluitend op donderdagen en ...geslacht en gekeurd worden.

...
...EL CENTRUM BONAIRE
... culturele tentoonstelling - aula ...meenschap Bonaire.

...ENSTEN
...arduskerk, Kralendijk: ... t/m zaterdag om 18.45 uur; ...m 08.00 en 19.00 uur.
...kerk, Antriol: ... t/m zaterdag om 19.30 uur; ... 09.00 en 18.00 uur.
...kerk, Rincon: ... t/m zondag om 19.30 uur.

...ENBEZORGING doorgeven aan ...A. van der Ree, Kaya Liebee 9.

...ndsraad ...t 40e ...jaardag

...LENDIJK — In ver... met enige feestelijk..., die zullen plaats... vanwege de vie... het veertigjarige ... van de eilands... besloten een com... te benoemen onder ...terschap van gezag... mr. George ...a.

... commissie zal een ...ma opstellen voor 2 ... de commissie zijn ...benoemd Raymundo ... zijn functie als ...VO, de tweedegraads ...edenisleraar Arthur ...die voor deze gelegen... titel historicus aan... krijgt, en het oud... S.G. 'Monchin'

... bekend, werd het ... bestaan nog gevierd ... oude Brionkazerne, ...en de zaal voor de ...raad gevestigd was. ...tijd later vond de ...raad een fraai onder... in de volledig geres... Passagrahan, waar ...ttingen nog steeds ... worden. In ver... het komende feest ...al van een nieuw ...oorzien en zal ook de ...ude van het Passa... enigszins opgeknapt

Nieuwe onderbrandmeesters

■ *KRALENDIJK — Gedeputeerde Rudi Ellis reikte de geslaagde cursisten hun diploma Onderbrandwacht A uit. Op de foto: de docenten, die aan de cursus verbonden waren. Het zijn: R. Oelana (die geheel rechts staat) en v.l.n.r. ing. R. de Palm, ing. R. Richardson, V. Leong en V. Anthony.*
De best geslaagde cursist Frans Francees werd door gedeputeerde Ellis extra in het zonnetje gezet.

KRALENDIJK — De op 14 mei 1990 begonnen cursus voor Onderbrandmeester A is beëindigd. Er waren vijf deelnemers, die reeds een eerder cursus voor hoofdbrandwacht hadden gevolgd. Het diploma daarvan was noodzakelijk voor de vervolgcursus. Aan de cursus werd deelgenomen door F.E. Francees, A. Martis, F.H. Francees, M. la Cross en H. Obispo.

Het examen van de cursus Onderbrandmeester A duurde van 3 tot en met 6 juni en zal de docenten en de cursisten voldoening gegeven hebben dat alle cursisten hun opleiding met succes wisten af te sluiten.

Frans Francees bleek de cursist met het beste resultaat. Zoals bekend, heeft Francees ook al twee maal een cursus gevolgd, die werd gegeven onder auspiciën van het Venezolaanse consultaat. Hij bracht daarbij enige tijd door in Caracas, waar hij een training kreeg in 'Optreden bij rampen'.

De cursus Onderbrandmeester bestaat uit drie gedeelten. Nu het eerste deel met succes is afgelegd, kan begonnen worden met het twwede en derde gedeelte. Zij kunnen dan benoemd worden tot onderbrandmeester. De cursus stond leiding van Jan Wanga, die zelf reeds onderbrandmeester is en daarvoor in het buitenland een cursus heeft gevolgd. Hij gaf ook enige tijd leiding aan het brandweerkorps van Bonaire, maar werd enkele jaren geleden opgevolgd door Richard 'Richi' Pietersz, die hoofdbrandmeester is.

Toerisme uit Amerika loopt verder terug

KRALENDIJK — In het zicht van de komende veranderingen is de afdeling Statistieken van het Bonaireaanse toeristenbureau kennelijk zeer actief geworden. De eerste zes maanden van het jaar werd er geen enkele informatie verstrekt over het aantal toeristen, terwijl nu binnen het tijdsbestek van één week de resultaten van zes maanden aan de pers worden verstrekt. Vast staat in ieder geval dat het toerisme blijft stijgen.

Het is vooral het toerisme vanuit Nederland dat toeneemt. Over de eerste vijf maanden van dit jaar steeg dit met 46,5 procent. In 1990 werden er over die periode namelijk 2.750 toeristen ontvangen, terwijl dat in de overeenkomstige periode van dit jaar 4.028 toeristen waren.

De Amerikanen laten het afweten. In de eerste vijf maanden van dit jaar daalde het aantal toeristen uit de Verenigde Staten en viel terug van 9.247 naar 8.966. De Amerikanen waren altijd verreweg de grootste groep toeristen waarop het toerisme van Bonaire dreef.

Het lijkt een kwestie van tijd en de Europeanen hebben de Amerikanen geëvenaard of overtroffen. Het totaal aantal toeristen uit Europa was in eerste vijf maanden van 1990 een groep van 3.832 personen en dat zijn er voor de eerste vijf maanden van dit jaar 5.591. Een aantal van slechts 3.375 minder dus.

Aruba blijft stijgen. In de eerste vijf maanden van 1990 kwamen er 1.118 Arubanen en dit jaar 1.379. Dat is 23,3 procent. Ook Venezuela blijft een aanzienlijke toeristenmarkt, want volgens de statistieken kwamen er in 1990 in totaal 1.753 Venezolanen naar Bonaire. In de eerste vijf maanden van 1991 waren dat er 1984 en dat is een stijging van 13,2 procent.

Opmerkelijk is dat het toeristenbureau echter geen rekening houdt met de vele Venezolanen die op Bonaire werken en tijdens de feestdagen bij voorbeeld naar huis gaan. Zij worden bij hun terugkomst op Bonaire genoteerd als toerist.

San Pedro cultureel feest

KRALENDIJK — In verband met de viering van de San Pedro-dag zal de Fundashon Deportivo i Cultura (Fudecu) in het weekeinde van 28 juni opnieuw een uitwisseling organiseren tussen de drie Benedenwindse eilanden.

Het feest van San Pedro is op Bonaire en met in Rincon een bekende activiteit uit Aruba en Curaçao te vragen het feest mee te komen vieren. Dat is ook de reden dat Fudecu het feest 'Interkambio Krioyo den Rincon' noemt. Het feest van de eigen culturele uitwisseling.

Uit Aruba zal daarvoor Tipico Placentero, Ritmo y Cuerde aanwezig zijn. Van Curaçao komt Tipiko Estrellas Antiano en Bonaire ten slotte zal zich waardig vertegenwoordigd weten door Grupo Watapana en het Kuarteto Harmonia i Kuerde. Zowel de muzikale groep van Curaçao als die van Aruba is bekend op Bonaire en behoeft geen verdere introductie. In 1989 namelijk werd opgetreden in het Flamingo Beach Hotel en Plaza Hubentud te Rincon.

Bovendien werd er veel succes geoogst op de Dag van Rincon. Grupo Watapana is op Bonaire natuurlijk bekend. Maar ook op Curaçao waar opgetreden werd in de Club Union Boneriano, terwijl onlangs nog een tripje naar Aruba werd gemaakt. Het Harmonia i Kuerda kwartet treedt op onder leiding van de zanger die dit jaar uitgeroepen werd tot de meest populaire zanger op het Tumbafestival van Rincon, Franklin Emanuel.

De coördinator van het geheel is 'Boeboei' Cecilia.

Na 25 jaar Toeristenbureau

Tourist Corporation Bonaire eindelijk uit de startblokken

KRALENDIJK — Het meer dan 25 jaar oude toeristenbureau heeft op Bonaire plaats moeten maken voor een Tourist Corporation of Bonaire (TCB), dat onder leiding van een deskundige op dit gebied, de Nederlander Peter van Veen, de promotieactiviteiten en andere in het kader van het toerisme gevraagde werkzaamheden zal gaan uitvoeren. De TCB is ontwikkeld door het Caribbean Development Center (CDC) op Curaçao uit een voorstel van Horwath & Horwath (H&H), die in 1988 het toerisme van Bonaire doorlichtten en de nodige aanbevelingen deden voor een betere aanpak.

Het voorstel van H&H behelsde onder andere, dat de Bonaireaanse overheid in de gevormde naamloze vennootschap (nv) de enige aandeelhouder zou worden. Het rapport van H&H (U.K. 1986, Bonaire Strategic Masterplan) werd gefinancierd door de Europees Economische Gemeenschap (EG) en ook het nieuw opgezette toeristenbureau zal in de eerste jaren door een financiële bijdrage van de EG door een deskundige begeleid kunnen worden. Daarna zal de nieuwe nv een zelfstandig bestaan moeten voeren.

De eilandsraad van Bonaire is volledig akkoord gegaan met deze voorstellen en in de vergadering van 26 april van dit jaar werd de goedkeuring verleend aan de oprichting van de Tourist Corporation Bonaire nv. De leiding van en de verantwoordelijkheid voor de TCD nv zal in handen liggen van een adviesraad, die bestaat uit de gedeputeerde van toerisme (qualitate qua) en een viertal commissarissen, waarvan twee afkomstig zullen zijn van de Bonaire Hotel and Tourism Association (Bonhata).

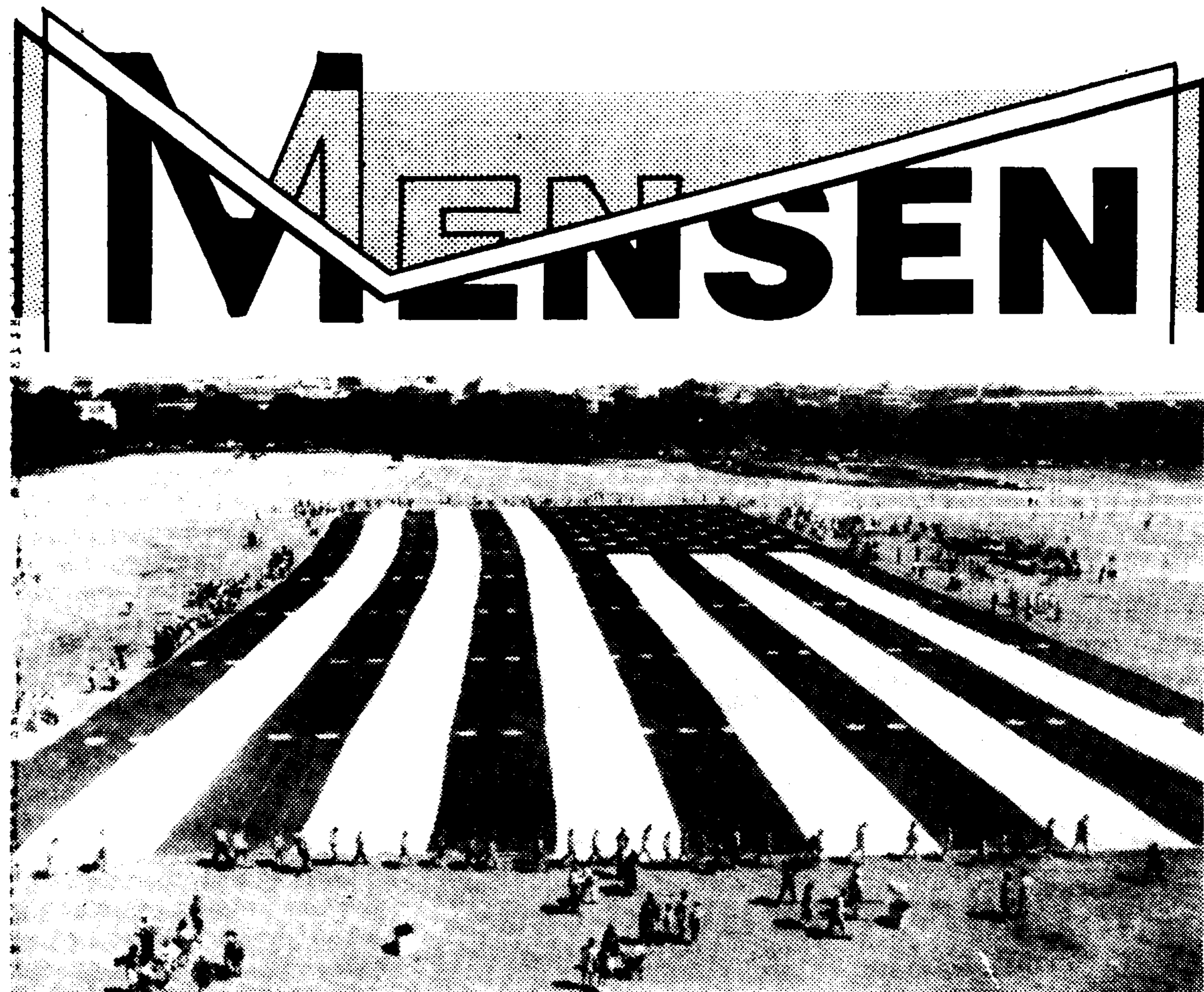
Om de voorstellen en het rapport van het Caribbean Development Center af te ronden, heeft het Bestuurscollege dinsdag 11 juni de laatste besprekingen gevoerd met de functionarissen van het departement van Ontwikkelingssamenwerking en de samenstellers van het CDC-rapport over wat nog ontbreekt om met de werkzaamheden van de nieuwe nv te beginnen. Bij deze vergadering was uiteraard ook Peter van Veen aanwezig. Om het beginproces te begeleiden is de CDC aangetrokken op basis van een contractuele overeenkomst.

Verwacht wordt, dat de manier waarop in de toekomst gewerkt zal worden een gegarandeerd rendement zal opleveren dat evenredig zal lopen met de potentie die het eiland heeft op de toeristische markt. Dat is trouwens in de verschillende rapporten die over het toerisme van Bonaire zijn verschenen telkens weer opnieuw aanbevolen. De bekendste rapporten over deze materie zijn H&H (1986), Arthur D. Little (1987) en CDC (1989).

Het Bonaireaanse toeristenbureau zal voorlopig gehuisvest blijven in het huidige gebouwtje; zij het dat er enige uitbreiding zal komen. Later zal de TCB een meer centrale plaats gaan innemen en gevestigd worden in het historische gebouw, dat naast de protestantse kerk is gebouwd. Dat is de vroegere Oranjeschool, die voor het gebruik van de TCB gerenoveerd en gerestaureerd zal worden.

Dit is trouwens ook een onderdeel van de opknapbeurt, die momenteel het centrum van Kralendijk ten beurt valt. Het ligt in de bedoeling dat niet alleen het interieur van het gebouw geremoduleerd zal worden, maar er zal zelfs een volkomen nieuwe façade (voorgevel) opgetrokken worden. De employées, die momenteel in dienst zijn van de overheid en werkzaam bij het toeristenbureau zullen een jaar langer in dienst kunnen blijven van de overheid. Daarna zullen zij moeten beslissen of zij in dienst zullen treden van de nv waar zij het laatste jaar ter beschikking zijn gesteld of dat zij gebruik maken van enkele andere mogelijkheden. De naamloze vennootschap zelf zal nog deze maand opgericht worden.

Het staatstelecommunicatiebedrijf in POLEN heeft een contract van 100 miljoen dollar getekend met het VS-concern AT and T voor uitbreiding en modernisering van het verouderde telefoonnet. Het is het grootste contract dat Polen ooit met een Westers telecommunicatieconcern heeft gesloten.

■ *De grootste Amerikaanse vlag werd op 14 juni ontvouwd door honderden vrijwilligers in Washington. Het is niet alleen de grootste Amerikaanse vlag maar ook de grootste ter wereld. De activiteiten werden georganiseerd ter gelegenheid van dag van de vlag.*

Peggy Ashcroft overleden

De bekende Britse actrice, 'dame' **Peggy Ashcroft,** is vrijdag in het Royal Free ziekenhuis in Londen overleden. Zij is 83 jaar geworden.

Sinds de opname in het ziekenhuis op 23 mei lag de actrice in coma. Volgens een woordvoerder van het ziekenhuis was haar naaste familie bij haar toen ze insliep.

Ashcroft maakte naam door haar rollen in Griekse tragedies en stukken van Shakespeare en Samuel Beckett. Lange tijd maakte ze deel uit van het koninklijk Shakespeare gezelschap, waar ze later in het directoraat werd benoemd. Op 24-jarige leeftijd stond ze als hoofdrolspeelster op de planken van het Old victheater in Londen.

Ze was ook te zien op het witte doek in onder meer Hitchcocks 'Thirty-nine steps' (1935), John Schlesingers 'Sunday, bloody Sunday' (1971) en in sir David Leans 'Passage to india', waarvoor ze in 1985 een Oscar voor de beste bijrol kreeg.

Geboren

Jessica Suzanne

Datum: 14 juni 1991
Dochter van
Rene Bremmers
Elise Bremmers-Halman

VERLOOFD

JOOST LOMANS

en

MILLY SCHWENGLE

Drimmelen, 15 juni 1991.

Lezers maken de krant
Craig Shergold krijgt redding via de post

In augustus vorig jaar berichtten wij in deze rubriek dat de negenjarige Engelse jongen Craig Shergold was overleden aan de gevolgen van een hersentumor. Dat droevige bericht ontleenden wij aan een internationaal persbureau. Ten onrechte. Craig leeft. Een attente lezer maakte ons opmerkzaam op een artikel in het Amerikaanse weekblad People Weekly. Daarin wordt verhaald over een wonderwel geslaagde operatie die Craig in Amerika onderging, gefinancierd door de weldoener Kluge.

In zekere zin heeft Craig Shergold, die door verschillende artsen was opgegeven, zijn overleven aan zichzelf te danken. Een van zijn vurigste (laatste) wensen was om een plaatsje te veroveren in het Guinness Book of World-records. Dat wilde hij bereiken door meer prentbriefkaarten toegestuurd te krijgen dan iemand voor hem ooit had gepresteerd.

In verscheidene bladen verscheen Craigs oproep en van over de hele wereld -ook van Curaçao- stroomden de kaarten bij hem binnen. Michael Jackson en Arnold Schwarzenegger waren ook onder de afzenders.

Maar de kaart die de meeste indruk maakte en die de ten dode opgeschreven jongen zelfs redding zou brengen, was die van filantroop John Kluge. Kluge, een van de rijkste mannen ter wereld, haalde Craig naar de Verenigde Staten om hem de beste medische hulp te bieden die voor geld te koop is.

Craig ging met zijn ouders naar het Virginia Medical Center in Charlottesville. Hij onderging er een operatie en ofschoon hij nog maanden van therapie voor de boeg heeft, zijn de behandelende specialisten optimistisch over de goede afloop.

Craig heeft inmiddels de kans gehad om zijn weldoener te bedanken en deed dat met de simpele woorden: "Als ik het kon, had ik je over je hele lichaam gezoend." Bij Kluge, die zo'n spontane reactie niet had verwacht, kwamen prompt de waterlanders.

Sinds april is Craig weer terug in Engeland en zijn droom om met zijn ansichtkaarten een wereldrecord te vestigen, wil hij nog steeds verwezenlijken.

Dat wij destijds het overlijden van Craig hebben gemeld, betreuren wij ten zeerste. Eenieder die de afgelopen maanden naar de Mensenredactie heeft gebeld om naar het lot van Craig Shergold te informeren: hij leeft en verwacht nog steeds uw kaarten.

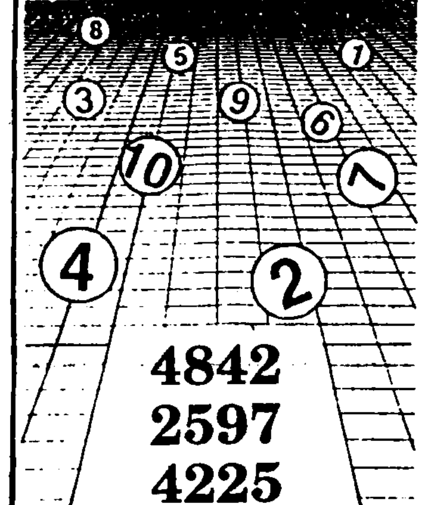
Mekkagangers protesteren tegen te dure bedevaart

De autoriteiten van de autonome Sovjetregio Dagestan hebben de noodtoestand uitgeroepen nadat regeringstroepen in de hoofdstad machatsjkala een demonstratie van islamieten hadden neergeslagen. De betogers eisten een verlaging van de prijs voor een **bedevaart naar Mecca.** Dat heeft het officiële persbureau Tass vrijdag gemeld.

Honderden islamieten drongen deze week het regeringsgebouw in Machatsjkala (in het Kaukasische deel van de Russische federatie) binnen om hun eis kracht bij te zetten. Speciale eenheden van het Sovjetministerie van Binnenlandse zaken ontzetten het gebouw. Volgens Tass zijn bij de ontruiming geen gewonden gevallen maar Ravil Sadikov, leider van de partij van islamitische wedergeboorte, maakte melding van een dode en vier zwaargewonden.

"Toen de betogers het gebouw betraden werden zij omsingeld door troepen van het ministerie van Binnenlandse zaken die waren bewapend met waterkanonnen en geweren", zei Sadikov. "Een man werd in het hoofd geschoten".

Wega di Number Kòrsou

PARIJS - Frankrijk heeft vrijdag op het atol Mururoa in de Stille Oceaan een kernproef gehouden, zo heeft de persdienst van de Franse strijdkrachten meegedeeld. De kracht van de explosie was volgens de legerverklaring minder dan dertig kiloton.

NBC

ZATERDAG
20.00 Amen
20.30 Down Home
21.00 Golden Girls
21.30 Empty Nest
22.00 Sisters.

ZONDAG
19.00 Disney Presents The 100 Lives of Black Jack Savage
20.00 Expose
20.30 Real Life with Jane Pauley
21.00 NBC Sunday Night at the Movies.

TBS

ZATERDAG
17.05 Fishing with Roland Martin
17.35 Fishin' with Orlando Wilson
18.05 World Championship Wrestling
19.30 Major League Basrball Atlanta Braves at Montreal Expos (L)
22.15 U.S. Olympic Gold
23.25 Night Tracks
24.15 Movie: 'Logan's Run' (1976, Michael York)
02.45 Night Tracks
05.45 Night Tracks.

ZONDAG
13.30 Major League Basrball Atlanta Braves at Montreal Expos (L)
16.15 Andy Griffith
16.45 Tom and Jerry's Funhouse
17.35 Captain Planet and the Planeteers
18.05 WCW Main Event
19.00 Movie: 'Little House on the Prairie: The Last Farewell' (1984, Michael Landon/Karen Grassle)
21.00 National Geographic Explorer
23.00 Network Earth.

Schone billen

Zo af en toe wenst ieder mens eventjes alleen te zijn in het kleinste kamertje. Maar, bén je daar wel alleen? Op de meeste toiletbrillen leven namelijk een heleboel micro-organismen. Allerlei bacteriën en virussen staan te popelen om de meest vervelende infectieziekten over te brengen. Uit onderzoek bleek dat maar liefst drie kwart van de openbare toiletten uitermate onhygiënisch is!

Om nu te voorkomen dat je met z'n allen op dezelfde bril gaat zitten, heeft het Zwitserse bedrijf Hygocare bv de zogenaamde Hygolet ontwikkeld. De Hygolet kan simpel op ieder toilet gemonteerd worden en garandeert voor iedere gebruiker een bacterievrije bril. Met een druk op de knop wordt automatisch de hele bril voorzien van een nieuwe, ondoordringbare beschermfolie. De WC-bril die je niet met anderen hoeft te delen.

Sinds januari brengt International Heart Products de Hygolet op de Curaçaose markt. Verschillende bedrijven, restaurants en discotheken hebben de hygiënische bril al geinstalleerd. Dáár hou je dus je billen schoon.

HBO

ZATERDAG
16.00 Movie: 'Racing with the ... (1984, Sean Penn/Eliz... McGovern)
18.00 Movie: 'Say Anything' (... John Cusack/Ione Skye)
20.00 Movie: 'Gremlins 2: 'The ... Batch' (1990, Zach Galligan/P... Cates)
22.00 Tales from the Crypt
23.30 Movie: 'Major League' (... Tom Berenger/Charlie Sheen)
01.20 Movie: 'Clowhouse' (... Nathan Forest Winters/... McHugh)
02.45 Movie: 'Dead Calm' (... Sam Neill/Nicole Kidman)
04.25 Movie: 'Streets' (1989, ...tina Applegate/David Mendenh...

ZONDAG
13.00 Movie: 'See You in the M... (1989, Jeff Bridges/Farrah Faw...
15.00 Movie: 'The Naked Gun: ... the Files of Police Squad' (... Leslie Nielsen/Priscilla Presley)
16.30 Naked Gun 2½: Looking ... the Barrel of Comedy
17.00 Movie: '9 to 5' (1980, ... Fonda/Lily Tomlin)
19.00 Movie: 'Steel Magnolias' (... Sally Field/Dolly Parton)
21.00 Movie: 'Without Warning: ... James Brady Story' (1991, ... Bridges/Joan Allen)
22.30 Naked Gun 2½: Looking ... the Barrel of Comedy
23.00 Movie: 'Lethal Weapon' (... Mel Gibson/Danny Glover)
24.55 Naked Gun 2½: Looking ... the Barrel of Comedy
01.25 Movie: 'Dealers' (... Rebecca De Mornay/Paul McG...
02.55 Movie: 'Gardens of Stone' (... James Caan/Anjelica Huston)
04.50 Movie: 'Without Warning: ... James Brady Story' (1991, ... Bridges/Joan Allen)

TELECURAÇAO

ZATERDAG
17.30 Telefiesta met tante Irma;
18.00 Studio Sport;
19.00 Kòktel Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Trekking;
20.45 Teatro Klasiko: 'Cattle An... Little Britches';
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreno: 'Buffalo Bill and the Indians' (Western);
23.30 Sluiting.

ZONDAG
16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku...... Angel Ramirez;
18.30 Wil di Suerte;
19.30 Style with Elsa Klensch;
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 TeleCuraçao Special;
22.30 Wrestling;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

CBS

ZATERDAG
20.00 The Flash
21.00 CBS Saturday Night Movie

ZONDAG
19.00 60 Minutes
20.00 Murder, She Wrote
21.00 CBS Sunday Night Movie

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen) 672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Bob Harms, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde,
Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondent:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

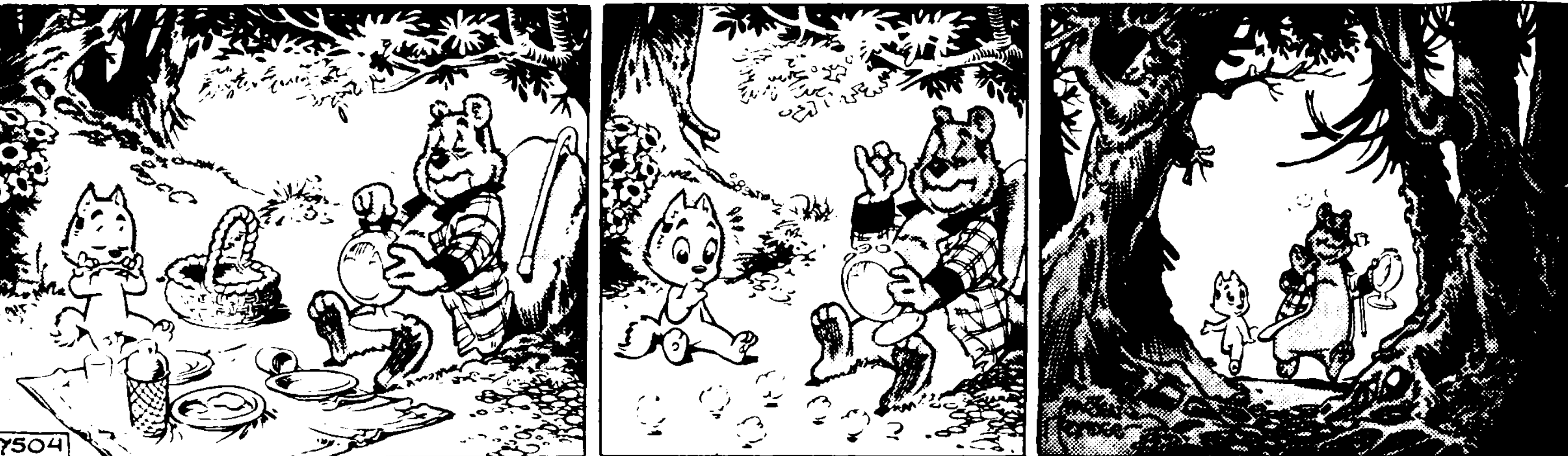
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en het Verdwijnpunt
door Marten Toonder

7504 — Doordat Kwetal de blikopener gekregen had, was de piknik niet zo lekker als hij had kunnen zijn. Maar Tom Poes maakte er het beste van en heer Ollie was zo verdiept in zijn verdwijnpunter dat hij weinig at.

"Een alleraardigste uitvinding", sprak hij. "Denk eens aan wat men er allemaal mee kan doen! Zo'n Kwetal heeft dat niet zo in de gaten, maar voor een heer met fantasie en een groot denkraam heeft dit voorwerpje grote mogelijkheden!"

Zo sprekende richtte hij het toestel op de resten van de maaltijd en drukte op de middelste knop. Op hetzelfde moment was alles verdwenen, niet alleen de afval, maar ook de mand, de borden en het overige eetgerief.

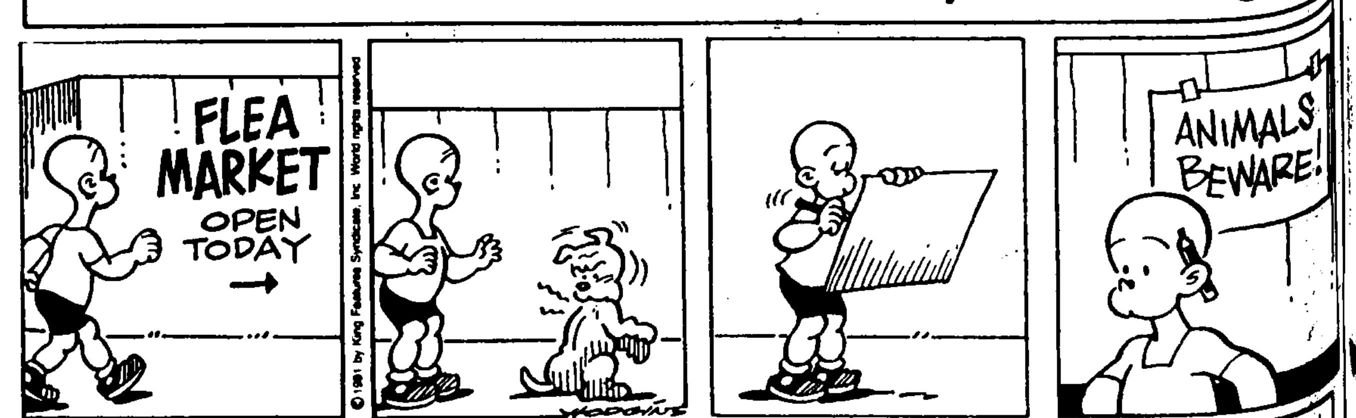
"Begrijp je wat ik bedoel?" hernam hij. "Joost zal er blij mee zijn, zeg nu zelf".

"Hm", zei Tom Poes. "Ik zou wel eens willen weten waar alles heen gaat. Helemaal verdwijnen kan iets nooit. Het moet ergens terecht komen".

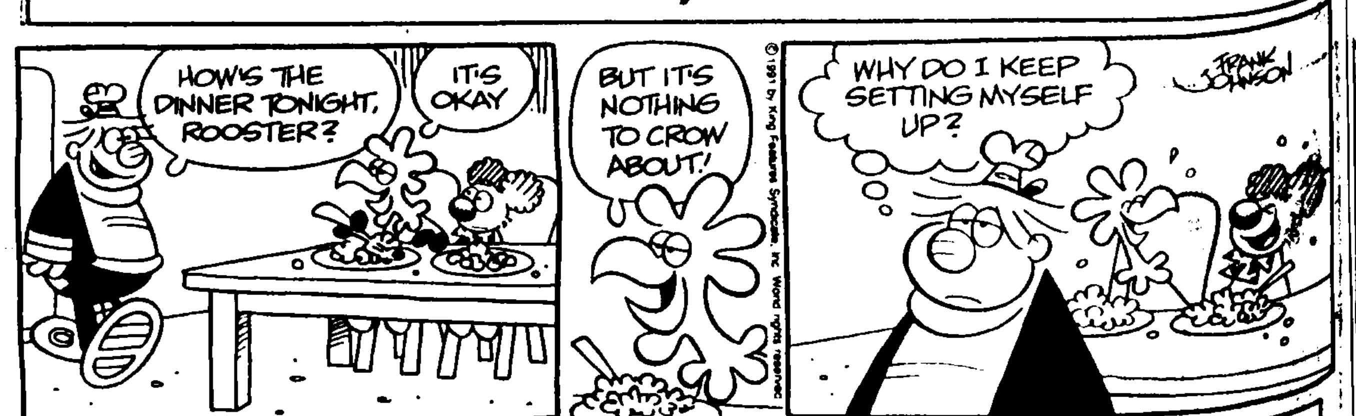
Heer Bommel stond op en begon huiswaarts te lopen.

"Onzin", zei hij een beetje korzelig. "Dat is spijkers zoeken op sterk water. Op zo'n manier beroof je me altijd van alle kleine genoegens. Denk liever eens aan het zegenrijke werk, dat ik met dit ding kan doen met het oog op de vervuiling, jonge vriend".

HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

LM neemt belang in ans Air Littoral

NTPELLIER - De neemt een belang 35 procent in Air Lit-, een van de grootste nale luchtvaartmaat-ppijen van Frankrijk nu toe in handen de twee oprichters

de aankoop van dit is een bedrag van 150 n frank (Nf 50 miljoen) id. Air Littoral wil haar vermogen versterken anciering van de voor-en uitbreiding van de teiten. Air Littoral at nu 43 bestemm-n, waarvan 21 binnen buiten Frankrijk. De chappij denkt dit jaar eer een miljoen passa-e vervoeren.

beschikt over de zes Fokker F100-straalvliegtuigen die vanaf januari in 1989 in dienst waren bij de KLM maar die in 1990 werden verkocht aan de vliegtuiglease-maatschappij Apogee. De vloot van Air Littoral bestaat verder uit 22 kleinere toestellen. Het aantal werknemers bedraagt ongeveer duizend. Van de aandelen Air Littoral is 49 procent in handen van de Société de Banque Occidentale en 51 procent in handen van de twee oprichters.

andhi-moord r arrestaties

W DELHI - De se politie heeft g twee personen esteerd die verdacht n van betrokken-bij de moord op de alige Indiase pre-Rajiv Gandhi.

at om een man van Sri en een vrouw uit de e deelstaat Tamil De vrouw zou de die de moordaanslag e, in haar huis in de Madras onderdak ver-hebben. Al eerder wer-e moeder en broer van ouw gearresteerd. Vol-de recherche staat het iten kijf dat Tamil-verantwoordelijk zijn e moordaanslag.

Columbia veilig geland

■ *EDWARDS AIR FORCE BASE - Het ruimteveer Columbia is vrijdag behouden teruggekeerd op aarde na een wetenschappelijke reis in de ruimte waarbij vooral de gevolgen van de gewichtloosheid werden bestudeerd, onder meer ten aanzien van kwallen. De Columbia heeft er nu elf succesvolle tochten op zitten.*

DOW JONES BOVEN 3000 PUNTEN

Dollar stapje terug uit angst voor inflatiespook

Dieptepunt van VS-recessie achter rug volgens cijfers

WASHINGTON - De Amerikaanse autoriteiten hebben vrijdag nieuwe cijfers over de economie gepubliceerd die bevestigen dat het dieptepunt van de recessie achter de rug is en herstel gloort. De dollar heeft weliswaar een stapje teruguit gedaan maar bleef wel boven de twee gulden-grens. De Dow Jones index in Wall Street op zijn beurt doorbrak de drieduizend punten-grens.

De industriële productie in de VS vertoonde in mei de sterkste groei sinds vorig jaar juni, vooral dankzij een opleving van de autoproductie. De inflatie bleef tegelijkertijd op een vrij laag niveau. De industriële productie in mei groeide met 0,5 procent, wat ongeveer overeenkwam met de verwachtingen. De toeneming in april is herzien van 0,1 tot 0,3 procent. In de voorgaande zes maanden was er een ononderbroken achteruitgang. De benuttingsgraad van de productiecapaciteit ging in mei omhoog naar 78,7 procent. Het percentage voor april is herzien van 78,3 tot 78,5.

De consumentenprijzen in de VS stegen in mei met 0,3 procent. Het cijfer is iets hoger dan de 0,2 procent van de voorgaande maand, maar ligt onder de in doorsnee verwachte 0,4 procent. Als de zeer veranderlijke prijzen van energie en levensmiddelen buiten beschouwing worden gelaten komt het inflatiecijfer over mei evenals in april uit op 0,2 procent. De energieprijzen gingen met 1,4 procent omhoog, de eerste stijging in zes maanden.

BIJNA CENT

De dollar is vrijdag met bijna een cent gedaald, maar kon de notering toch ruim boven de Nf 2-grens houden. Op de Amsterdamse wisselmarkt noteerde de munteenheid tegen het einde van de handel Nf 2,0180 tegenover een slot van Nf 2,0275 op donderdag. Nu de economie volgens de cijfers over de industriële productie een opwaartse trend heeft ontdekt, is de angst voor het inflatiespook, zeker na de hogere producentenprijzen, weer gegroeid. Verder stond de dollar onder druk doordat handelaren bij het naderen van het weekeinde hun posities aan het verkleinen waren.

De koersen op Wall Street hebben vrijdag de drieduizend-grens doorbroken. Weliswaar behaalde de Dow Jones-index van de dertig belangrijkste aandelen geen recordslot, maar toch kon de index met een winst van 35,33 punten sluiten op 3000,45 punten. De handel was gemiddeld met een omzet van 171 miljoen aandelen.

Baltische landen:

Grensposten aangevallen door Moskou

MOSKOU - Sovjettroepen hebben vrijdag zeven Baltische grensposten aangevallen.

Volgens de persbureaus van Estland, Letland en Litouwen hebben soldaten de posten in brand gestoken, documenten en geld gestolen, grenswachten verwonderd en met machinegeweren geschoten. Vijf grenswachten zijn gewond of in elkaar geslagen. Litouwen en Estland hebben formeel geprotesteerd bij Moskou, maar tot dusver is er van Sovjetzijde geen commentaar gegeven op de gebeurtenissen. De afgelopen weken zijn er al een twaalftal van dergelijke aanvallen geweest, meestal door leden van de speciale OMON-politie, de zogenaamde "Zwarte baretten".

HET WEER

ERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 00 uur:

alf tot zwaar bewolkt met kans op een plaatse-e bui. Matige tot vrij krachtige oostelijke wind sen tien en 22 knopen).

EROVERZICHT:

et hoge drukgebied, dat de laatste tijd het weer de Benedenwindse eilanden beïnvloedde, breekt Hierdoor zal ook het sterke windveld afzwakken. n zwakke 'tropical wave' in het zuidoostelijk ribisch gebied trekt langzaam in westelijke rich-g en zal vochtige en onstabiele lucht aanvoeren, rdoor in de komende 24 uur enige buienactivi-t tot ontwikkeling kan komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 A.T. — Afgelopen 24 uur

ion	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
açao	geheel bewolkt	30	25	sp
Maarten	half bewolkt	34	28	0.0
terdam	regen	16	10	13.0
on	geheel bewolkt	27	13	0.0
ago	zwaar bewolkt	34	19	0.0
it	nevel	29	22	0.5
ton	zwaar bewolkt	32	24	0.0
i	licht bewolkt	32	26	0.0
York	half bewolkt	24	18	0.0
delphia	licht bewolkt	30	18	0.0
of Spain	zwaar bewolkt	28	25	0.1
omingo	half bewolkt	--	--	0.0

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 682344, 682412 en 682947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar: zuster N. Chapman, tel.: 370029.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Antonia, tel.: 671064, pageboy 027-058 b.g.g. 691888.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Antonia, tel.: 671064.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martina, tel.: 642685 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672288, 648225 of 672699.

GENEESK.DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
15 juni 1991 vanaf 08.00 uur tot 17 juni 1991 om 07.00 uur:
Dokter Schoop, Sentro Mediko Sta. Rosa, tel.: 676666; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 672215 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
14 juni 1991 vanaf 17.00 uur tot 173 juni 1991 om 07.00 uur:
Dokter Elhage, Sentro Mediko Seru Fortuna, tel.: 684122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 371661 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
14 juni 1991 vanaf 17.00 uur tot 17 juni 1991 om 07.00 uur.
Dokter Sommer, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 648930 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucacius, Spong en Tweed).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST

ZATERDAG

Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 689676/689808.
Punda
Cerito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76155/76889.

ZONDAG

Otrobanda
Gosie, Gosieweg 99-A (Las Vegasgebouw), tel.: 399744.
Punda
Plasa, De Ruyterkade 36, tel.: 615545/615519.

DIVERSEN

VERLOF
BEGRAFENIS
(van 10.00-14.00 uur)
15 juni: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.
16 juni: A. Michel, Martin Luther King Boulevard 42.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 695917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

ZATERDAG

ALLIANCE FRANÇAISE
20.30 uur concert van gitarist Luis Quintero - Landhuis Zeelandia.

KERKDIENSTEN.

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zat.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jezus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Bertheld kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentu dienst.

NOACH-KAPEL

zaterdagavond
19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

TE HUUR AANGEBODEN
2 SLAAPKAMER FLAT
(gemeubileerd)
Omgeving Botteller
Tel.: 617865

TE HUUR
2 SLAAPKAMERS
+ BADKAMER
Geen eigen ingang
f. 450,- per maand
Oost-Jongbloed
Tel.: 371054

schildersbedrijf
Perfect
Gedipl. Mr. Schilder
Tel.: 601766
369127
Fax.: 369127

pasfoto di koló!
4 pa 6
HATO - AUGUSTINUS

WANTED FOR RENTAL
3 or 4 bedrooms unfurnished
HOUSE
in quiet neighbourhood
Rent up to 1800,— NAF./month
All areas considered
Call 369769

TE HUUR OP ARUBA
VAK. BUNGALOW
$ 60,-/dag
van 24 juni tot 30 juni en van 22 juli tot 24 augustus
VAK. APPARTEMENT
$ 30,-/dag
vanaf 24 juli
Tel.: [illegible]

TE HUUR:
Voll. ingericht
APPARTEMENT
eigen terrein en ingang
incl. water en gas excl. licht
NAf. 250,00 per week
Inlichtingen: Tel.: 683480.

WEGENS VERTREK
TE KOOP
SUZUKI SJ 410
JEEP 1987
in prima staat
Vraagprijs: f. 10.500,—
Tel.: 657897

GEZOCHT
[illegible]
[illegible]

PORCH SALE
[illegible]
COMPLETE
[illegible]

The Big Palm Resort
[illegible]
Gall [illegible]

TE HUUR GEVRAAGD
WONING
met min. 2 slaapkamers.
Tel.: 616783

TE KOOP:
CHEVROLET CAPRICE CLASSIC
stationwagon, 9 persoons, bouwjaar 1979, gekeurd tot juni 1993, nieuwe lak, bekleding, banden en uitlaat.
Verder airco, electrische ramen en benk.
Zeer geschikt als bus of taxi.
Vraagprijs: NAf. 8750,-.
Tel.: 616783

TE KOOP
TOYOTA LANDCRUISER
bouwjaar 1983
in uitstekende staat.
Prijs: in overleg.
Financiering mogelijk.
Tel.: 683947
Kaya Muizenberg 37

Voor vakantiegangers
TE HUUR
MOOI APPARTEMENT
Verdere informatie:
Tel.: 615259

For sale
1 Probe GL 1989
Red
Excellent condition
Tel: 682624
Price: 33.000,-

TE KOOP
Amerikaanse (Oversized) DOBBERMAN PUPS
met stamboom en vaccinatie.
Heel aantrekkelijke prijs.
Telefoon: 54636

TE HUUR
LUXE APPARTEMENT
in goede buurt
aparte keuken (full equipped), aparte zit- eetkamer, ruime slaapkamer.
Afl. 80,00 p/dag.
Afl. 1.500,00 per maand
Water + electra inclusief.
Tel.: 376524

TE HUUR
Comfortabel APPARTEMENT
in goede buurt
17/6 - 5/7
Tel.: 37531 12.00 - 15.00

AWASEKUN.V. POMPEN
Snipweg 40
Hoera, we zijn weer
bereikbaar op tel. 371421
(fax 371590 werkt niet)
We hebben en een nieuw nummer bij 602962.
Aan Balsem [illegible] pompen, tanks, zwembadinstallaties, chemicaliën/waterfilters.

Fondaliere
[illegible]
Italiaanse dameschoenenmode met merken zoals:
Fred de la Bretonière, Franco Caresana, Mario Ceratty en Studio Andrea.
In verband met de komende vakantiemaanden hebben we nu een speciale korting. U bent welkom!
Kaya Kokolishi 78, Schelpwijk, Tel.: 374080.

GEVRAAGD
ERVAREN TANDARTS-ASSISTENTE
IN PART-TIME DIENSTVERBAND
Vereisten:
— HAVO
— Goede contactuele eigenschappen
— Goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal
— Leeftijd 21 jaar of ouder.
Sollicitatie:
Uitsluitend schriftelijk onder nummer KC van dit blad, Curacao.

IT'S NEVER TOO LATE TO CHANGE YOUR JOB
Send for free facts. Get your Career Diploma, or Degree...at home in your spare time...without attending class.
Now it's easy to train for a money-making career...or get your Degree...to help you get a better job. Find out what you need to know about any one of these programs with no obligation.
No need to attend classes. Study at home to get your Degree or Diploma. Compare your present salary with the kind of money you could be making in any one of the careers listed below. Check over the business and technical programs that can train you for a new great-paying career or help you advance in your present job.
It's easy! It's fun! You learn from specialists. You need no previous experience for any of the programs listed below. No need to change your daily routine or take time from family or job. Our staff of educators, consultants, administrators, authors and distinguished instructors are specialists in home-study training. You'll be a "class of one" with your exams graded by experts who offer comments and suggestions whenever needed. Get the facts at no cost. Just indicate the program you're interested in and MAIL COUPON TODAY!
CHOOSE FROM 44 CAREER OPPORTUNITIES.
International Correspondence Schools, Dept. [illegible]
Box [illegible], Scranton, Pennsylvania 18501, U.S.A.

CAREER DIPLOMA PROGRAMS
07 H.S. High School Diploma
59 Catering/Gourmet Cooking
20 Medical/Dental Office Asst.
57 Microcomputer Repair
[illegible] Hotel/Restaurant Mgmt.
14 Air Conditioning & Refrig.
12 Interior Decorating
51 Fashion Merchandising
33 Motorcycle Repair
[illegible] Surveying & Mapping
94 Fitness & Nutrition
[illegible] Small Engine Repair
47 Animal Care Specialist
260B Building Trades
[illegible] General Business
16 Practical English
04 Auto Mechanics
18 Bookkeeping
02 Electronics
13 Professional Secretary
06 Electrician
29 Police Sciences
[illegible] Art
09 Legal Secretary
[illegible] Diesel Mechanics
87 TV/VCR Repair
03 Child Day Care
[illegible] Drafting
35 Travel Agent
260A Architecture
260C Machine Shop
161 Engineering
41 Journalism/Short Story Writing
40 Photography
42 Dressmaking & Design
[illegible]

ASSOCIATE IN SPECIALIZED BUSINESS DEGREE PROGRAMS
[illegible] Business Management
61 Accounting
[illegible] Business Management with option in Marketing
[illegible] Business Management with option in Finance
ASSOCIATE IN SPECIALIZED TECHNOLOGY DEGREE PROGRAMS
67 Electronics Technology
63 Civil Engineering Tech.
62 Mechanical Engr. Tech.
65 Electrical Engr. Tech.

NAME ____ AGE ____
ADDRESS ____
CITY/COUNTRY ____

etcetera gifts.
boy ecuryweg 6a, (v.Engelen)
open: 9.00/12.30
3.00/6.30 n.m.
gifts gifts gifts
for the most smiling gifts!
Ook voor vader hebben wij unieke kado's:
- Reis accessoires.
- Buro-artikelen.
- Luxe boxershorts in passende doosjes (linea Domo)
- T-shirts met teksten.
- Houten dassenrekken.
- Bierglazen met bellen, voet-onderzetters etc.etc.
- En vele grappige kadootjes om vader te verrassen!!
Zondagochtend speciaal geopend van 9.00-12.00.

Schildersbedrijf Francisca N.V.
Tel.: 601099.

Zondag 16 juni VADERDAG
moeders verwen Uw man of vader met een echte
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
met 9 gerechten.
Vanaf 12.00 uur af te halen.
NAf. 20.00
Ook hebben wij Bami- of nassie goreng, Be-Pao, telor asin, roedjak manis.
In plaats van vlees hebben wij ook Atjar kuning vis (makreel).
Wij wensen alle vaders nog een hele leuke dag en kunnen alleen nog zeggen:
Slamat datang dan makan
Familie Kerger.
Canadaweg 8 - Tel.: 682459

TE HUUR
Een gemeubileerd
2 slaapkamer APPARTEMENT
met woonkamer, keuken en badkamer.
Huurprijs: f.650,- per maand plus f.1000,- borg.
Exclusief water + electra.
Tel.: 688530 na 18.00 uur

"ORLANDO FLORIDA"
Bungalow in 5*****Resort
6 tot 10 personen, alle comfort aanwezig, 1½ mile van Disney World
NOG VRIJ
van 21/7 tot 11/8/'91
huur per week $1050,00
van zondag tot zondag
Inlichtingen:
Tel.: 378589 fax: 369797

De lekkerste ROTIE'S
pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, bruine bonen, bloedworst kunt U elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen.
Vraag naar het gerecht v/d week
Korsal Partir kav 87
tel. 674103

Sentro di Mata Seru Gaitu
Noord Hanenberg 41 - Tel.: 671793
heeft een zending
VENSTERBANKBAKKEN
binnen gekregen

TE KOOP
WOONHUIS EN APART KANTOORPAND
gelegen aan de Snipweg op ruim 1100 meter eigendomsgrond. Mooie tuin met zwembad. Eventueel inclusief volledig ingericht kantoor.
Prijs: Naf. 375.000,— k.k.
Informatie: Tel. 77115 of 77274

Gevraagd voor indiensttreding per 1 augustus
MTS-er W (of gelijkwaardig)
als medewerker in de produktie afdeling van zonneschermen, tenten en parasols.
De werkzaamheden omvatten o.a.:
— het bewerken van aluminium
— het assembleren van onderdelen
— het bekleden van frames met canvas
— het ophangen van zonneschermen bij klanten.
Gewenst wordt:
— een goede werkinstelling
— nauwkeurig en net werk volgens internationale norm
— handvaardigheid met gereedschap
— ervaring (in deze branche is niet noodzakelijk).
Geboden wordt:
— Goede salariëring en prettige werksfeer.
Sollicitaties aan direktie van: (eventueel sollicitatieformulier af te halen)
UEM ZONWERING
Centro Comercial Antilla 4

The St. Maarten Medical Center has vacancies for the position of
REGISTERED NURSE
Place in the organization
Persons will be working on the Patient Care Department.
This department consists of the surgical and the non-surgical wards.
Competence
Will be competent to carry out those procedures and or techniques which he/she is [illegible] on his/her studies, which will contribute to an optimal service [illegible] for the sick patient(s).
When carrying out his/her duties/tasks he/she will have to take all the rules and regulations pertaining to responsibility into consideration.
Main tasks
1. Shall carry out [illegible] activities and or techniques.
2. Shall carry out all that which pertain to the field of nursing and that which [illegible] is expected of a nurse.
3. Will be expected to work the different shifts (3).
Requirements
— Nursing degree.
— Experience in this field will be an asset.
— Should be able to work with a group.
— Oral and written command of English and Dutch.
Antillian nationals will be given preference.
For additional information please contact the Personnel Department.
Interested persons can send their application letter, Curriculum Vitae, certificates, diplomas to:
ST. MAARTEN MEDICAL CENTER
Personnel Department
Cayhill - St. Maarten
Tel 31111 Fax 30116
SMMC

EEDEE SCHOONMAAKBEDRIJF:
WIST U DAT: Voor het schoonmaken van Uw perceel, pand, koraal, etc. etc. etc.
Dat U bij de EEDEE SCHOONMAAKBEDRIJF [illegible] wezen.
Bel dan op: 369981 van 08.00 t/m 22.00 uur
612378/612272 van 21.00 t/m 03.00 uur
Of kom even langs: Arowakenweg 36
Groot Kwartier.
Wij staan gaarne tot Uw dienst.
eede[illegible]

COMPUTER WHOLESALE
VAN ENGELENWEG 3 - TEL. 3743[illegible]
FAX : 372629 - CURAÇAO N.A.
Has for COMPUTER-LOVING FATHERS
"GIFT CERTIFICATES"
Available for any amount desired !

Notaris Mr. M.L. Alexander
vraagt op korte termijn voor zijn vennootsch[illegible] praktijk een
JURIST(E)
met tenminste drie jaar ervaring op het gebied [illegible] de internationale vennootschapspraktijk.
Sollicitaties binnen 14 dagen te sturen naar Mr. M.L. Alexander, Postbus 636
Gaitoweg 2, Curaçao.

Notaris Mr. M.L. Alexander
heeft op korte termijn plaatsingsmogelijkh[illegible] voor een
Kantoorklerk/Typist[illegible]
op HAVO-, V.W.O., M.A.O.- of gelijkwaardig niveau.
Ervaring op het gebied van tekstverwerking [illegible] tot aanbeveling.
Sollicitaties binnen 14 dagen te sturen naar Mr. M.L. Alexander, Postbus 636,
Gaitoweg 2, Curaçao.

S.O.V. ASIENTO
RUST EN BURGHLAAN
heeft op korte termijn plaatsingsmogelijkheid voor [illegible]
TENNISINSTRUCTEUR
Gelieve Uw sollicitatie-brief met curriculum vitae [illegible] juni 1991 te richten aan het bestuur van
S.O.V. ASIENTO
P.O. Box 3981
t.a.v. dhr. E. [illegible] manage[illegible]

ELRAD® CARIBE N.V.
Een in het Caribisch gebied [illegible] terhardware distributeur, leverancier [illegible] bedrijf zoekt, ter uitbreiding van de [illegible] dienst, kandidaten die in [illegible] [illegible] computer [illegible] systemen.
Naast een grondige kennis van computer [illegible] ware) technieken en een minimale bas[illegible] van (Novell) netwerken is een relevant[illegible] ring van minimaal 3 jaar vereist.
Hij/zij die denkt aan bovenstaande [illegible] en in een prettig team, nieuwe [illegible] ervaring wil opdoen, wordt verzocht [illegible] schriftelijk te reageren.
ELRAD CARIBE N.V.
P.O.B. 3238
Roodeweg 188
Willemstad.

ÑAPA

AMIGOE

ZATERDAG 15 JUNI 1991

Weekend Bijlage

PRESENTATOR van het Nederlandse radio- en televi-rogramma 'Dierenmanieren', dat door de TROS wordt ezonden, is een week op Curaçao om hier een aflevering te nemen over de manieren van Curaçaose dieren. arvoor heeft Martin Gaus vissen, leguanen en de nieuwe uisvogels uitgekozen. Dierenmanieren wordt een keer per k op de radio en een keer per maand op de televisie ezonden. Het programma is nu al ongeveer tien jaar aan gang. Martin Gaus is erg enthousiast en struikelde bijna r zijn woorden, zoveel en zo vlug wilde hij vertellen over programma en vooral over dierenmanieren.

us: 'Ik ben zeventien jaar geleden met een soort psychia-che inrichting voor honden begonnen. Veel mensen den het krankzinnig, maar in de loop der tijd heb ik .000 honden heropgevoed. Dat zijn honden die bijten, die ens de kinderen willen opeten, e.d. Het is een gedrags-rapie voor honden. Ik ben gek op honden. En als die tseling gestoord worden, moet er iets gedaan worden.

INSECTEN ZIJN PROTEÏNERIJK EN GEZOND...

Dierenmanieren nu ook op Curacao

Martin Gaus: 'Ik heb in loop der jaren 20.000 honden heropgevoed'

= door Nel Casimiri =

'In eerste instantie zou een dierenhotel worden ruimte voor 200 honden 150 katten. We dachten we wel een aantal nden per jaar vol zouden en, maar dat viel tegen. enige spreiding te gen hebben we toen den uit het hele land enomen om ze her op te den. We hebben nu con-t wel zo'n veertig hon-in huis die we herop-den. Dat zijn pitbulls, tse doggen, Yorkshire ter-rs, Dobbermans, St. Ber-ds, alle soorten. Ze bli-n veertien dagen bij ons dan zijn ze perfect. Daa-ma moet de baas heropge-ed worden. We laten video-ms zien en geven bruiksaanwijzingen mee.'

THERAPIETJES

We geven therapietjes mee, dat ze de honden kunnen leren dat ze niet meer de erbedekking opeten. En Duitse dog die eerst dere honden opat, doet dat t meer. Of ze kunnen nu t andere honden omgaan, mijden andere honden. een half jaar sturen we n enquêteformulier en dan jkt 70 tot 80 procent van problemen opgelost. Ook or katten die bijvoorbeeld eral plassen, hebben we n therapieprogramma. Er n mensen die dit krank-nnig vinden, maar wie paalt dat?

r zijn mensen die een orme band hebben met n huisdier en die mensen en dat. Anderen niet. Dat is de vrijheid die iedereen heeft.'

Uw programma gaat echter niet alleen over honden en katten?

'Vanuit die situatie heb ik een televisie programma kregen en dat is langza-erhand uitgegroeid. Het gaat nu niet alleen meer over honden en katten, maar ook over andere dieren. Het is niet alleen plaatjes kijken, het gaat altijd over het gedrag van dieren. En het radioprogramma eindigt altijd met mensengedrag. Dat is nog een soort.'

CURAÇAO

Sinds kort gaat het pro-gramma 'dierenmanieren' ook over dieren in het bui-tenland. Voor de eerste bui-tenlandaflevering ging Martin Gaus naar Frank-rijk. Nu is Curaçao aan de beurt.

'Als je praat over dieren die in het buitenland leven, is het leuk ook op Curaçao rond te kijken. Het onderwater-leven hier is beeldschoon. We filmen ook op het sea-aquarium. Daarnaast doen we ook de jonge struisvogels en natuurlijk de leguanen. Het worden drie specials van elk zes minuten. Ik ga zelf onder water zwemmen met een cameraman. Als buddy gaat Mark van der Valk mee. Hij laat ons de mooie plekjes zien. En door dit te laten zien laten we meteen zien dat Curaçao een mooi eiland is, waar je heerlijk in een warm windje zit.'

Het programma gaat niet alleen over dieren, maar ook over het milieu.

'Het programma gaat hoofd-zakelijk over het gedrag van dieren. Als het in het milieu niet gaat, gaan de dieren dood. En als de dieren dood gaan is ook de eigen soort(mensen) in gevaar. Neem nu de Waddenzee. Zee-honden kunnen er bijna niet meer leven. We vangen de noordzeevis. Maar als we bijvoorbeeld een lekkerbekje eten, gebakken, kun je de zweren niet meer zien die er op ze zaten. Je kunt in de Noordzee als je onder water gaat, niet verder voor je uit zien dan ongeveer drie meter. Dat is een enorm verschil met hier. Wat dat betreft. Als ik om me heen kijk dan vraag ik me af of ze hier wel beseffen waar ze mee bezig zijn. Ja, in mijn programma zit ook altijd een stukje over het milieu.'

Als je zo met dieren bezig bent, word je dan niet automatisch vegetariër?

'Als een mens respect heeft voor alles wat leeft heeft het ook een dierenbeschermingsgedrag. Let wel: ik vind het niet erg als mensen een bontjas dragen. Als dat bont maar een afvalproduct is van de vleesproductie. Ik vind het wel erg als dieren gekweekt worden, alleen voor het bont. Als je nadenkt over beschaving moet je ook hieraan denken. Ik zal nooit kankeren op mensen in Korea die honden eten. Dat is daar gewoon. Zij vinden het misschien gek dat wij koeien eten. Als het hier op Curaçao gewoon is om leguanen te eten en er zijn genoeg leguanen is dat niet erg.' 'Honden passen niet erg in de cultuur hier, heb ik begrepen. Ze wonen niet meer binnen, maar buiten en worden geschopt en geslagen.'

WAAKHOND

Misschien omdat ze hier als waakhond fungeren?

'Daar geloof ik niet in. Je geeft zo'n hond een vergiftigde gehaktbal of je schiet hem neer en je hebt er geen last meer van. De hond moet een partner van de mens zijn. Ik zal een voobeeld geven van het gedrag van dieren. Neem de hond. Waarom is een hond agressief tegen mensen? Ten eerste: hij kan gepest zijn, daardoor angstig worden en die angst compenseert hij door agressie. Maar er kan ook wat anders aan de hand zijn. Als een hond tussen de drie en acht weken oud te weinig contact met mensen heeft gehad, blijft hij zijn hele leven agressief tegen mensen. Dan is hij niet goed ingeprent. De term inprenten vinden we bij Lorenz. Als ganzen uit het ei komen, is het eerste wat ze zien, de moeder. Daar lopen ze achter aan. Als ze dus het eerst een mens zien, beschouwen ze de mens als moeder. Ziet een hond de eerste vijf weken voortdurend mensen, is de mens voor hem een soortgenoot. Een hond die goed ingeprent is, die goed gefokt is, zal een inbreker die binnenkomt eerst de brandkast wijzen, daarna de ijskast, dan de vrouw en hij gaat door met kwispelen. Dat is een perfecte hond.'

'Het inprenten gaat net zo bij mensen. Als kinderen tot negen maanden niet voldoende contact met de moeder hebben gehad, krijg je heel vreemde mensen. Bijna alle criminelen hebben niet genoeg contact met hun moeder gehad op waren ongewenste kinderen. Daar zijn ook experimenten mee gedaan door Harlow, o.a. met apen. Jonge honden in Nederland hebben vaak een hekel aan zwarte mensen. Die mensen kennen ze niet uit hun inprentperiode, dus reageren ze vreemd, en compenseren hun angst met agressie. Maar we kregen een keer een hond uit Curaçao opgestuurd en die reageerde precies andersom. Die had een hekel aan blanke mensen.'

Waarom bijten honden?

'Als iemand bang is voor een hond, houdt hij de hond in de gaten. Dat is voor een hond bedreigend. Als je in een lift staat met een groep mensen en iedereen kijkt naar je, ga je naar boven kijken en naar beneden of naar de knopjes, in ieder geval ergens anders naar toe. Je voelt dat kijken aan als agressie. Agressie begint altijd met fixeren. Ook moet je nooit je rug draaien naar een hond, want dan bijt hij je in je bil. Hij heeft geen andere manier om de dreiging van mensen die op hun achterste poten staan van zich af te houden. Honden bijten altijd in het dichtstbijzijnde lichaamsdeel en laten het daarna meteen weer los. Het gaat flitsend.'

En het gedrag van andere dieren?

'Al dit soort gedrag van dieren kun je ook op andere dieren omzetten. Waarom apen zich vlooien. Waarom chimpansees zoveel vrouwen hebben. Waarom chimpansees zo'n goed samenwerkingsverband hebben. Het is buitengewoon aardig om naar te kijken, naar de veelwijverij van leeuwen b.v. Je kunt dat ook doorzetten en kijken naar het mensengedrag. Als ik hier loop door Willemstad en kijk hoe er gefloten wordt en waarom ze het doen. Het is leuk dat flirten te bestuderen.'

MARTIN GAUS
...krekels eten...

VERSCHILLEN

Maar er zijn toch ook verschillen tussen mensen en dieren?

'Er is een groot verschil tussen mensen en dieren. Alle primaten (mensen, chimpansees, gorilla's, bavianen) denken in tijd en andere zoogdieren niet. Andere zoogdieren leven in het nu. Nu is goed. Ze doen wat ze doen. En wat ze doen hebben ze geleerd door ervaring. Vergelijk een klein kind dat zijn vinger tussen de autodeur heeft gekregen. Dat gebeurt hem een keer. Een volgende keer past hij wel op.' Er is over dat verschil tussen primaten en andere dieren een heel goed boek geschreven door de psychiater Piet Vroon. Het heet :'Tranen van de krokodil'. Het aardige is dat de hersenstam van de mens heel oud is. Wel zo'n 50 miljoen jaar. In die hersenstam zitten de instincten van de mens. Ons conditioneringsvermogen is zo'n 20 miljoen jaar oud en de intelligentie ongeveer 10 miljoen jaar. Tussen die verschillende vermogens ontstaat vaak ruzie. Onze woorden zijn vaak anders dan onze daden. Hoe vaak gebeurt het niet dat onze intelligentie het een zegt maar dat we zo vreselijk graag het andere zouden willen. En dan geeft het een aan het ander toe. Onze hersenstam lijkt heel erg op die van de krokodillen. Daar gaat het boek over. Het is een bestseller in Nederland.'

Maar hoe zit het dan met het gedrag van vissen?

'De biotoop eromheen is interessant. Er heerst een enorme rust onder water. Maar als je goed kijkt is er een grote drukte en een hele strijd bezig. De anemoon eet een vis op en die vis heeft weer een andere vis gegeten. Er heerst een onvoorstelbaar evenwicht. Als je in scholen zwemt, is er niet veel kans dat je gepakt wordt. Misschien een enkele aan de buitenkant, die afdwaalt. En neem zo'n felgekleurde gele vis. Die valt op. Maar als je dieper komt, valt die gele kleur weg. De kleur blauw blijft, vreemd genoeg, het langst zichtbaar. Als je driedimensionaal in het water ligt, zie je de hele wereld. Als een soort God zwem je er doorheen en je weet dat je dit kunt vernietigen. Je bent zo klein daar en toch weet je dat je het kapot kunt maken. En na een uur zwemmen loop je weer door Punda, zie je het asfalt en zie je hoe weinig er over is van wat er aan mooois was. Als we nog even wachten ligt er ook asfalt hier voor de kust.'

Hebt u in Nederland ook gedoken?

'Ik heb in Nederland vijf dagen geoefend met duiken in de Vinkeveense plassen. Je kunt daar hooguit twee meter voor je uitkijken. Er liggen allerlei autowrakken in het water en zelfs een hele autobus. Ik zag uit zo'n wrak een snoek komen en dat vond ik al heel mooi. Hier kun je vijftig of wel honderd meter ver kijken. Ik heb een gevoel van 'dat kan niet', dit is Artis, maar dan veel beter.'

TV-PROGRAMMA

U maakt het televisieprogramma met een groep mensen?

'Het televisieprogramma wordt door acht mensen geproduceerd en die zijn allemaal jonger dan 24 jaar. Ze zijn heel gedreven, zitten vol idealen. Sommigen hadden een hele goede baan en zijn voor een lager salaris gaan werken om dit programma te maken. Twee van die acht zijn meegegaan naar Curaçao. Het is heel leuk samen. We creëren een 'way of life'. Hoe gaan we om met de wereld. En de huisdieren horen daarbij, en ook de andere dieren.'

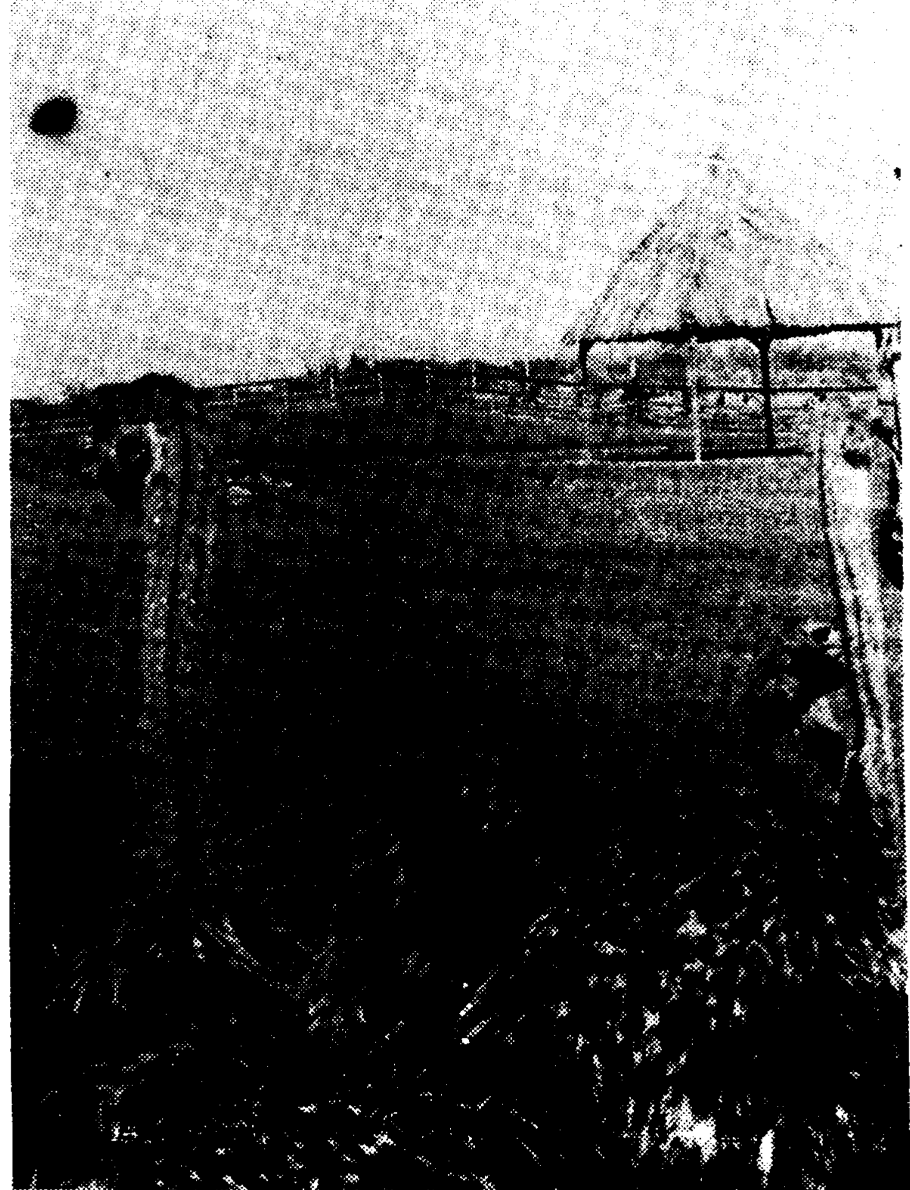
En de insecten?

'In het laatste programma heb ik insecten gegeten. Insecten zijn heel proteïnerijk, zijn heel gezond. Er is een of andere Fransman die het eten van insecten propageert en daar waren we op bezoek. Hij wil dat we sprinkhanen eten en krekels en cocons van vlinders. Geen spinnen. Waarom niet? Dat weet ik niet. Maar het eten van insecten met meer dan zes poten is niet goed. Hij heeft ook een speciale filosofie over hoe je moet eten. Je moet veel fruit eten. Eerst onbeperkt. De eerste mango die je eet is zoet. Dan moet je doorgaan met mango's eten, zo veel je wilt. Tot ze niet meer zoet smaken. Dan moet je een andere fruitsoort kiezen. Eerst ruik je eraan en als je iets lekker vindt, kies je die soort en je gaat door net als bij de mango's. Dan blijkt dat dikke mensen dun worden en magere mensen juist aankomen. Na een tijd wil je geen fruit meer en wil je juist proteïnerijk voedsel. Dat mag, maar alles wat je eet, moet je rauw eten. Niets mag gekookt of gebakken worden.'

'Die Fransman eet de sprinkhanen levend op. Dat is zo knerpend in je mond. Ik moest ook meedoen. Maar mijn eerste krekel heb ik eerst in een sausje, hij had er een zoet sausje bij van honing, gedoopt. Ook heb ik gevraagd of ik niet van tevoren zijn hoofd er af mocht breken. Mag je krekels opeten? Van mij wel. Ook een koe mag je eten. Pas als je een hele serie krekels de kop afbijt, zo maar, dan klopt er iets niet. Dat kun je vergelijken met het uittrekken van spinnepoten. Je eet die spinnen niet op. Je doet het zomaar.'

Wordt het programma 'Dierenmanieren ook op Curaçao uitgezonden, of bijvoorbeeld alleen deze aflevering die over Curaçaose dieren gaat?

'Neen hoor, niet dat ik weet.'

Ook de 'Curacaose' struisvogels die sinds kort een onderkomen hebben gevonden in het Safari-park in wording te Choloma komen in het programma van Martin Gaus 'Dierenmanieren'. Wellicht kunnen ze dan hun eventuele frustraties kwijt die te maken hebben met hun overplanting van Afrika naar dit eiland.

IN DIT NUMMER van Ñapa :

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: **Norbert Hendrikse**
LAYOUT: **Solange Isselt**

JIMMY CARTER
...betrouwbare pindaboer...

Na vernederling uit periode Ronald Reagan:

Jimmy Carter geldt nu als beste 'oud-president'

= Van ANP-redacteur Frans Bothof =

DEN HAAG - Jimmy Carter was een zo goed als gebroken man toen hij in 1981, na de verloren presidentsverkiezingen, naar zijn huis in Plains, Georgia, terugkeerde. De publieke opinie zag hem als de belichaming van het verval dat de Verenigde Staten in de tweede helft van de jaren zeventig trof, als het toonbeeld van hoe het presidentschap niet behoort te worden vervuld, kortom als een mislukking. Nu, tie jaar later, staat de pindakoning uit Georgia genote als een van de betere presidenten die de Verenig Staten hebben gehad. James Earl Carter jr. Wor momenteel niets dan lof toegezwaaid: "Hij is de be oud-president die Amerika ooit heeft gehad", ald Amerikaanse publicisten.

De vernederende wijze waarop Ronald Reagan hem tien jaar geleden het ambt ontrukte werd nog erger toen op de dag dat zijn opvolger werd ingezworen de 52 Amerikaanse gijzelaars in Iran vrij kwamen. In de ogen van de Amerikanen had hun president te weinig daadkracht getoond tegen de Iraanse fanatici. Bovendien verliep de actie waarmee Carter probeerde de gijzelaars te bevrijden wel uiterst knullig: de voor de missie ingezette helikopters kwamen door technische mankementen boven een afgelegen woestijn in Iran met elkaar in botsing.

NIEUW TIJDEN

Maar de tijden zijn veranderd. Nu onderzoekt een commissie van het congres of het gijzeldrama in Iran bewust door de Rea Bush campagnevoerder gerekt om hem de ve zingen te laten verliezen.

Het was al een godswo dat de diepreligieuze gou neur uit het Zuiden, wege zijn onbekend Jimmy who? genoemd, 1979 tot president gekozen. "I'm Jimmy Ca and I'm running for pr dent. I will never lie to y introduceerde de baptist de grote glimlach zich bij verbaasde Amerikaanse Carter werd president om hij wist te profiteren van afkeer die bestond van machtsmisbruik door beroepspolitici uit W hington, het Waterg effect, en van de gerin populariteit van zijn teg strever, de republik Gerald Ford.

BETROUWBAAR

De pindaboer oogde door door betrouwbaar: gelovig christen, een goe vader, een trouwe echt noot, een geslaa zakenman, een hard werker. Een man van wie j zonder enige aarzeling e tweedehandsauto zou kop Als president maakte hij du delijk eens en voor altijd zullen afrekenen met macht misbruik en machtsvertoo "Ik wil dicht bij jullie blijv en zijn zoals jullie zijn", hij tegen de Amerikanen.

Hij bleek een buitengewo serieus, overmatig ijverig plichtsgetrouw man te zijn die alles zo goed moge probeerde te doen, of het n joggen of Spaanse les wa Carter was bovendien de mate detaillistisch dat hij eigenhandig schema's op telde voor het gebruik van de tennisbaan bij het Witte Huis. Slechts zijn vrouw Ros lynn kon hem in eerzucht evenaren. Zij was niet alleen zijn grote liefde maar ook zijn belangrijkste adviseur.

De binnenlandse politiek van Carter stond in het teken van de strijd tegen inflatie recessie en oliecrises. Hij had de Amerikanen weinig leuke dingen te vertellen: bezuinigen, terugdringen van het begrotingstekort en afslanking van het federale overheidsapparaat. Zijn idealisme in het buitenlands beleid raakte gefrustreerd door de machtspolitiek van de Sovjetunie. De inval in Afghanistan en de revolutie in Iran dwongen hem 'realpolitik' te laten prevaleren boven zijn idealistische campagne voor eerbiediging van de mensenrechten.

DIEPER

Hoewel zijn aanpak van de economische crisis niet erg overtuigde, was over het geheel genomen het regeringsbeleid van Carter redelijk en bouwde hij een aardige staat van dienst op. Carter introduceerde de aanwending van alternatieve energiebronnen, milieuwetten en energiebesparende maatregelen in een toespraak die hij zelf nog altijd als een van de beste uit zijn regeerperiode beschouwt, maar die door het Amerikaanse publiek als een Riedel van doffe ellende werd ervaren. "De echte problemen liggen dieper. Dieper dan de rijen voor de benzinestations of de energietekorten, dieper dan de inflatie of de recessie. Het gaat om een vertrouwenscrisis...een crisis die het hart en de ziel van onze natie raakt".

Roemeense oppositieleider Campeaunu:

"De Ceaucescus zijn nog steeds onder ons..."

DEN HAAG - De Roemeense oppositieleider Radu Campeanu, voorman van de nationale liberale partij, is niet erg optimistisch over de situatie in zijn land. De democratisering in het voormalig koninkrijk van de communistische conducator Nicolae Ceausescu wordt bedreigd door allerlei 'demonen'. De bureaucraten, overblijfselen van het oude regime, barricaderen de weg naar de markteconomie en een beter leven. En corruptie verziekt de samenleving. Zijn verhaal is niet erg rooskleurig, moet Campeanu toegeven, die drie dagen in Nederland verbleef op uitnodiging van de Nederlandse afdeling van de liberale internationale om zijn visie te geven over de politieke situatie in Roemenië. Hij had onder meer een ontmoeting met de vaste kamercommissie voor Buitenlandse Zaken en werd als vice-voorzitter van het parlement in Bukarest ontvangen door de voorzitter van de Tweede Kamer, Wim Deetman.

Volgens Campeanu delen nog steeds 'Ceausescu's' de lakens uit in zijn land. "De meeste belangrijke posities in het bestuur en in de economie van Roemenië worden bekleed door leden van het oude regime. Deze mensen begrijpen niets van de nieuwe richting die ons land wat betreft democratisering en de economie uit moet. Ze remmen dit proces zelfs af. Ook onze premier Petre Roman behoort tot het ancien regime, tot de jonge *nomenklatoera*, maar hij bezweert steeds dat hij het land vooruit kan helpen en veranderingen wil".

WEINIG VERTROUWEN

De voorman van de Roemeense liberalen, die na de decemberrevolutie tegen Ceausescu terugkeerde uit Frankrijk, heeft echter niet zoveel vertrouwen in Roman. "Hij spreekt niet altijd de waarheid. Ik ben niet de enige die hem wantrouwt, dat gevoel is vrij algemeen. We weten niet precies wat hij wil en waar hij wil uitkomen. Twaalf maanden geleden zei hij een neo-liberaal te zijn, nu is hij opeens sociaaldemocraat. Zijn politieke doel is het hebben van macht. Zijn economisch doel is een vage droom".

De ook door de regering gewenste overgang van een centraal geleide economie naar de vrije markt kan volgens de liberalen niet zonder invoering van het particuliere eigendom en waarborgen daarvoor. Campeanu:"het regerende front van nationale redding heeft nog steeds geen besluit genomen over deze garanties voor privé bezit. En in de nieuwe wet over het grondbezit zijn voorwaarden opgenomen die haaks staan op het vrije markt-principe. Zo mag men tien jaar lang zijn stuk grond niet verkopen. Bovendien worden boeren gedwongen samen te werken in een soort coöperatie en zijn de tien hectaren die ieder krijgt toegewezen, onvoldoende".

De liberalen ergeren zich eraan dat bij de herverdeling van de grond de agrarische staatsbedrijven buiten schot blijven. "De grond van deze bedrijven is van de boeren die in het verleden onteigend zijn". Ceausescu droomde van grote agro-industriële centra die Roemenië het paradijs op aarde zouden maken, en verdreef onder dwang boeren en dorpelingen van het platteland naar uit de grond gestampte flatwijken. Campeanu meent dat deze mensen hun eigendom moeten terugkrijgen.

TE LANGZAAM

De privatisering van staatsbedrijven verloopt naar de smaak van de liberale oppositie veel te langzaam. "De wet staat te weinig toe, maar vooral de bureaucratie belemmert de overdracht van deze bedrijven en blokkeert de oprichting van particuliere ondernemingen", zegt Campeanu. "De nieuwe ondernemer heeft allerlei papieren en vergunningen nodig. De berg formaliteiten is enorm. Een kleine cafetaria, een winkeltje dat gaat nog wel, maar het openen van een werkplaats of een fabriekje met dertig werknemers is bijna onmogelijk in ons land".

Een grote kwaal in Roemenië is de bureaucratie, meent de oppositieleider die het woord 'communisten' geen enkele keer in de mond neemt. De instellingen en organisaties die vergunningen toewijzen en beslissen over privatisering zijn in handen van de oude garde. Deze bureaucraten zijn niet opgegroeid met de wetten van de markteconomie en zijn bang om hun positie te verliezen. Alleen leden van de *nomenklatoera* die geld of waardevolle bezittingen hebben, en dus kunnen investeren, ontmoeten de vertrouwde soepelheid bij de hen welbekende ambtenaren en bestuurders. En zo komt het dat allerlei winkels en bedrijven voor een zacht prijsje in handen zijn gevallen van agenten van de beruchte *securitate*.

Bovendien komt corruptie nog altijd op grote schaal voor volgens Campeanu. Men is afhankelijk van de gunsten van de bureaucratie, er zijn geen onpartijdige beroepsmogelijkheden. "Om een vergunning te bemachtigen is het heel gebruikelijk dat je op het stadhuis een geschenkje laat bezorgen of iets onder de tafel geeft. Dat is een ziekte van het systeem die al heel lang geleden onder de communisten is begonnen. Er zijn al gevallen bekend dat Mercedessen cadeau werden gedaan".

De liberalen verwijten de regering van het front dat ze niets doet om deze kwaal te genezen door bijvoorbeeld kredietverlening te stimuleren aan mensen die een onderneming willen starten en zich niet hebben kunnen verrijken onder Ceausescu. "De voorwaarden voor een lening zijn nu ondragelijk", oordeelt Campeanu.

Het westen zou Roemenië op de goede weg kunnen helpen door aan financiële steun voorwaarden voor liberalisering van de economie en democratisering te koppelen. De weg naar de echte democratie is er een vol demonen, constateert Campeanu. Zo zijn er nog steeds geen afspraken en garanties over vrije, eerlijke, plaatselijke verkiezingen. "De regering praat er al lange tijd over, maar een beslissing over het tijdstip en het verloop is nog steeds niet genomen. Het hele lokale bestuursapparaat - de burgemeesters, prefecten en plaatselijke comites - is aangesteld door het regerende front en dus een verlengstuk van de regering. Ze moeten de verkiezingen organiseren en controleren. Er is derhalve geen enkele garantie dat ze eerlijk zullen verlopen. Ik zelf acht het onwaarschijnlijk dat het eerlijke verkiezingen zullen worden. De plaatselijke bestuurders zullen kiezers onder druk zetten. Hoe? de kiezer is diezelfde man die bij hen moet aankloppen voor een stukje land, een vergunning, werk, huisvesting".

De ervaring van het liberale kopstuk met het 'democratisch esprit' van de Roemeen is niet geweldig. Dat sommigen grote moeite hebben met de democratisering waarvan oppositie voeren een onlosmakelijk onderdeel is, heeft hij aan den lijve ervaren. Tijdens een verkiezingsbijeenkomst in april vorig jaar ontsnapte hij maar net aan een moordaanslag. Maandelijks wordt hij per brief of per telefoon met de dood bedreigd. Zijn secretaresse laat hem de dreigbrieven niet eens meer zien, gooit ze gelijk weg. Volgens Campeanu gaat er achter de anonieme post en het belwerk 'een goed georganiseerde dienst' schuil. Hij wijst erop dat afdeling vijf van de politieke politie zich ook bezighoudt met zaken als het schrijven van anonieme brieven, pesterijen en desinformatie.

Ook de regering heeft moeite met democratische principes. De liberalen hebben voorgesteld om een kabinet van nationale eenheid te vormen met aan het hoofd een neutrale premier. Maar het regerende front van nationale redding wil daar niets van weten, met name omdat Premier Roman dan zou moeten aftreden. De laatste actie van de eerste minister illustreert volgens Campeanu hoe de verhoudingen liggen. Zonder raadpleging van anderen heeft Roman een kernkabinet gevormd "om de economische hervormingen te versnellen".

Campeanu hierover: "Ach, in de praktijk maakt het niet uit. De premier en zijn kabinetsleden zijn technocraten, geen mannen van de politiek. Zij laten zich niets gelegen liggen aan verschillen in opvatting, discussie en argumentatie. Ik geloof dat ze wel geïnteresseerd zijn in het democratiseringsproces, maar ze zijn geen politici en het ontbreekt hun aan een visie hoe de roemeense politiek gestalte moet krijgen. Ze bezitten niet de democratische mentaliteit, zijn opgegroeid in het marxistische systeem. Ze menen dat het parlement in dienst is van de regering. Als wij in het parlement serieus over een wetsvoorstel willen debatteren, krijgen we van de kant van Roman en de regering in kranteartikelen en brieven openlijk het verwijt de zaak te traineren. Ze begrijpen niets van 'scheiding van de macht', kennen het begrip, maar kunnen er niet mee uit de voeten in de praktijk".

De Roemeense premier Petre Roman (links) is hier in gesprek met de voorzitter van de Nationale Boerenpartij tijdens de eerste zitting van het nieuw gekozen Roemeense parlement. Oppositieleider Radu Campeaunu heeft niet zoveel vertrouwen in Roman. 'Hij spreekt niet altijd de waarheid', merkte hij op tijdens zijn recente bezoek aan Nederland.

De oppositieleider vindt het parlementswerk op deze manier "heel, heel moeilijk". "Ik moet toegeven verschillende keren met de gedachte te hebben gespeeld op te stappen. En ook andere oppositieleden. Maar dat is een uiterste middel, een definitieve stap. Dan kan je van binnenuit geen invloed meer uitoefenen op het democratiseringsproces en daarom hebben we besloten de strijd voort te zetten". Als lichtpuntje ziet hij de geleidelijke ontbinding van het Front van nationale redding. "Dat was een onnatuurlijk conglomeraat van verschillende types. Dat het uiteenvalt is een gunstige ontwikkeling naar evenwichtiger politieke verhoudingen".

Inmiddels is bekend geworden dat de Roemeense regering aanstuurt op vervroegde algemene verkiezingen die eind dit jaar moeten worden gehouden om de geloofwaardigheid in het buitenland en de nationale stabiliteit te bevorderen.

"De regering wil vanwege het nationale belang parlementsverkiezingen uitschrijven voor oktober of november", citeerde de radio minister van Economie en Financiën Eugen Dijmarescu. "De verkiezingen zullen het imago van het democratiseringsproces in Roemenië ten goede komen en de politieke en economische stabiliteit vergroten", zo zou de bewindman tijdens een persconferentie hebben gezegd.

Het Front van nationale redding kwam in december 1989 aan de macht na veertig jaar communistische heerschappij en consolideerde zijn positie met een ruime overwinning bij de algemene verkiezingen in mei vorig jaar.

Het Front heeft een tweederde meerderheid in het parlement. Maar de enorme prijsverhogingen als gevolg van het economische hervormingsprogramma heeft grote onvrede onder de bevolking veroorzaakt. In een poging om de toenemende druk van de oppositie te bezweren wijzigde premier Petre Roman in april zijn kabinet, maar de oppositiepartijen wezen de veranderingen af als zijnde kosmetisch.

PUERTORICAANSE TRAINT ARUBAANSE WERKNEMERS

'Laat vooroordelen achterwege...'

Regina van der Zee brengt culturen dichter bijeen

=Simone de Brabander=

REGINA VAN DER ZEE spreidt haar armen de lucht in als de lang verwachte vraag haar eindelijk wordt gesteld. Waarom ze zo geïntrigeerd is geraakt door de talloze problemen die boven water drijven als je twee verschillende cultuurgroepen tegenover elkaar zet? 'I'm an idealist; people think I'm crazy', antwoordt ze en trekt plots een reeks foto's uit haar handtas. 'Hier zijn hondjes en daar de canyons van Arizona'. Afgelopen week gaf de Puertoricaanse een tweedaagse cursus 'Internationale Communicatie' aan zeventien Arubanen in de horecasector, om hun mentaliteit tegenover buitenlanders die op dat eiland een vaste baan hebben en tegenover toeristen, drastisch te veranderen.

Een idealist is ze zeker; Van der Zee wil het liefst alle perikelen die ontstaan als je een buitenlander de baas laat zijn van een lokale werknemer, overbruggen. 'Veel problemen worden veroorzaakt door onbegrip en verkeerde communicatie'. 'Culture shocks', noemt ze het. 'Vaak zijn het de buitenlanders die het heft in handen hebben; daar krijgen de lokale ondergeschikten een dreun van'. Een beter team, waarin de buitenlanders in een zo goed mogelijke sfeer samenwerken met de Arubanen, is daarom haar streven. Aruba krijgt een steeds groter wordende multiculturele samenleving; de buitenlandse werknemers stromen binnen. Cultuurverschillen kunnen van invloed zijn op de besluiten bij het management. Daarom dacht Aruba Consultancy en Training (ACT) in samenwerking met Caribbean Hotel Association (CHA) en Caribbean Hospitality Training Institute (CHTI) dat zo een cursus van Van der Zee op Aruba ook van nut zou zijn, en werd ze gevraagd naar het eiland te komen. Het streven is om een zo goed mogelijke service te gaan verlenen aan toeristen en een effectief management van de steeds groter wordende multiculturele arbeidsmarkt.

Ze heeft dan wel een Nederlandse achternaam, maar Regina van der Zee is een rasechte Puertoricaanse. Getrouwd met een Nederlandse man vertrokken ze samen uiteindelijk naar Arizona om zich te 'settelen'. Daar is ze directeur van 'Interface Arnesse International Incorperated', waarvoor ze cursussen 'Managen van een multiculturele arbeidsmarkt' op poten zet. Sinds 1988 geeft Van der Zee colleges 'Interculturele Communicatie' aan de American Graduate School of International Management in Arizona. Kortom, een intelligente vrouw die bijna de hele wereld heeft gezien. Acht jaar geleden begon ze met management-programma's in Holland, Engeland, Uruguay en vestigde zich tenslotte in Arizona. Als de fotograaf komt, wordt ze ietwat nerveus. 'Oh, jee, je had me dat wel moeten zeggen, dan had ik iets aan mijn haren en gezicht gedaan'.

De naam 'A friendly Island' kan ze Aruba wel nageven, maar ook daar zijn er altijd problemen tussen vaak buitenlandse managers, die de touwtjes in de hotels in handen hebben, en het lokale personeel. Van der Zee maakte twee groepen en zette die tegenover elkaar; het was gelijk laaiende ruzie, hoewel toch beide groepen uit lokale werknemers bestonden. 'Beide kanten dachten over elkaar hetzelfde: stom, waardeloos, grof, raar en primitief'. Zowel de ene als de andere groep leerde zichzelf bepaalde symbolen aan, anders dat ze gewend waren. 'We hebben ontzettend gelachen. Ik haat 'boring stuff', je kan toch ook leren en tegelijk ook lachen.....? Maar goed, aan het einde van de rit leer je hoe de regels en de symbolen van de andere cultuurgroep waren, en hoe ze ook samen kunnen leven. En al snel zie je gelijk dat er begrip ontstaat, zo van: Oh, je negeerde mij niet, maar ik deed onaardig tegen jou, nou begrijp ik het pas'.

Regina probeert het voor de leek heel simpel uit te leggen: het draait er vooral om dat twee personen uit verschillende culturen van elkaar denken dat ze 'vies, gek, grof en primitief' zijn. De één klopt zich nog harder op de borst dan de ander; alléén zijn cultuur is de beste, de rest deugt niet. 'Mensen drukken elkaar te snel een stempel op, zo van Surinamers zijn lui en Hollanders stinken. De kans om de andere cultuur dan echt te leren kennen ligt dan al in de goot'.

Van der Zee kan het haast wel van de daken schreeuwen: laat vooroordelen achterwege..!! Ga niet van te voren al roepen dat een donker persoon bij voorbaat dom is; duw niet iemand in een hoekje voordat je hem begrijpt. 'Als je weet dat er verschillen zijn, accepteer die dan gewoon. Dan kan je ook zaken doen met iemand uit een andere cultuur, en je houdt er een goede vriend aan over'.

INTONATIE

Hoe langer het interview met haar duurt, hoe meer het op een urenlange discussie gaat lijken; ook laat ze zich er niet van weerhouden een korte cursus te geven. 'Als we samen praten is zeven procent van de communicatie slechts woorden, 38 procent van de communicatie ontstaat door de intonatie van de stem en 55 procent is non-verbaal, dus uitdrukkingen van je gezicht'. In Amerika wordt er echter veel meer op de oh, zo belangrijke woorden gelet, terwijl in Latijns-Amerika juist het non-verbale voorop staat'.

Ze blijft rustig en geduldig, wachtend op de vragen die als een snelle reeks op haar afkomen. Zo nu en dan laat ze er een Hollands zinnetje tussen vallen, maar grijpt dan toch liever naar het vertrouwde Engels. Zijn vooroordelen dan weg te werken? Regina heeft grote hoop, maar dat het een beetje een droom is, moet ze wel toegeven. Van kinds af aan raakte ze al gefrustreerd door de problemen die als paddestoelen uit de grond rijzen als je mensen uit verschillende culturen tegenover elkaar zet. 'Ik groeide op in een gemengd huishouden; mijn moeder was getrouwd met een buitenlander'.

Duidelijk en streng wil ze er wel op wijzen dat het bij de problemen niet alleen om de verbale taal, maar ook om de non-verbale gaat. Als haar om een voorbeeld gevraagd wordt, moet ze wel even nadenken, maar al snel gaat er een lichtje branden, al is het dan geen persoonlijk voorbeeld. 'In Nederland hadden ze de 'Bank voor de Kleine Ondernemer' vertaalt in 'Bank for the small undertaker'(Lett.: bank voor de kleine begravenisondernemer), dat is natuurlijk héél iets anders. Ze is nog niet uitgekletst over de rare situaties die kunnen ontstaan als de ene cultuur een begrip anders opvat dan de andere.'In hotels heb je weleens van die bordjes waarop staat: 'Wait to be seated'. In sommige landen betekent dat: stop, ga niet verder, terwijl anderen weten dat je gewoon even wachten'. Toch moet ze wel bekennen dat zélfs zij weleens iemand verkeerd beoordeelt. Ze denkt even na en komt dan met een mooi voorbeeld. 'Ik reed laatst samen met mijn man en dochter in de auto. Plotseling komt daar een grote vieze Amerikaanse slee aan die een hels kabaal maakte. Een fractie van een seconde dacht ik dat dat 'wel een jongetje moest zijn die ervan houdt stomme motoren te repareren', en dat flapte ik er ook uit. Ik schrok me dood; hoe kan NET IK dat nu denken'? Ze slaat hulpeloos haar handen ineen en begint te lachen: 'Mijn dochter moest mij notabene op het matje roepen'.

Het zal niet de eerste en tevens de laatste cursus zijn geweest die Regina op Aruba geeft. Zij zal in de toekomst vaker het vliegtuig naar het eiland pakken om les te geven aan vooral personeel in de toeristen-industrie. En op Curaçao? 'Ook dit eiland ligt in de planning'. Een weeklang Arubanen lesgeven, moet genoeg zijn om het proces van bewustwoording op gang te krijgen. 'Twee dagen is eigenlijk te kort. Het is een heel lang proces: eerst de bewustwording, dan de communicatie, de onderhandeling em tenslotte het 'teamwork'. Hierna is het voor hun eigen verantwoordelijkheid; door lezen en praten leer je vanzelf af mensen in een hokje te duwen'. Het is wel zwaar om zo een cursus te geven, vindt ze. 'Soms beledig je mensen en dat doet pijn, maar je krijgt er wel een beloning voor terug. Als ze na zo een cursus zeggen van: Oh, dáárom zijn Venezolanen zo, dan ben je al heel ver. Bovendien houd je er goede vrienden aan over. Ik bel weleens naar Japan om te kijken hoe het met mijn vriendin Makamoto gaat'.

REGINA VAN DER ZEE
...Een gekke idealist....

Interieur van een kamer in het forensisch psychiatrisch ziekenhuis 'De Grote Beek' in Eindhoven.

Van Gerwen: "Voorlichting is noodzaak"

De teleurstelling van het beloofde Nederland

= door Jacoline Steegstra =

JAARLIJKS vertrekken veel Antillianen richting Nederland, voor de studie of om er een toekomst op te bouwen. In veel gevallen eindigt die onderneming in een teleurstelling; de voorbereiding op het kille Nederland is tekortgeschoten. Werkloosheid en woningtekort zijn een dusdanig probleem dat een deel van die Antillianen (en ook Surinamers) vervallen in drugsgebruik en misdaad. Maatschappelijk werker Huub van Gerwen is er van overtuigd dat een ticketje Nederland gepaard moet gaan met degelijke voorlichting wil de Antilliaan 'slagen' in de lage landen.

Van Gerwen bezocht onlangs Curaçao naar aanleiding van een experiment met een Curaçaoënaar die in Nederland ter beschikking van de regering werd gesteld en nu op Curaçao wordt begeleid om opnieuw toe te treden tot de maatschappij.

Betreffende persoon X is één van de velen die in 1985 de oversteek maakte naar Nederland en daar, vanwege zijn gebrekkige Nederlands en door langdurige werkloosheid belandde in een totaal isolement. "Nederland zag er zo leuk en aardig uit, maar het probleem van de werkloosheid en het woningtekort, zijn steeds weer onderschat", aldus Gerwen.

Deze man ontspoorde in de Nederlandse samenleving, begon drugs te gebruiken en kwam zodoende in aanraking met criminaliteit. Het begon met kleine diefstalletjes hier en daar maar later heeft hij verkrachtingen gepleegd en uiteindelijk is hij veroordeeld voor doodslag.

De rechter achtte hem ontoerekeningsvatbaar, door het gebruik van drugs waardoor hij geestelijk in de war was geraakt. Hij werd daarom ter beschikking van de regering gesteld.

JUSTITIE-PATIENT

Stichting 'De Grote Beek' te Eindhoven is de 'Forensisch Psychiatrische Kliniek' te Eindhoven, waaraan maatschappelijk werker Huub van Gerwen is verbonden.

Aan de rand van Eindhoven lag vroeger in de jaren twintig het Rijks Krankzinnigen gesticht Woensel, dat vanaf 1947 de Rijks Psychiatrische Inrichting (het RPI) heette. "De zinsnede 'die hoort in het RPI' gecombineerd met het gebaar van de tikkende wijsvinger op het voorhoofd bevatte toen nog een onherroepelijk oordeel over de persoon in kwestie: gek èn gevaarlijk", zo schrijft Leonie de Goei in een publicatie over de kliniek.

Pas later kreeg de kliniek het karakter van een algemeen psychiatrisch ziekenhuis. Naast 'justitiepatiënten' werden er ook 'gewone' patiënten opgenomen. In 1986 is de RPI geprivatiseerd en omgevormd tot stichting 'De Grote Beek', een ziekenhuis dat een drieledige taak heeft. Eén daarvan is dat het dient als forensisch-psychiatrische kliniek (FPK). Onder anderen tbs-patiënten komen daar terecht.

In Nederland worden jaarlijks ongeveer negentig personen ter beschikking gesteld. TBS wordt doorgaans, in 95 procent van de gevallen opgelegd aan personen die een ernstig agressief delict hebben gepleegd zoals brandstichting, verkrachting, aanranding, bedreiging, doodslag, moord, zware mishandeling of diefstal met geweld. Voordat de rechter de maatregel oplegt, laat hij/zij zich adviseren door gedragsdeskundigen, die een rapport opmaken over de psychische conditie van de betrokkene. De mate van toerekeningsvatbaarheid wordt vastgesteld en er worden adviezen verstrekt met betrekking tot de behandeling.

Antilliaanse t.b.s.-er op Curaçao behandeld

Voor minder ernstige delicten kan in totaal een maximum van vier jaar tbs worden opgelegd. Voor moord, doodslag en verkrachting kent de tbs geen maximumduur.

MAATSCHAPPIJ

Heel belangrijk is dat de patiënt goed begeleid wordt om aan het einde van de behandeling weer terug te kunnen keren in de maatschappij. Voor de Antilliaan X lag dat erg moeilijk. "Gedurende de behandeling werd duidelijk dat X zich alleen maar verder isoleerde van de wereld, omdat hij alleen maar goed Papiamentu spreekt. Bovendien was al gebleken dat hij de Nederlandse maatschappij niet aankon", aldus Huub van Gerwen.

"Toen hij op een gegeven moment zover geresocialiseerd was dat hij weer terug zou kunnen keren in de maatschappij, hebben we ons de vraag gesteld of hij wel weer de Nederlandse maatschappij in moest gaan, of dat het beter zou zijn hem terug te laten gaan naar zijn geboorteland."

Uiteindelijk is er actie ondernomen en is besloten voor een experiment. X is onder begeleiding van Huub van Gerwen teruggekeerd naar Curaçao, waar hij een poos lang begeleid zal worden in de Capriles-kliniek door lokale maatschappelijk werkers.

Ook zijn familie heeft toegezegd hem zo goed als mogelijk op te vangen, wanneer hij weer op vrije voeten komt.

DOODONGELUKKIG

Huub van Gerwen: "Wat er gebeurt is met deze persoon is een voorbeeld voor veel Antillianen die op deze manier in Nederland belanden. Voordat iemand die stap onderneemt, moet hij zich afvragen: wat ga ik er doen, wat kan ik er tegenkomen?"

"Zelf zit ik hier nu een week en ik kan me precies voorstellen hoe het X is vergaan. Ik heb me begeven in de maatschappij en gemerkt dat er onder alle lagen van de bevolking Papiamentu wordt gesproken. Als ik in een groep zit waar dat gebeurt, dan voel ik me ook doodongelukkig."

Van Gerwen constateert dat zowel Antillianen als Surinamers een heel vertekend beeld hebben van Nederland. Anders dan andere minderheden in Nederland, zoals Turken of Marokkanen in wier cultuur geen drugs voorkomen, krijgen Antillianen en Surinamers bovendien veel eerder te maken met het gebruik van verdovende middelen.

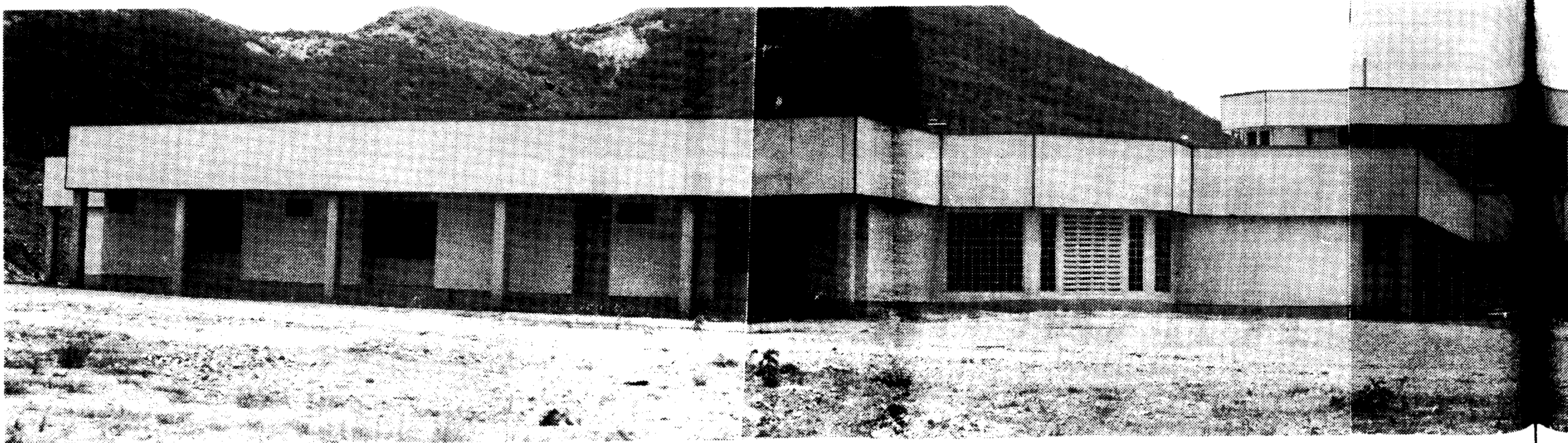
BELOOFD

"Om grote teleurstellingen te voorkomen zou ik allereerst adviseren om niet zomaar op het vliegtuig te stappen naar Nederland. Het wordt voorgehouden als Het Beloofde Land, maar dat is het niet. Het is waar dat je hier in de onderstand soms slechts 50 of 56 gulden per maand krijgt en in Nederland per maand elfhonderd gulden, maar daar moet wel veel meer aan huur, elektriciteit en water worden betaald."

Voorlichting is daarom het devies van de maatschappelijk werker. Wanneer Antillianen vóór hun vertrek naar Nederland zich beter op de hoogte zouden kunnen stellen van de Nederlandse cultuur dan zouden hen heel wat teleurstellingen bespaard blijven.

= Hennie Harinck =

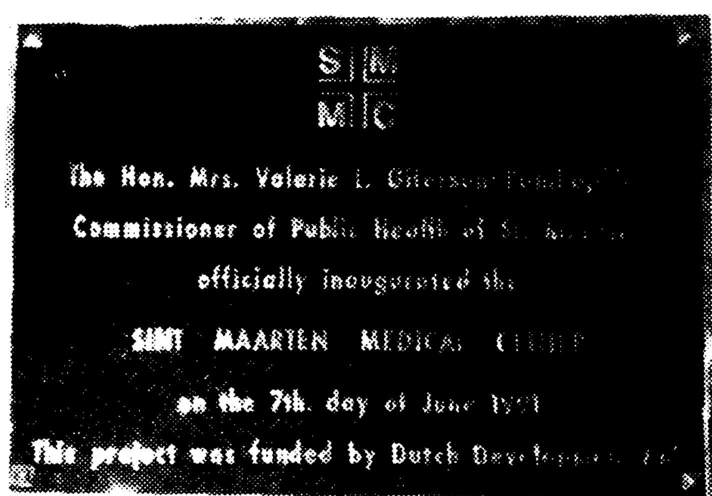
IN 1973 WAS ER voor het eerst sprake van een nieuw ziekenhuis op St. Maarten. Er gingen veertien jaren overheen voordat men in de fase van officiële goedkeuring belandde. In augustus 1987 keurde het KABNA het plan voor een Medical Center op St. Maarten goed. Met de eerste steen legging door Minister de Koning in begin 1988 kon met de bouw van een uniek projekt worden gestart. Uniek, omdat dit het eerste gebouw is dat met ontwikkelingsgelden is gefinancierd en dat geheel door een Antilliaans team van gezondsheidszorgdeskundigen van de grond is gekregen.

St.Maarten Medical Centre uniek voor Antillen

Roy Markes: 'Eerste project met Nederlands geld en Antilliaanse know-how'

Centrale figuur daarin is Roy Markes van het bureau Roy Markes Consultants (RMC), die overigens in de jaren zestig verpleegkundige was in het St.Elisabeth hospitaal (Sehos) op Curacao. Met het verhuizen van ziekenhuizen heeft hij een ruime ervaring: in Nederland was hij betrokken bij de verhuizingen in Delft en in Zutphen. Hij werd eind 1989 bij het Antilliaanse projekt betrokken en kreeg de opdracht om ervoor te zorgen dat het St. Maarten Medical Center (SMMC) een goed juridisch fundament zou krijgen, dat het personeelsbestand aan de nieuwe situatie zou worden aangepast en dat de administratie geautomatiseerd zou worden. Hij zou kortom alles zo'n beetje gaan coördineren wat niet met de bouw zelf te maken zou hebben. Vanuit zijn bedrijf RMC Associates ging hij als projektleider op zoek naar deskundigen en vond dokter Ivan Asjes, die door zijn ruime ervaring - onder meer opgedaan als direkteur van het Sehos - kon worden aangesteld als algemeen coördinator. Asjes acht het van cruciaal belang dat de zaak juridisch goed in elkaar zit en ijverde voor centralisatie van de gezondheidszorg op St. Maarten wat er onder meer in resulteerde dat de specialisten een goed geoutilleerde spreekkamer in het ziekenhuis zouden krijgen. Het werken in het team, dat voornamelijk uit Curaçaoënaren bestaat, is hem uitermate goed bevallen. 'Ik heb een gevoel van logica bij de hele gang van zaken. Alles grijpt in elkaar omdat er goed over de structuur van alles is nagedacht', aldus Asjes.

EXEPTIONEEL

Wat de juridische structuur betreft, die ontworpen werd door Adèle van der Pluijm-Vrede (notariskantoor Smeets, Thesseling & van Bokhorst), spreekt hij van een exeptionele situatie op de Antillen. Tussen de Stichting SMMC, die het ziekenhuis beheert, en het Bestuurscollege van het Eilandgebied St. Maarten is een beheersovereenkomst gesloten waarin is vastgelegd op welke gebieden het BC van het Eilandgebied zal participeren in de besluitvorming van het SMMC. Over zaken als patiëntenzorg, financieel beheer, personeelsbeleid en investeringen moet de Stichting verantwoording afleggen aan het Bestuurscollege. 'Dit is voor de Antillen een unieke constructie waarmee we bogen dat er controle bestaat over de gang van zaken in het ziekenhuis. Dankzij de beheersovereenkomst zullen bepaalde problemen zoals begrotingsoverschrijdingen tijdig geregistreerd kunnen worden. Ook wordt zo toegezien op een kwalitatief goed 'medisch produkt'', aldus Asjes.

Roy Markes was als coördinator van het project de centrale figuur in het team van medewerkers aan het nieuwe Medical Centre op St.Maarten.

EXPERTISE

Ook Stanley Martina, directeur van Project Planners & Designers, spreekt lovend over de samenwerking in het Antilliaanse team. 'We hebben natuurlijk onze ups en downs gekend maar we wisten elkaar steeds weer op te peppen om de problemen op te lossen', aldus Martina. 'Dit team bewijst dat er genoeg expertise op de Antillen aanwezig is om een dergelijke grootschalig projekt van de grond te krijgen', meent Martina.

De eer om het SMMC te openen, wat op 7 juni j.l. gebeurde, viel gedeputeerde van Gezondheidszorg Valerie Giterson-Pantophlet te beurt. Haar naam prijkt op de officiële plaquette bij de ingang van het SMMC. 'Zij was de politieke motor achter de totstandkoming van het projekt en was er altijd als we haar nodig hadden', aldus Markes. Voor Valerie Giterson - en niet alleen voor haar - betekende de opening van het SMMC ook een punt achter een periode van jaren waarin hard werd gewerkt aan de totstandkoming van het ziekenhuisprojekt wat haar overigens zichtbaar ontroerde. Pal achter het SMMC zal in het komende jaar een woningencomplex voor verpleegkundigen verrijzen. De eerste steenlegging voor deze elf woningen viel eveneens aan Giterson te beurt. Het project kost 1,2 miljoen gulden en wordt met ontwikkelingsgelden gefinancierd, waarbij de helft uit schenking bestaat en de andere helft uit een zachte lening. Het ontwerp ligt ook hier weer in handen van Project Planners en Designers. Ditmaal is de bouw uitbesteed aan Betonbouw-Bovenwinden, terwijl het SMMC door de Italiaanse bouwmaatschappij AICO is neergezet. Giterson zei tijdens haar toespraak bij de eerste steenlegging er trots op te zijn dat het overgrote deel van het ziekenhuispersoneel uit locale mensen bestaat. 'En ik overdrijf niet als ik zeg dat de verpleegkundigen de hoeksteen van het ziekenhuis vormen', voegde ze daar aan toe.

PERSONEEL

Wat het personeelsmanagement van het SMMC aangaat heeft Roy Markes een oudgediende aangetrokken

IVAN ASJES

als adviseur. Silvio Goeloe was jarenlang hoofd personeelszaken en het laatste jaar voor hij met pensioen ging algemeen sekretaris van het Sehos-bestuur. Hij is nog zeer aktief in diverse besturen en stichtingen op Curaçao, waaronder de Stichting Huize St. Jozef. Hij kreeg de taak om te zorgen dat het personeel van het oude St. Rose Hospitaal volledig zou worden geïnformeerd over de nieuwe behuizing en zo goed voorbereid zouden zijn op de verhuizing. 'Vooral de wat oudere verpleegkundigen hadden moeite met de verandering. Sommigen verkozen over te gaan naar het St. Martin's Home omdat ze met de bejaarden daar een band hadden opgebouwd die voor hen heel waardevol was', aldus Goeloe. Overigens werden pro forma alle personeelsleden ontslagen en moesten ze weer worden aangenomen bij het SMMC. 'Het spreekt vanzelf dat de St. Rose mensen de voorkeur genoten. Velen gingen over naar het SMMC', verklaart Goeloe.

GROTER

Die overgang was ook financieel aantrekkelijk. Een hoger salaris, betere secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioensvoorziening die men in het St. Rose nog niet had. Al gauw bleek dat de zeventig werknemers uit St. Rose niet voldoende waren om het nieuwe ziekenhuis te runnen. In het SMMC, dat haar deuren op 17 maart voor patiënten opende, werken momenteel 112 mensen. 'Het is nogal wat groter. Er zijn 60 bedden maar dat kan worden uitgebreid naar 75. Er zijn voorzieningen bijgekomen zoals een polikliniek en een apotheek. Ook werken er drie specialisten meer en nog een aantal visiterende uit Curaçao. Dat betekent dat er meer mensen nodig zijn om de boel draaiend te houd aldus Goeloe. Het was n altijd makkelijk om per neel in het buitenland werven. Voor bepaalde de kundigheid kom je al gau in Nederland of Suriname terecht. Goeloe:'Onze alge meen directeur, Freddy Lim-A-Po, komt uit Suriname. I heb vele gesprekken in Neder land gevoerd. De meesten waren nog nooit op St. Maarten geweest. Op het laatste moment zeggen velen toch nog af. Dat werkt zeer vertragend.' Op Curaçao worden momenteel O.K.verpleegkundigen speciaal voor St. Maarten opgeleid, weet hij. Zijn taak als personeelsadviseur is nu zo goed als afgerond. Silvio Goeloe is inmiddels een goede bekende in het SMMC. Hij wordt tijdens een rondleiding door allerlei personeelsleden gegroet. 'Ik zal het wel missen.'

Ontwerpers Ma functioneel en h

Een ziekenhuis ontwerpen is geen sinecure. Voor de architectuur van het St. Maarten Medical Center werd de hulp ingeroepen van het Curaçaose bureau Project Planners & Designers. Directeur Stanley Martina en architect Aubrey Ng waren al eerder betrokken bij ziekenhuisprojecten. In Medellin Colombia staat een van 'hun' hospitalen. Op St. Eustatius waren zij ingehuurd om het oude ziekenhuis te verbouwen. Het SMMC op Cay Hill oogt modern en solide. Architect Ng (Chak) heeft doelbewust voor een functioneel hedendaags ontwerp gekozen. Daarbij hield hij ook rekening met klimatologische omstandigheden.

'Het gebouw is bestand tegen orkanen met een snelheid van 130 km. per uur.' Hij koos voor een 'luchtig' open contructie om optimaal van natuurlijke ventilatie gebruik te kunnen maken. Het is inderdaad een heerlijk fris gebouw. Een ziekenhuis moet geen doolhof zijn, waar je in zoekraakt, zo meent hij. Door een klaverbladvorm te kiezen voor het SMMC werd het mogelijk om het gebouw op te splitsen in vier vleugels. Deze bouwvorm biedt tevens de mogelijkheid om tussen de vleugels bij te bouwen. 'Daar hebben we in ons ontwerp rekening mee gehouden', aldus Ng. De bezoeker van het hospitaal kan bij binnenkomst twee kanten uit. Links gaat men naar de 'beddenhuizen' - er zijn zestig bedden beschikbaar en een uitbreiding naar vijfenzeventig is mogelijk - en rechts kan men terecht voor de polikliniek. In de buurt van de polikliniek houden de specialisten spreekuur en zijn twee operatiekamers gevestigd. Ook de röntgenkamers liggen op loopafstand binnen die vleugel. 'We hebben gestreefd naar een logische en efficiënte indeling', aldus directeur Martina. De bewegwijzering laat niets aan duidelijkheid te wensen over; al vanzelfsprekend komt me daar terecht waar men moe zijn.

STANLEY MARTINA

Personeel van ziekenhuis:

"Oude St.Rose was wel wat gezelliger"

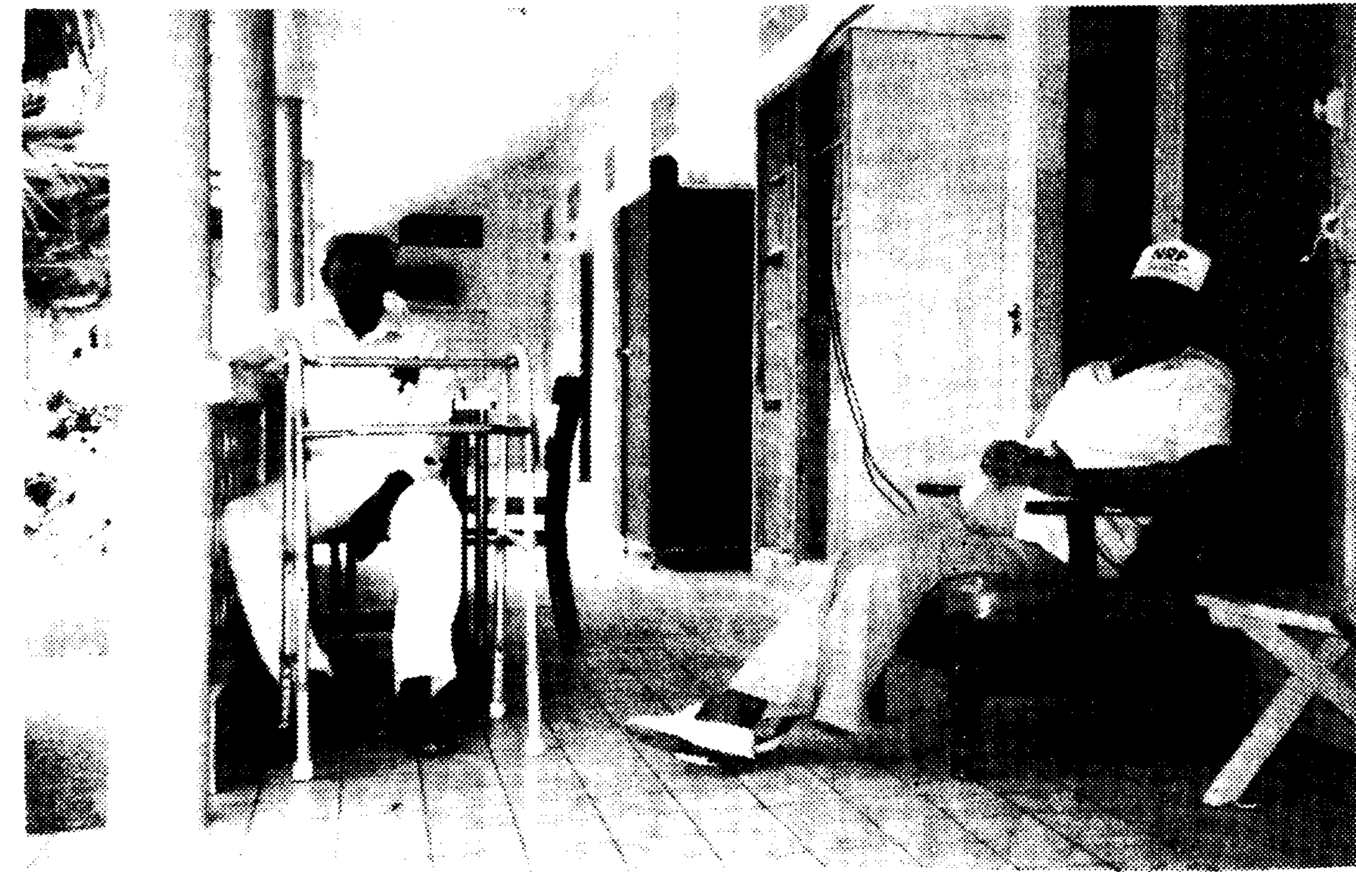
Het St. Rose Hospital ligt er verlaten bij. Op 17 maart is het ziekenhuis verhuisd naar het gloednieuwe gebouw op Cay Hill. Het personeel wat meeverhuisd is - en dat zijn de meesten - missen het toch wel. 'Het was zo gezellig in St. Rose. Je zat wel dicht op elkaar gepakt, maar in het SMMC is alles wel erg ruim opgezet', aldus een verpleegster. Nu wonen er een paar oude St. Maartenaren. Her en der verspreid ligt bouwmateriaal. 'St. Rose wordt verbouwd. Over een tijdje zal het gaan fungeren als extra vleugel voor St. Martin's Home, een verpleegtehuis voor ouden van dagen', verklaart Frans Mulder, de voorzitter van het Wit-Gele Kruis.

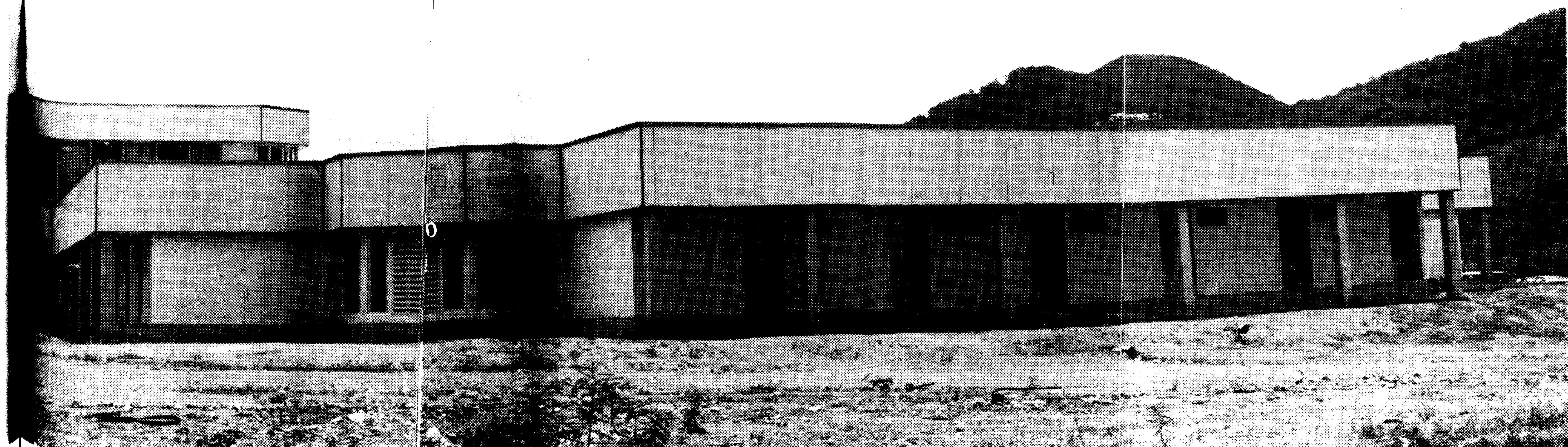
St.Rose was al jaren uit haar jasje gegroeid. Hoewel het schitterend gelegen is aan de Frontstreet en aan de voorzijde het bruisende stadsleven van Philipsburg zich afspeelt en het aan de achterzijde grenst aan het strand, had dit ook nadelen. Ambulances konden soms moeilijk het ziekenhuis bereiken en ten tijde van het karnaval waren niet alle patiënten even blij met het rumoer op straat. Eenmaal per jaar moesten steevast alle patiënten geëvacueerd worden, omdat dan het ziekenhuis door vloedgolven werd belaagd. De medische apparatuur was ook grotendeels verouderd: een kleine operatiekamer, een minuscuul laboratorium, slechts één röntgenapparaat. Geen polikliniek, geen moderne emergency, slechts drie specialisten: reden te over om te gaan denken aan een nieuwe moderne medische voorziening. Mulder vertelt dat de uiteindelijke toestemming voor een nieuw hospitaal werd gegeven toen de toenmalige minister van Antilliaanse en Arubaanse Zaken eens een kijkje kwam nemen in het St. Rose.

BEJAARDEN

Het Wit-Gele Kruis betaalt de verbouwing van St. Rose. Over pakweg een maand zal plaats zijn gemaakt voor vijfentwintig extra bejaarden. Frans Mulder sluit niet uit dat er over enige jaren een geheel nieuw bejaardenhuis zou kunnen gaan verrijzen op St. Maarten. 'We zitten hier op een 'prime location'. De grond is hier veel geld waard. Wie weet wat er nog gaat gebeuren', aldus een speculerende Mulder.

Het ziekenhuis van St.Maarten is sinds 17 maart open voor patiënten.

St Maarten

Medical

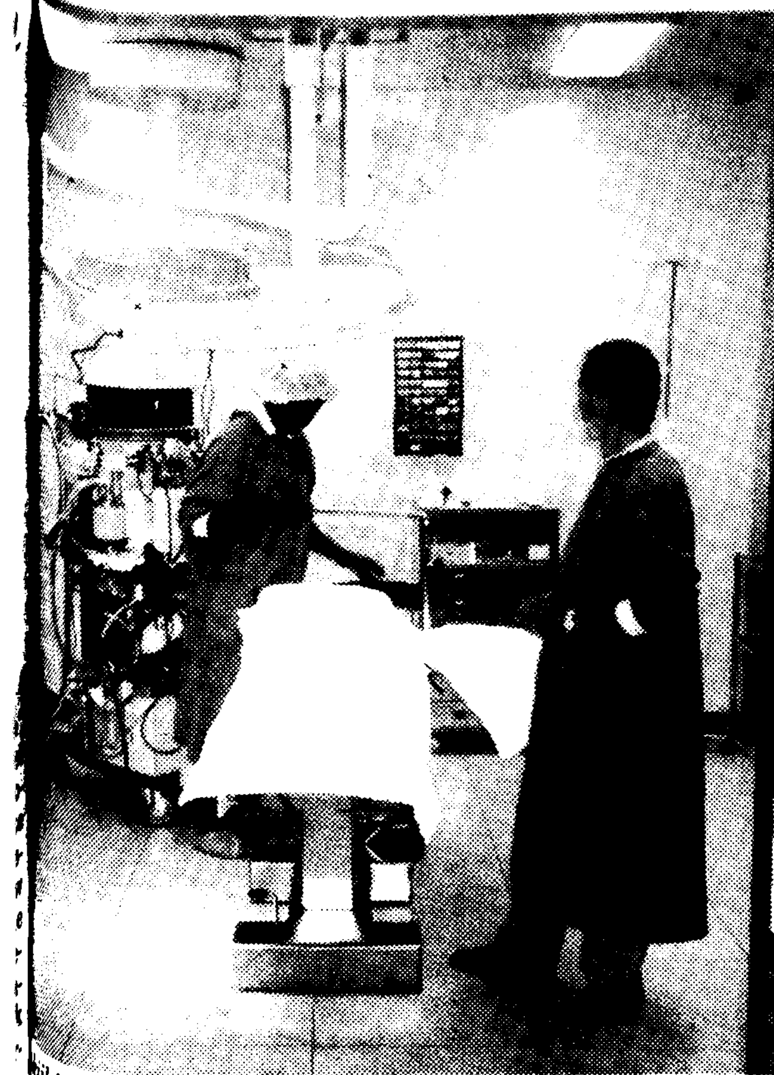
Center

Nederlandse vertegenwoordiger:

Probleem illegalen weegt heel zwaar

'MENIG NEDERLANDSE zou jaloers kunnen zijn op zo'n mooi ziekenhuis'. Aan het woord is drs Manus van Diemen, vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingssamenwerking op de Antillen bij de opening van het nieuwe Medical Centre op St.Maarten. Als hij het voor het zeggen had zou hij, in het geval van een persoonlijke ziekenhuisopname, het liefst worden opgenomen in het St. Maarten Medical Centre. 'The hospitality of this hospital is great', zei hij tijdens de opening van het SMMC op Cay Hill.

De inrichting en de bouwkosten van het splinternieuwe ziekenhuis bedragen om heel precies te zijn samen Nafl 16.369.638,95. Als we daarbij de 1,2 miljoen optellen die de verpleegkundigen-woningen gaan kosten komen we op het bedrag dat gefinancierd is met Nederlands ontwikkelingsgeld. Daarvan is de helft schenking en de andere helft een zachte lening. 'Dat betekent dat de helft over dertig jaar moet worden terugbetaald. Over dat bedrag wordt 2,5% rente berekend', aldus Van Diemen. Welke criteria hanteert de Nederlandse overheid bij het verstrekken van dergelijke leningen? Voordat het zover is moet er veel research verricht worden, legt hij uit. Een projekt wordt pas financieel goedgekeurd als alles eigenlijk al bedacht en ontworpen is. Als eenmaal het prijskaartje, dat aan zo'n projekt hangt, duidelijk is geworden kan er goedkeuring worden verleend. Dat gebeurde wat het SMMC betreft in augustus 1987. In januari 1988 werd toen de eerste steen gelegd door voormalig minister van Antilliaanse en Arubaanse zaken drs Jan de Koning. De exploitatie van het SMMC is een zaak van de eilandsregering. En dat geldt voor alle door ontwikkelingsgeld gefinancierde projekten.

...je in een van de twee gloednieuwe operatiekamers.

ILLEGALEN

Van Diemen zit wat de exploitatie van het SMMC betreft in met het probleem van de illegalen op St. Maarten. 'Gedurende de afgelopen jaren van economische 'boom' heeft St. Maarten de immigratie van vele buitenlandse arbeiders getolereerd. Dit beleid resulteerde in een groot aantal niet geregistreerden op het eiland die men illegalen noemt. Sommigen denken dat 50% van de bevolking van St. Maarten uit illegalen bestaat', aldus Van Diemen. Een medisch centrum kan nooit medische hulp weigeren, dus ook niet aan deze mensen, zo vervolgt hij. Dit betekent dat zij een behoorlijke kostenpost zullen gaan vormen voor het SMMC, vermoedt Van Diemen. 'De rekening krijgt de eilandsregering gepresenteerd en uiteindelijk is het de locale belastingbetaler die hiervoor moet betalen.' Vanuit macro-economisch standpunt is er geen echt probleem, meent hij, want het eiland profiteert ook van de illegale werknemers. Wel meent hij dat het een probleem is dat niet de overheid maar slechts de individuele werkgevers, bij wie de illegalen in dienst zijn, wel varen bij illegale arbeid. Deze werkgevers leveren immers geen bijdrage voor de medische verzorging van hun werknemers.

De binnentuin: een oase van rust.

INFRASTRUCTUUR

'Werken aan het probleem van de illegaliteit is werken aan de plichten van de mensen die illegalen in dienst nemen', aldus Van Diemen. Deze problematiek strekt zich ook verder uit. Niet alleen op het medische vlak, maar ook wat de infrastructuur, de sociale en de onderwijs sektor aangaat, betekenen zij een extra belasting. Vooral nu de leerplicht wellicht ook op de Bovenwinden zal worden ingevoerd. Bovendien hebben volgens de internationale rechten van het kind illegale kinde... dezelfde onderwijsrechten ... de illegale. 'Ook dat be... kent een extra verzwa... voor de begroting van ... eiland', verduidelijkt ...

Deze situatie kan nie... voortduren, vindt hij. H... zou leiden tot een econon... sche wantoestand en d... moet ten alle tijde voorkom... worden.

...edische technici:

Uniformiteit is van levensbelang

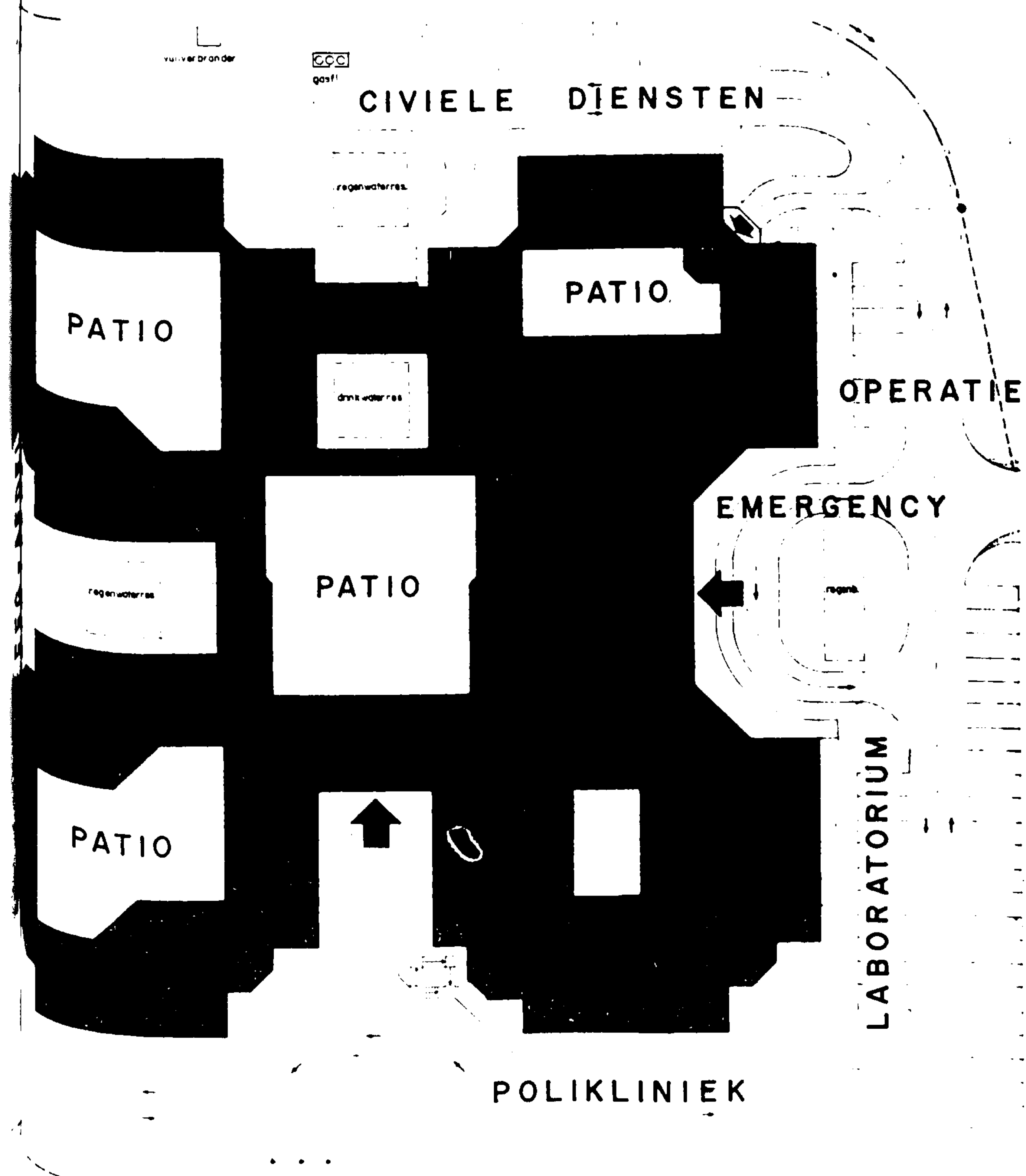
...ver het St. Maarten Medical Center is nagedacht. Dat ...zelfs een leek. Overzicht en orde alom. Wat de medisch ...nische aspecten van het SMMC betreft werden door ...ektleider Markes drie specialisten op dit gebied uit ...erland ingehuurd die samen het bedrijf Associated ...ical Projekt Consultants vormen. Jos Lathouwers, Wim ...eesbeen en Laurens Damen hebben ervaring met het medisch inrichten van ziekenhuizen in Portugal, Koeweit en Afika. 'Het hangt natuurlijk helemaal van het budget, het klimaat en de cultuur van een land af hoe je gaat inrichten', verduidelijkt Lathouwers.

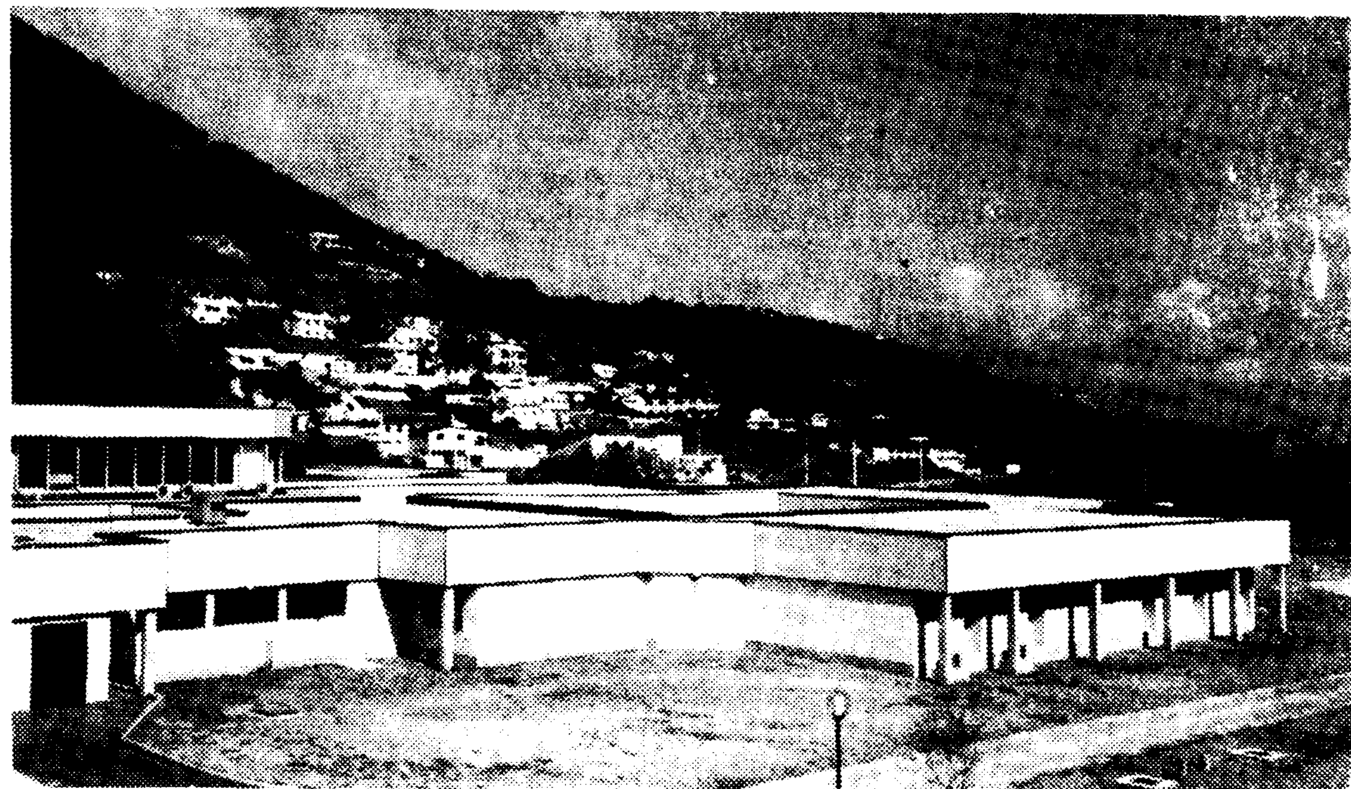
...et een mooi woord heet ...toepassen van hun expertise op een bepaalde ziekenhuissituatie 'vertaalslag'. 'Elk land, elk ziekenhuis vergt een eigen benadering. Wij weten wat vereist is en waar we aan moeten denken', aldus Lathouwers. En overal moet aan gedacht worden. Zo wijst Damen op de haemodialyse-apparatuur. 'Als we niet van te voren hadden kortgesloten met de architect dat hier dus een waterkraan moest worden aangebracht had die er achteraf nog ingebouwd moeten worden. Omdat het water hier nogal hard is en medische apparatuur heel gevoelig is voor verkalking hebben we een waterontharder aangebracht', geeft Damen aan. Een ander voorbeeld van bedachtzaamheid zijn de twee operatiekamers die elkaar spiegelbeeld vormen. 'We hebben hier precies dezelfde apparatuur staan. Want je kunt van een OK-assistent niet verwachten dat hij bij het ene apparaat een groen knopje moet indrukken om iets toe te dienen en bij het andere een rood knopje. Uniformiteit is hier van levensbelang', aldus Heesbeen. Er is wel wat apparatuur uit het St.Rose meegenomen maar alleen als het paste in het nieuwe kader. Als er dan van iets twee nodig waren dan besloot men tot aankoop van een identiek apparaat.

RUIMTE

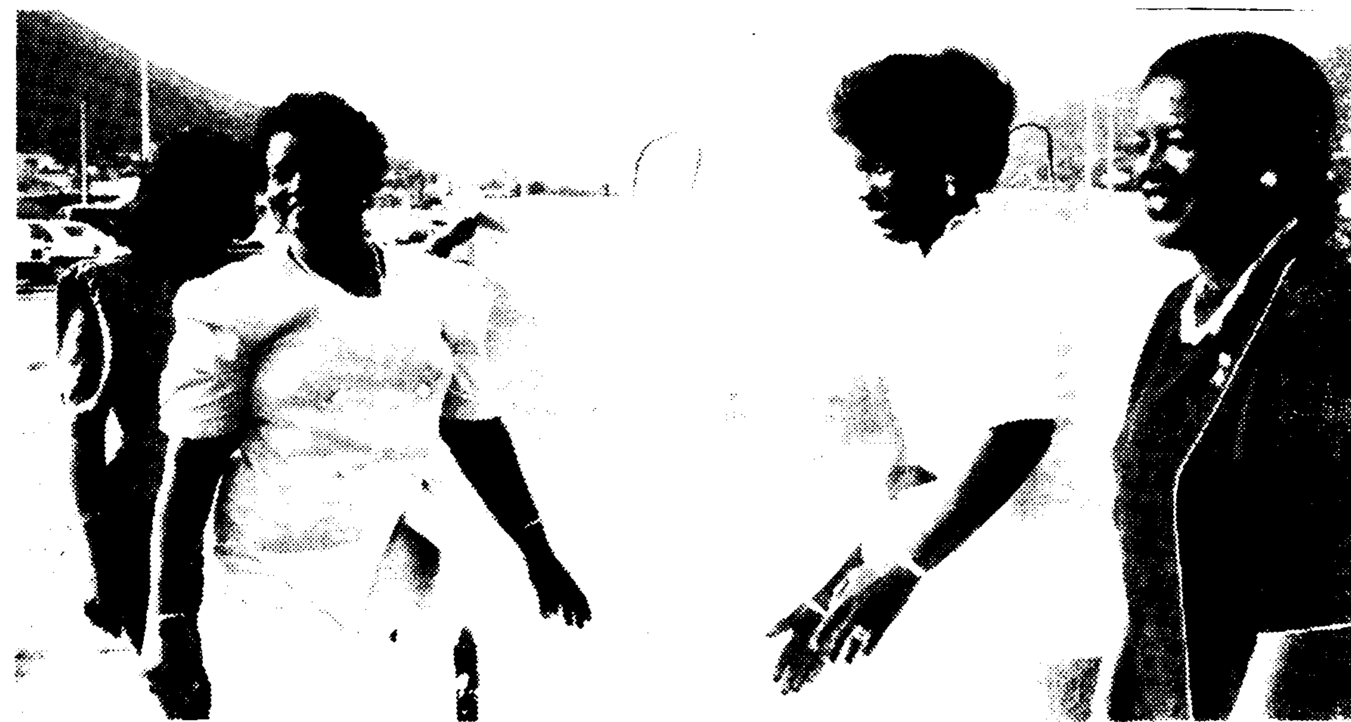
De loopstructuur in een ziekenhuis is een verhaal apart. Voordat een ziekenhuis ontworpen en ingericht gaat worden is een ruimte concept nodig. Het zou heel onhandig zijn om bijvoorbeeld de 'emergency' afdeling ver van de operatiekamers af te laten liggen. In één vleugel van het SMMC liggen dan ook de O.K., de röntgenkamers, de gipsruimte en de verkoeverkamer waar de geopereerde patiënten kunnen bijkomen. Op alle plaatsen waar nodig komen de gassen 'uit de muur'. In het St.Rose moest nog met flessen gesleept worden. 'Dat is natuurlijk uitermate onhandig, want zo'n fles is altijd leeg als je 'em net nodig hebt', verklaart Heesbeen. Na het Antillenprojekt gaan de drie heren weer huiswaarts. 'Dat doet toch een beetje pijn want je hebt toch een band met het ziekenhuis opgebouwd.'

...n Ng: ...daags

Een vleugel van het klaverblad; daarachter de huizen van Cay Hill.

Ramona Illidge, Gloria Bell, Margriet Priest en Valerie Giterson bij de eerste ste... ...gging voor de verpleegkundigen-woningen.

Kabouter Brr en Poetsje

DE VORIGE keer heb ik jullie verteld, hoe kabouter Brr op Curaçao terecht is gekomen. En vandaag ga ik jullie vertellen, hoe hij Poetsje vond.

Hij woonde al weer een heel tijdje op Curaçao, toen hij zich toch een beetje eenzaam voelde. 'Weet je wat ik zou willen?' zei hij tegen Jojo het parkietje, 'Een lief kaboutermeisje om mee te trouwen. Kaboutermeisjes kunnen heel lekker koken, weet je. Ze poetsen en schrobben, dat je huisje ervan blinkt. En ze zingen de hele dag het hoogste lied. In het kabouterdorp, waar ik vandaan kom, waren een heleboel lieve kaboutermeisjes. Maar ja, dat is zo ver weg'.

'Voor mij niet, hoor', zei Jojo, 'Jij hebt me weer thuis gebracht en nu zal ik voor jou een lief kaboutermeisje gaan halen'. En de volgende morgen al heel vroeg ging het parkietje op weg, vrolijk nagewuifd door kabouter Brr en alle dieren uit de mondi.

Jojo moest wel tien dagen vliegen, voor hij het kabouterdorp gevonden had. Daar wordt een parkietje moe van, hoor. Maar de kaboutertjes gaven hem een heerlijk zacht bedje om in te slapen en een grote appel, die hij helemaal alleen op mocht eten. En toen hij de volgende morgen goed uitgerust wakker werd, vertelde hij de kaboutertjes, dat kabouter Brr hem gestuurd had om een lief kaboutermeisje voor hem te zoeken.

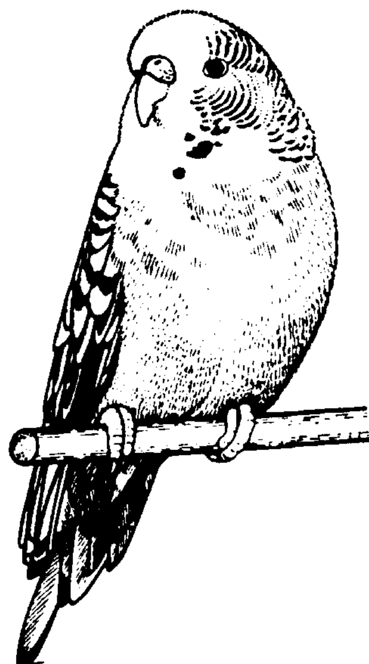
De koning riep direkt al zijn ministers bij elkaar en zei: 'We gaan er een groot feest van maken'. Die ministers waren wel oud, maar feestvieren deden ze nog graag. 'Hiep hiep hoera voor kabouter Brr!' riepen ze. En ze sprongen zo vrolijk in het rond, dat hun baarden er van om hun oren wapperden. Toen renden ze weg om alles voor het feest in orde te maken.

En het werd me een feest, jongens! De bakkers bakten kaboutertaarten. De koks kookten ketels vol eikelsoep en paddestoelensalade. En als toetje maakten ze bosbessenmoes met slagroom. De andere kaboutertjes hielpen mee om het marktplein te versieren met bloemslingers en lampionnetjes. En de koning schreef met gouden inkt een aankondiging op een mooi stuk karton met een rood randje. Dit stond er op:

WIE WIL TROUWEN MET KABOUTER BRR?
Hedenmiddag zal Jojo de Parkiet op het marktplein het mooiste en liefste meisje uitkiezen, om met hem mee te gaan naar kabouter Brr op Curaçao. De meisjes, die mee willen doen, moeten op tijd aanwezig zijn bij de grote eik.

Dat plakte hij tegen de muur van zijn paleis. Zouden er meisjes zijn, die zo ver op reis durfden te gaan? Nou en of! Er was er niet een die thuis wilde blijven. Zo gauw ze de aankondiging gelezen hadden, renden ze naar hun huisjes. Ze deden de deur op slot en maakten hem voor niemand meer open. Hun mooiste jurkjes haalden ze uit de kast. En schoentjes, strikjes, mutsjes, oh, te veel om op te noemen. Ze draaiden voor de spiegel en borstelden hun haar, tot ze er

een stijve arm van hadden.

Het was een drukte van belang, 's middags bij de grote eik. Alle meisjes uit het kabouterdorp waren er en bekeken elkaar van alle kanten. 'Ha, ik word vast en zeker door Jojo gekozen', zei een van de kaboutermeisjes tevreden. 'Niemand is zo mooi als ik'. 'Ach wat, riep een ander meisje, 'Ik heb de langste haren van jullie allemaal. Jojo kiest mij!'

Dat lieten de andere meisjes zich zo maar niet zeggen. 'Ik heb kuiltjes in mijn wangen'. 'En ik heb de mooiste jurk van allemaal' 'En wie kan zo goed dansen als ik!' schreeuwden ze allemaal door elkaar.

Alleen Poetsje zei niets. Poetsje was een kaboutermeisje met mooie lange haren, twee kuiltjes in haar wangen en een klein grappig wipneusje. 'Ik zou ook best de wedstrijd kunnen winnen, als ik maar niet zo'n smeerpoets was', dacht ze verdrietig. Ach ja, die Poetsje. Ze liep altijd met vlekken op haar rok of met een zwarte veeg op haar neus. Dat kwam, omdat ze zo graag haar huisje schoon poetste. En zo graag de andere kaboutertjes hielp. Ze was er zo druk mee, dat ze echt geen tijd had op vlekken in haar rok te letten. Of om in de spiegel te kijken, of er soms een vuile veeg op haar gezicht zat.

Maar nu had ze heel erg haar best gedaan om schoon te blijven. Er zat alleen maar een vlekje op de zoom van haar rok. Dat was erop gekomen, toen ze een mier uit een plasje water had gered. Ze hoopte maar, dat Jojo het niet zou zien.

Intussen voelde Jojo de parkiet zich heel gewichtig, omdat de koning voor hem een feest gaf. Maar hij was ook een beetje bang. 'Stel je voor, dat ik het verkeerde meisje voor kabouter Brr uit kies', dacht hij. 'Er zijn er zo veel... Het zal heel moeilijk zijn om de mooiste en liefste eruit te kiezen'.

Plotseling begonnen zijn oogjes te glinsteren. 'Ha!' riep hij opgewonden, 'Ik weet al wat! Ik ga stiekem even naar de grote eik. Daar moeten alle meisjes bij elkaar komen, voordat ze naar het marktplein gaan. Dan kan ik ze alvast bekijken'.

Zo gezegd, zo gedaan. Zonder dat iemand hem zag, vloog Jojo naar de grote eik en verstopte zich onder een struik er vlak bij. 'Aiaiai!' zuchtte hij, toen hij de kaboutermeisjes zag, 'Hoe moet ik daar nu een meisje uit kiezen? Ze zien er allemaal even lief uit! En ze gaan nu al naar het marktplein. Ik moet maken, dat ik weg kom, anders zien ze me nog'.

Vlug schuifelde Jojo onder de struik uit. Hij keek nog even of niemand hem zag en toen.... gebeurde er iets verschrikkelijks! Hij struikelde over een steen en viel pardoes, kopje onder in een grote modderplas. 'Help, help, Ik verdrink!' krijste hij angstig.

Maar de kaboutermeisjes lachten hem alleen maar uit. 'Ha ha!' schatterden ze, 'Kijk die vogel eens! Hij zit onder de modder!' Ze voelden er niets voor hun mooie jurkjes vies te maken en renden weg. Alleen Poetsje bleef staan en vergat de hele wedstrijd. 'Arm dier', zei ze vol medelijden, 'Ben je gevallen? Ik zal je wel helpen, hoor'.

En zonder aan haar schone kleren en mooi gepoetste schoenen te denken stapte ze in de modder en trok de vogel er uit. 'Kom maar mee naar mijn huisje', zei ze, 'Dan kun je even onder de douche'. En even later stond Poetsje met open mond te kijken, toen er een schoon gewassen Jojo uit haar douche stapte. 'Maar... maar... jij bent Jojo de parkiet!' stotterde ze. Dat had ze door al die modder nog niet gezien. Van verbazing wreef ze met allebei haar handen haar ogen uit. Ze had heel niet in de gaten, dat ze daardoor haar hele gezicht vol modder smeerde. Oh oh, wat zag ze er uit! Jojo hield met alletwee zijn vleugels zijn buikje vast van het lachen. Maar opeens dacht hij er weer aan, dat iedereen op het marktplein op hem zat te wachten. 'Laten we maar gauw gaan', zei hij en vergat helemaal om Poetsje te vertellen, waarom hij zo moest lachen.

De kaboutertjes, de haasjes en konijntjes, de vogeltjes en de muisjes, allemaal keken ze verbaasd naar Poetsje, toen ze op het marktplein aan kwam. 'Nee maar, jij denkt zeker, dat je de wedstrijd wint met al die modder op je gezicht!' riep een van de kaboutermeisjes. En daar moesten alle anderen zo om lachen, dat Poetsje het liefst heel hard weggelopen was. Maar Jojo de parkiet ging vlug naast de koning staan en krijst: 'Stilte!' En toen vertelde hij hoe lief Poetsje voor hem geweest was en dat hij daarom haar uitgekozen had.

Er was niemand meer, die Poetsje daarna nog uitlachte. Oh nee, allemaal riepen ze luidkeels: 'Hiep hiep hoera voor Poetsje!' En de kaboutermeisjes namen zich voor net zo lief te worden als Poetsje. Dat was maar goed ook, want wie moest anders mieren uit plasjes water redden en vogeltjes uit de modder trekken, als Poetsie er niet meer was!.

En zo kon Poetsje met een gerust hart op de rug van Jojo klimmen en samen met hem op reis gaan. Helemaal naar Curaçao, w... kabouter Brr al op haa... te wachten.

NEL DE JO...

* * * * * *

Er komt maar geen e... aan het lawaai in de g... van het hotel. Eén va... gasten kan maar nie... slaap komen. Tensl... beklaagt hij zich via huistelefoon bij de na... portier. 'Het spijt ... meneer', zegt de por... 'Maar ik kan de brandw... niet vragen of ze ... zachter willen blussen'.

Wist je dat

ALS JE IN Hongarije gezellig uit wilt gaan, moet je dat op maandagavond doen. De straten zijn vol mensen. De bioscopen worden druk bezocht. De schouwburgen geven toneel-voorstellingen, tentoonstellingen en concerten. Maar ook als je thuis blijft, is het gezellig. Er wordt uitgebreid gegeten en er worden lange gesprekken erna gehouden. Hoe komt dat nu eigenlijk? Omdat de regering de maandag-avond heeft uitgeroepen tot televisie-vrije tijd!

* * * * * *

Heb je het carillon van het Curaçaose Museum wel eens gehoord? Iemand die die klokken kan bespelen, heet een beiaardier. In de Middeleeuwen (van ongeveer het jaar 1000 tot 1500) liet de klokkeluider van Mechelen (België) vier klokken in de klokketoren van de stad klinken als waarschuwing, dat er weer een uur om was. Langzamerhand kwamen er klokken bij en in 1510 waren het er negen. Iemand, van wie we de naam niet meer weten, maakte er een houten speeltafel bij met houten pinnen, draden en klokkehamers, waardoor je een heel liedje met de klokken kon spelen. Andere steden vonden het mooi en lieten ook zo'n speeltafel met klokken bouwen. Zo ontstond het luidste muziekinstrument ter wereld. De eerste beiaardier werd, ook al in Mechelen, in 1577 aangesteld.

* * * * * *

We praten niet alleen met onze mond, maar ook met ons lichaam. Vooral onze handen. Daardoor is het soms mogelijk te zien, wanneer iemand liegt. Als een klein kind een leugentje vertelt, houdt het vaak zijn handjes voor zijn mond. Als het niet naar het standje van zijn vader of moeder wil luisteren, houdt het zijn handjes voor zijn oren. Als we wat ouder worden, doen we dat natuurlijk niet meer. Tenminste... Als een volwassene liegt, komt het vaak voor, dat hij zijn duim tegen zijn wang drukt en met zijn andere vingers zijn mond bedekt. Dat doet hij zonder er bij na te denken. Als hij denkt, dat jij liegt, houdt hij zijn hand voor zijn mond, terwijl jij praat!

* * * * * *

Maskers

Om zelf te maken

KARNAVAL is al lang voorbij, maar we kunnen toch best nog een paar maskers maken. Zou het bijvoorbeeld niet leuk zijn om alle kinderen, die op je verjaarsfeestje komen, een masker te laten maken? Je kunt ze maken van boodschappenzakken (zie voorbeeld 1) of van schoenendozen (zie 2). Knip wel wat gaten in de bodem van de zakken om wat meer lucht te krijgen. En denk eraan: géén plastic zakken!

Je kunt zo'n masker heel eenvoudig houden door alleen de gaten voor ogen, neus en mond te knippen en de zak daarna te kleuren. Om de gaten op de juiste plaats te krijgen, zet je de zak op je hoofd en maak je met een potlood een tekentje ter hoogte van ogen, neus en mond, zoals op voorbeeld 1 staat aangegeven.

Leuker is het natuurlijk om zo'n masker wat meer 'aan te kleden'. Je kunt dan van reepjes papier haar, een baard, een snor en wenkbrauwen maken (zie voorbeeld 3). Voorbeeld 4 laat zien hoe je van een stukje karton of stevig papier een neus kunt maken. Van rood papier zou je een mond op het masker kunnen plakken. Laat iedereen zijn fantasie maar eens gebruiken.

Uit de schoolkrant

IK BEGIN zo langzamerhand te begrijpen, dat er een heleboel kinderen op Curaçao zijn, die heel leuk kunnen schrijven. Jammer, dat jullie jullie verhaaltjes nooit eens aan mij opsturen, zodat ik ze in de kinderkrant kan zetten. Gelukkig heb ik nog de schoolkranten. En vandaag laat ik jullie met mij mee genieten van het verhaaltje van Salaiè Simonet uit de vierde klas van het Frater Gualbert College. Bravo, Salaiè!

DE ZEEHONDEN FAMILIE
Er was eens een zeehonden familie, die erg gelukkig was. Op een dag vond pa zeehond de petten van drie matrozen. Hij zette de grootste op zijn kop en tot zijn plezier paste die precies. De twee kleinere petten pasten zijn beide zoons en ma zeehond was erg trots op haar mannen.

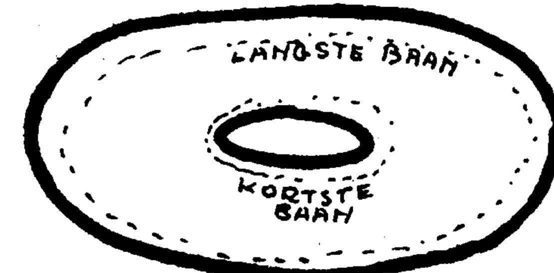

Een paar dagen later zei pa zeehond tegen zijn zoons: Morgen is ma jarig. Wat zullen we voor haar kopen?

Een nieuw schort, zei de oudste zoon. Een nieuwe borstel, zei de tweede. Ik geloof niet, dat ze dat leuk zal vinden, zei pa zeehond. Ik weet het riepen de jonge zeehonden. Ma heeft altijd zo'n oud hoofddoekje om. Laten we een nieuwe voor haar kopen! Zo gezegd, zo gedaan. Ma zeehond was erg blij met het kado en ze droeg het even vaak als haar man en zonen hun pet droegen.

SALAIE SIMONET.

Romeinse spelen

DE VORIGE keren heb ik jullie verteld over de sportwedstrijden tussen mensen of tussen mensen en dieren. Daar hielden de Romeinen van, maar ze waren toch vooral dol op de wagenrennen. Niet zoals wij om te kunnen wedden wie zal winnen, maar gewoon om naar te kijken. Als er wagenrennen waren, leek de stad wel uitgestorven. Iedereen ging dan namelijk kijken. Soms was het zelfs nodig om speciale bewakers in de stad rond te laten lopen, omdat anders de dieven hun slag zouden slaan.

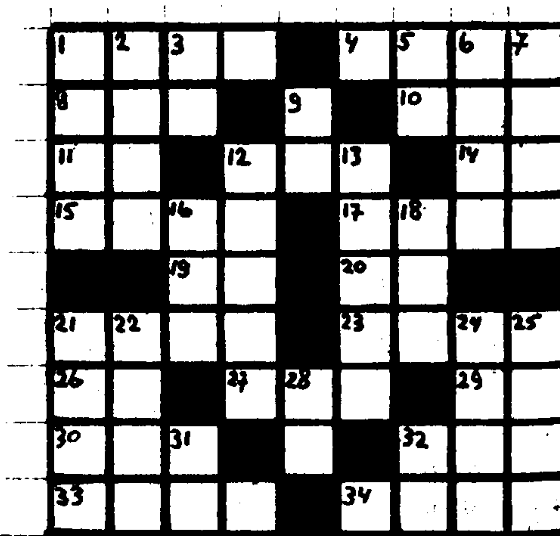
In het cirkus ging het ook wel een beetje anders dan we hier op de eilanden gewend zijn. Alle mensen uit de stad en de omgeving waren er dus. Dat waren zo ongeveer 250.000 mensen. Eén grote wanordelijke menigte mensen, die elkaar verdrongen, elkaar duwden en trapten, naar elkaar schreeuwden, elkaar uitscholden of met elkaar vochten om hun plaats te verdedigen of ... voor hun favoriete g... wagenrenners op te ko...

De wagenrenn... bestonden uit vier vers... lende groepen: Blauwen, de Witten, Roden en de Groenen. ... kon aan de kleding va... wagenrenners en het ... van de paarden zien, ... welke groep ze hoorden ...

De wagens moesten ... ronden in het cir... afleggen. En daarbij w... het de kunst zo dicht mo... lijk bij het midden van ... cirkus te blijven, want ... was de kortste baan (... voorbeeld) en de teg... standers naar de buiten... baan te dringen. Maar ... konden ook niet té dicht ... het midden rijden, want ... raakte de wagen de b... nenrand van de baan ... kon er een wiel brek... Daarnaast moesten ze n... de andere wagens in ... gaten houden, die va... door een botsing een vo... sprong probeerden ... krijgen.

Wordt vervolg...

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. Daar eet je mee; 4. Een boom, die nooit zijn bladeren verliest; 8. Een zekere; 10. Groente; 11. Voegwoord; 12. Speelgoed; 14. Bergruimte; 15. Hoofdstad van Italië; 17. Heb je nodig om niet te stikken; 19. Boven; 20. Uitroep; 21. Stuk brood; 23. Zuiver; 26. Moeder; 27. Bewoner van Rusland; 29. Achter; 30. 100 vierkante meter; 32. Afkorting van een van de maanden; 33. Deel van het oog; 34. Jongensnaam.

VERTIKAAL: 1. Heeft een vogel; 2. Jongensnaam; 3. Muzieknoot; 5. Schrijf je onder aan een brief als je iets vergeten bent; 6. Niet een uitgezonderd; 7. Deel van een huis; 9. Op die manier; 12. Daar moet je maar weinig van op je eten doen!; 13. Kleur; 16. Ben je na hard werken; 18. Aanwijzend voornaamwoord; 21. Dun; 22. Akelige; 24. Vloeistof om mee te schrijven; 25. North Atlantic Treaty Organization (afkorting); 28. Klein kind; 31. Voegwoord; 32. Oude Testament (afkorting).

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scharpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Caya Betico Croes 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 12.. en zet op de envelop... KINDERPUZZEL.

Winnares van deze week: **Genevieve Grep, Stakamahachiweg 58, Tel.:673588, Curaçao.**

Zij ontvangt een waardebon van f.15,- van Augustinus Boekhandel.

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 2. Boom; 6. Re; 8. Toe; 9. Gek; 11. Ge; 12. Ras; 14. Zwaluw; 16. Lor; 17. Vr.; 19. Tel; 21. Een; 23. Na; 24. Neus.

VERTIKAAL: 1. Erg; 3. O.T.; 4. Oog; 5. Meeuw; 7. Eerw.; 10. Kaal; 13. Slot; 14. Zeven; 15. Uren; 18. Ree; 20. Lat; 22. Nu.

Brionplein moet karakter van open volksplein behouden

Ben Smit:

'Het woord toerisme mag niet in Monumentenplan'

door Mariëtte Kamphuis

ALS VERVOLG op het interview met dr.ir.Percy Henriquez in de Napa van de vorige week, vandaag een gesprek met de in Nederland wonende 'Curaçaose' architect Ben Smit. Smit heeft een uitgesproken mening omtrent stadsherstel en vernieuwing van Willemstad en praat daarover openhartig met Mariëtte Kamphuis.

ET BRIONPLEIN heette tot 1921 'Awasá', plein aan et zoute water. In 1921 werd het naar Pedro Luis rion die in 1821 overleed tot Brionplein gedoopt en og niet zo lang geleden werd het Plaza Brion, hoewel et in volksmond 'Awasá' is gebleven.
edurende deze eeuw veranderde er nogal het een en nder aan het plein. Aan de zuidzijde werd het pvallende art deco -theater Westend gebouwd. Toen t Rifwater in 1947 werd gedempt, werd daarbij ook n stuk van de Annabaai ten noorden van het Riffort ngeplompt en wijzigde de zuidwestelijke oeverlijn n de Annabaai. Ook in de westelijke gevelwand van t Brionplein vonden er veranderingen plaats. Een ominente plaats werd hierin ingenomen door het roemde hotel Americano. Een zeer goed beeld (ca 46) geeft het omslag van Curaçao in vroeger dagen n Chris Engels en J.v.d.Walle. Het plein zelf bleef eds onbebouwd. Van oudsher legden hier de pon aan voor het vervoer over de Annabaai en vanaf 8 was het plein de toegangsroute tot de ponton g. Het was er altijd een komen en gaan van nsen. Deze drukte werd nog uitgebreid doordat er e eeuw een busstation op het plein werd gesi erd.

Tijdens de onlusten in de dagen van 1969 werd de telijke gevelwand, het e waarin o.m. het Paleis de bisschop en het hotel ericano stonden, grotenls door brand verwoest en st deze worden gesloopt. ligt het plein er nu nog ds onbekleed bij. Het noorjk deel functioneert als visorische parkeerplaats. de zuidelijke helft vond in jaren zeventig een parhtige herinrichting ts, die door de gebruikking van opghoogde en nogal afbreuk doet het vanouds zo open kter van het plein.

ULTRA CLASSIC
ijl het Monumentenplan Curaçao nog maar net gepresenteerd, vernen er plotseling hten dat het Bestuursge van Curaçao de se investeringsgroep a Classic' een optie zou en verleend op een hertingsproject voor het plein. Dit feit en de e gepubliceerde Franse en voor een nieuwe, ande bebouwing van lein, leidden tot heftige ties binnen de Curaçaose enschap.
rcy Henriquez hierover: is niet te geloven. er iemand te waarwen, zonder er met nd over te praten en na gewichtige protocollen de Unesco. Welk een sting van het stadsvan Willemstad zal het als het Brionplein tot de waterkant zou en volgebouwd met een engesloten rij van en met een hoogte van dan zes bouwlagen. Klilogisch zullen ernstige en voor het westelijk deze panden liggende van Otrabanda niet uiten. De wind waait immeeds uit het Oosten en ch al warme stad, zal warmer worden. Drie lagen waren vroeger het mum. Voorts had de , hoe dicht ook bebouwd, al een zodanig 'open' struc, met steegjes en len (erven) dat de wind voldoende vrij doorheen spelen. En dan nog te en over de planologiontwaarding door het wijnen van het historiplein (ontmoetingscenvoor het volk), de buischalige verhoudingen de geplande panden en tach van de gevelonten. Wat een trieste verg. Terwijl de Unesco groep heen en weer reist gewichtige protocollen het Bestuurscollege ter rming van de architur van Willemstad n ondertekend, terwijl sterdam een tentoong annex symposium in aleis van deze architecwordt opgeluisterd door ningin en prins Claus, tzelfde Bestuurscollege vangbare architectonimonumenten rustig in vallen en collaboreert internationale groepen et de minste affiniteit n met Curaçaos land.'

Wat moet er volgens U wel met het Brionplein gebeuren?
'Het plein moet in ieder geval als plein onaangetast blijven. Over de rest, de architectuur, kun je natuurlijk wel praten. Aangepast of niet aangepast. Daar wil ik me buiten houden, want daar weet ik niets van. Ik kan alleen wel twee dingen zeggen: het moet op schaal zijn en het moet mooi open zijn.'

De ontwikkelingen rond het Brionplein beroeren ook architect Ben Smit. Smit volgde een architectuuropleiding in Antwerpen en Lyon, die echter door de Tweede Wereldoorlog werd onderbroken. Zijn (half)joodse) familie vluchtte naar het Caribisch gebied. Op Jamaica ontmoette Smit ingenieur Schoorl van DOW die hem uitnodigde om als tekenaar bij zijn dienst te komen werken. Zo raakte Smit in 1943 op Curaçao verzeild. Daar ontwikkelde hij zich, eerst bij DOW werkzaam en later met een zelfstandig bureau, tot een eigenzinnig architect. Hij stond sterk onder invloed van de modernistische architectuur in Brazilië, die hij via vakbladen onder ogen kreeg. Met name het gebouw van Le Corbusier voor het ministerie van Onderwijs in Rio de Janeiro speelde in zijn ontwikkeling een sleutelrol.

Smit: 'Dit hoge gebouw met zijn zonneschermen was echter een modern gebouw en zeer geschikt voor de tropen. In de vakbladen bestonden daar toendertijd nog weinig andere voorbeelden van'.
Affiniteit met de bestaande historische architectuur van Curaçao rijpte bij Smit in de loop der jaren.
'Als jong mens wil je doen wat op jouw moment allemaal kan en vooral wat beter kan. Pas langzamerhand, ik geloof dat dat bij veel jonge architecten zo werkt, ga je de historische architectuur meer en meer waarderen. Dan vind je dingen terug die ze vroeger al heel goed konden en ook op Curaçao met name hoe goed aangepast aan het klimaat er gebouwd werd.'

Smit vertrok in de zestiger jaren weer naar Nederland, toen zijn kinderen gingen studeren. Maar ook na die tijd bleef hij bouwen op Curaçao waar inmiddels een omvangrijk oeuvre op zijn naam staat en dat een monografie zou zijn. (Hetzelfde geldt overigens voor een aantal andere 'Antilliaanse' architecten die beeldbepalend waren voor de jongste ontwikkelingen binnen de Curaçaose architectuur.)
Begin jaren vijftig was Smit voorzitter van het Architectuurcomité van het Cultureel Centrum Curaçao (CCC). Dit comité zorgde onder andere voor de opvang en ondersteuning van prof.Ozinga, die toen werkte aan het tot op heden belangrijkste geschrift over de Curaçaose historische architectuur *'De monumenten van Curaçao'*. Naast zijn eigen (moderne) bouwprojecten, werkte Smit in deze jaren ook aan de restauratie van de historische panden 'Stroomzigt' en het 'Penha-gebouw'. Nog steeds reist Smit regelmatig naar zijn tweede thuisland en volgt hij de ontwikkelingen op het gebied van de architectuur en monumentenzorg intensief.

BRIONPLEIN
Bij ons gesprek komt onmiddellijk het Brionplein ter sprake en Smits toont daarbij de (summiere) schetsontwerpen van de Franse investeringsgroep:
'Een vreselijk iets, gewoon droevig: bebouwing tot ver voor de bestaande bebouwing. Van de hele lengte van het plein bebouwen ze meer dan vijftig procent tot aan het water. Alleen een klein weggetje langs de Anabaai blijft over en nog slecht een klein pleintje. DROV kwam vervolgens met een paar aanpassingen, zogenaamde 'bijgestelde uitgangspunten van de overheid' en dat vind ik nog het meest schandalige. De bebouwing is daarin iets aangepast, maar het pleintje blijft klein en bovendien heeft dat plein geen verdere doorkijken meer zoals dat nu zo mooi is. Het mooie van het plein was vroeger met name dat alle stegen zich op het plein richtten, dat gaat helemaal verloren.
Het plein was een echt volksplein, een plein voor heel de buurt. Ook door het busstation en de pontjes heerste er een ongelofelijke levendigheid. Wanneer je dat, zoals de Fransen, wil concentreren op een klein pleintje met allemaal toeristische bebouwing er omheen, dan heeft dat niets meer met de mensen daar te maken. De gedeeltelijke reconstructie van het plein in 1972 was ook niet goed. Die was niet geënt op de behoefte en ik zou bijna zeggen de mentaliteit van Curaçao. Veel te hard.'
Hoe zou volgens U een herinrichting van het Brionplein moeten plaatsvinden?
'Nou ik denk dat een prijsvraag of een meervoudige opdracht zeer op zijn plaats zou zijn, op basis van door de overheid geformuleerde uitgangspunten. Er moet wat gebeuren, want particulieren die grond rond het plein bezitten (of krijgen) die gaan niet beginnen als het plein niet functioneert. Wanneer het plein weer een duidelijk gezicht krijgt, krijg je vanzelf investeerders. Je moet niet eerst investeerders halen en zeggen: hier heb je het plein.
Op dit moment moet er daarom ook een signaal uitgaan van mensen die er verstand van hebben dat bebouwing van het Brionplein om een heel groot aantal redenen niet gewenst is. Je zou toch, juist ook met het Monumentenplan in de hand, moeten zeggen: Nee, er komt geen bebouwing van het oorspronkelijke plein, maar uitsluitend een stimulering van de bebouwing er omheen. Daarbij is het ook een kwestie van harmonie met de andere kant van het water, waar in feite de oostelijke gevelwand van het plan staat. Nogmaals, dit is een haveningang. Deze plek is historisch ook nooit bebouwd geweest. Zelfs aan de Handelskade (oostelijke oever) is niet tot de waterkant gebouwd, daar heb je voor het Gouvernementspaleis ook een groot plein.
Ik vermoed trouwens dat voor die bebouwingsgrenzen, behalve het gewenste ruime zicht bij de haveningang (de vroegere schootsvelden van de beide forten) er ook nog andere redenen bestonden. Ik denk dat de bodemgesteldheid hier bebouwing niet toelaat of zeer kostbaar zal maken. Ik geloof dat ze daar nog wel van zullen schrikken. Het hele profiel van de rotsgrond hier bij de haveningang is namelijk zeer grillig.
Wat een nieuw te bouwen westelijke gevelwand voor het plein betreft: de oude gevelwand is altijd een open gevelwand geweest, waardoor de stegen op het Brionplein uitkwamen. En dat is juist het leuke. De wisselende perspectieven die dat oplevert. Door een steegje lopen en dan die verrassing. Ook wanneer je vanuit een steeg eerst op het Molenplein uitkomt, een eerste verassing van een plein met mooie gebouwen er omheen. Loop je verder dan heb je weer opnieuw een verruiming van je blikveld. Dat terwijl het Franse plan juist een al vernauwing brengt.'

Op deze foto van Otrabanda daterend van 1969 voor de brand van 30 mei ziet men op de voorgrond het Brionplein. Een groot deel van de gevelrij is verdwenen, maar duidelijk zichtbaar is het open karakter van het plein en zo moet het ook blijven vindt architect Ben Smit.

GEDIFFERENTIEERD
'Er stonden ook in 1969 al weinig historische monumenten meer rond het Brionplein, maar de gevelwand was heel gedifferentieerd en het ritme van de bebouwing was heel aardig. Je kunt er ook nu weer iets heel gedifferentieerds van maken. Daarbij moet je geen kopietjes van oude gebouwen gaan produceren. Dat zou funest zijn. Er kan daar goede hedendaagse bouw plaatsvinden, maar dan wel tropische bouw! Vergeet dat niet. Architectuur waarin de zon een rol speelt. Curaçaosche bouw is vrolijk en luchtig, zowel in zijn detaillering, ritme als kleur. Ook qua materiaal is enige relatie gewenst: gestukte en geschilderde muren zijn een must!'

Wat denkt U van de in het Monumentenplan omschreven organisatiestructuur ten behoeve van de monumentenzorg en het stadsherstel, die men nu op Curaçao aan het opzetten is?
'Evenals Percy Henriquez vind ik die veel te ingewikkeld. Als je zoveel schijven hebt voor het verkrijgen van vergunningen en subsidies dan moet je al die organisaties bemannen.
En daar moet je goede mensen voor hebben en dan kom je op Curaçao dikwijls dezelfde mensen tegen met steeds een andere pet op. Dat is een groot risico.
De organisatie lijkt veel te zwaar. Of het ooit zal functioneren weet ik nog niet. Misschien verwatert het wel heel snel en heffen die organisaties zichzelf weer even hard op. De overheid als stimulerende factor moet wel beslist goed gestructureerd zijn. je moet een goed eilandelijk bureau hebben, maar al die andere extra commissies en raden... Dat wordt veel te ingewikkeld.'

Verwacht U problemen op Curaçao in verband met het enorme restauratieprogramma dat op stapel staat? Is er voldoende kennis van zaken op Curaçao aanwezig?
'Die kennis is er natuurlijk in onvoldoende mate. Ik doe ook niet hoofdzakelijk restauratiewerk maar doordat je in Amsterdam woont, krijg je daar toch meer en meer kijk op. Ik vind de wijze waarop op Curaçao gerestaureerd wordt nog niet goed. Er is een groot gebrek aan deskundigheid. Zowel bij architecten als bij aannemers. Dat komt vooral doordat men de oude bouwmethode onvoldoende kent en materialen gebruikt die niet geëigend zijn, vooral aan de gevels. Dat men onjuiste afwerkingen gebruikt en veel te strak metselt en pleistert. Dimensies van houten kozijnen niet goed toepast, jalouzieën weglaat waar we wel moeten zitten. Het slechtste voorbeeld vind ik eigenlijk, en dat is niet eens zo'n heel oud huis, het pand waar nu het Centraal Historisch Archief is gehuisvest. Dat heeft men helemaal verknoeid. De raamindeling is gewijzigd, de hele binnenpatio is weggehaald en vooral binnen zijn heel ordinaire materialen gebruikt. De meest goedkope plafondplaatjes. Kijk, als er niet genoeg geld is, dan laat je delen niet doen, doe die dan een paar jaar later. Waarom die hele patio weghalen? Waarom had daar niet een hele mooie glazen dak kunnen komen?'

Wat vindt U van de ideeën van Henriquez voor de inrichting van museale gebieden, zoals zijn promotie van 'Otrabanda Village'?
'Ten eerste heb ik bezwaren tegen de term 'Otrabanda Village'. Het is geen 'village', het is een stuk van de stad. Je zou het hoogstens 'Otrabanda Quarter' kunnen noemen, zoals de 'French Quarter' in New Orleans.
De grote nadruk leggen op toerisme houdt het grote risico in bij monumentenzorg dat het een bouwkundige kermis wordt. Je moet je niet uitsluitend op het toerisme richten. En dan denk ik ook weer aan het Brionplein. Als daar alleen maar hotelfaciliteiten en dergelijke komen, dan is het niet meer voor de Antillianen. Dan gaan die daar snel doorheen en verloedert daarmee ook het achterliggende gebied. Je moet het juist als woon-stadsdeel ontwikkelen, de toeristen komen toch wel. Die kunnen daar ook in cafeetjes en restaurants terecht en er kunnen ook wat kleine hotelletjes zijn. Half-museum steden vind ik zoiets ergs. Curaçao heeft de zon en stranden en dat is al heel belangrijk voor het toerisme. Het woord 'toerisme' hoeft voor mij niet in het Monumentenplan te staan. Voorop moet staan de leefbaarheid van de gebouwde omgeving, niet het toerisme'.

Het kerkhof van de Amerikaanse auto-industrie

= door Marc de Koninck, Gelderlanderpers =

DE AMERIKAANSE auto-industrie bevindt zich in een zware crisis. Veroorzaakt door de meedogenloze Japanse concurrentie, de weifelende economie en een regering die laksheid wordt verweten.
De 'Grote Drie', Ford, General Motors en Chrysler, verkeren stuk voor stuk in doodsnood. In het eerste kwartaal van dit jaar boekten ze in totaal drie miljard dollar verlies.
Het verlies dat de bevolking van autostad Detroit lijdt, en onder haar de allerarmsten, is zo groot dat het niet in miljoenenbedragen is uit te drukken. Wel in beelden, on-Amerikaans schrijnende beelden.

Detroit is een verloren stad, met overal vervallen huizen.

Dit is Amerika, mei 1991. Een onafzienbare stadswijk van Detroit, 'swerelds hoofdstad van de automobielproduktie. De aanblik is schokkend. Kilometers achtereen strekken zich in alle windrichtingen de kaarsrechte straten en lanen uit in een landschap van verval.
Sommige van de huizen, die hun vervlogen elegantie nog verraden in de statige trappen naar de verrukkelijke houten veranda's, zijn nog bewoond. Maar veel van de woningen zijn dichtgespijkerd, liggen scheefgezakt - als waren ze slachtoffers van een aardbeving - tussen de bomen, of, staan, al jaren geleden uitgebrand, vergeefs te wachten op een sloper.
De afmetingen van dit rampgebied doen aan bijbelse catastrofes denken. De agglomeratie Eindhoven zou in z'n geheel op deze vlakte van consequente stedelijke ontbinding passen. De onvoorbereide bezoeker waant zich soms in het nog niet voor toeristen opengestelde deel van het blootgelegde Pompeï. Maar dit is Detroit, Verenigde Staten van Amerika anno 1991.
Een tocht door de hoofdstraten die ooit slagaders van economische activiteit moeten zijn geweest, is daadwerkelijk een archeologische expeditie. Dat moet een kerk zijn geweest. 'Body of Christ the Apostolic' valt nog net te onderscheiden boven het portaal. En dat daar was getuige de restanten van een art deco reclamebord met 'Car Wash' erop, misschien wel een van de eerste autowasserijen op aarde.
De meeste opschriften op de gevels van de duizenden voormalige winkels, werkplaatsen en magazijnen zijn niet meer te ontcijferen. Maar de 'Verjaardagstaarten', 'Radioreparatie' en de verroeste staketsels van talrijke benzinestations toveren levendige taferelen uit de vijftiger jaren in de sfeer van een schoolplaat voor ogen.
Alleen drankwinkels en kerken zijn hier en daar nog in functie. Drankwinkels met tralies voor de ramen en kerken van nooit gehoorde richtingen als de New Canaan Baptist Church en de Universal Spiritual Temple of Peace Church. De zeldzame mensen op straat zijn dronkaards die tandeloos lachen en wuiven naar de passerende auto.

GEVLUCHT

In een zijstraat zit een gezin, vader, moeder en drie jonge kinderen, op de grond tegen het kippegaas dat een braak terrein omheint. 'Nee', zegt vader Al, 'we zijn niet dakloos. Er zijn hier honderduizend daken, want alles staat leeg. Maar er wonen ratten en pissebedden in ons huis en het is er koud en er is geen electriciteit. Overdag wonen we liever op straat.'
De vraag of Al of zijn vrouw Pat betaald werk hebben is overbodig. Zoals ook de vraag overbodig is waar zij vroeger werkten. 'In de auto-industrie', bevestigt Al. Allebei waren ze bij Chrysler, hij als assembleur en zij als verfspuiter. De fabriek is drie jaar geleden gesloten.
Detroit 1991 is Amerika op haar slechtst. De momentele economische recessie in de VS stapelt zich hier nog eens bovenop de structurele ruïne die is aangericht door een beleid van stedelijke verwaarlozing en door een verouderde Amerikaanse industrie, die het met name hier in 'Motor City' moet afleggen tegen de superieure Japanse concurrent.
Detroit, waar in de eerste helft van deze eeuw de fabrieken van Ford, Cadillac, Pontiac, Packard, Oldsmobile en andere daverende namen de serieproductie begonnen van de Amerikaanse droom bij uitstek, het automobiel, is nu grotendeels een spookstad. In het begin van de jaren zestig telde de gemeente nog twee miljoen bewoners. Vandaag resteren er nog iets meer dan één miljoen. De helft van de Detroitenaren is letterlijk gevlucht...
'En ze zijn niet alleen de stad uitgevlucht, ze zijn de hele streek, zelfs de staat, Michigan, ontvlucht', zegt op het gemeentehuis in downtown Bob Burt, de woordvoerder van burgemeester Coleman Young.
De koele statistieken vertellen het onthutsende verhaal van Detroit. De stad bood in de late jaren vijftig 213.000 directe banen in de autofabricage. Anno 1991 zijn dat er minder dan 50.000. En van die 50.000 werknemers zijn er thans als gevolg van de recessie nog eens 20.000 'tijdelijk' inactief omdat diverse fabrieken wegens stagnatie van de autoverkoop in de VS stilliggen.

ARMOEDEGRENS

Detroit is de kern van de veel wijdsere crisis in de Amerikaanse auto-industrie, waar de 'Grote Drie', Ford, General Motors en Chrysler, die te zamen zo'n driehonderd fabrieken over de gehele VS hebben, stuk voor stuk in doodsnood verkeren. Alleen al in de eerste drie maanden van dit jaar boekten de drie grote automakers in totaal bijna drie miljard dollar (!) verlies.
De Amerikaanse merkfabrieken gebruikten vorig jaar nog maar 65 procent van hun productiecapaciteit. En Chrysler, die in Detroit de grootste werkgever is en die er van de Grote Drie het slechts aan toe is, draait momenteel zelfs op minder dan de helft van zijn potentie.
Roemruchte directeur Lee Iacocca, die vorig jaar niettemin een persoonlijk salaris van 4,25 miljoen dollar opstreek, probeert het Witte Huis en het Congres in Washington te verleiden tot importbeperkingen op Japanse auto's en in minder rigoreuze veiligheids- en milieunormen voor Amerikaanse wagens. Maar vooralsnog tevergeefs.
Zo'n veertien miljoen personenwagens en lichte vrachtwagens (pickup trucks) worden er per jaar in de VS aan de man gebracht. Vijfendertig procent daarvan is inmiddels van Japanse makelij, dat wil zeggen geïmporteerd of binnen de VS in Japanse fabrieken (zogeheten 'transplants') vervaardigd.
Neemt men alleen de personenauto's en gaat men voorbij aan de 'vlootverkopen' aan bijvoorbeeld politiekorpsen en taxibedrijven, dan heeft de ooit zo gevierde Amerikaanse auto-industrie nog maar vijftig procent van de binnenlandse consumentenmarkt. De andere helft van de Amerikanen koopt Japans of, voor in totaal niet meer dan drie procent, Europees.
Het effect op de stad Detroit: 23 procent van de arbeidsbevolking is langdurig werkloos en dertig procent van alle inwoners leeft onder de officiële armoedegrens.
'Het is inderdaad ontmoedigend', zegt Bob Burt, die de schuld voor de crisis niet bij Lee Iacocca en andere autobaronnen legt, maar bij de Republikeinse regering Bush in Washington. 'De politiek in de afgelopen tien jaar van de presidenten Reagan en Bush is vernietigend geweest voor bijna alle grote steden in de Verenigde Staten en voor sommige, zoals Detroit, in het bijzonder.'
Burts kritiek is die van talrijke spraakmakers in met name het Democratische oppositiekamp. Het ultieme cynisme van de huidige Amerikaanse partijpolitiek, gecombineerd met het districtenstelsel, wil dat de grote en of oude steden, omdat Democratische kiezers er steevast in de meerderheid zijn, nauwelijks nog geld krijgen van de Republikeinse geleide federale overheid. En dan met name niet voor stadsvernieuwing, bedrijfsinvestering en inkomenssteun voor de armen.
'Honderden miljoenen dollars zijn we daardoor de afgelopen jaren misgelopen. Ook de regering Bush keert de steden de rug toe. De Republikeinse kiezers zijn immers naar de voorsteden getrokken waar de nieuwe economische zwaartepunten langs de highways liggen.
De enorme verpauperde wijken binnen de ringweg, we hebben niet eens het geld om ze af te breken. 75 Procent van onze bevolking is nu zwart; de raciale balans is volkomen zoek. Criminaliteit en drugsgebruik zijn een permanente plaag.'
De hopeloosheid van de situatie komt tevoorschijn uit de minimale tegenmaatregelen waartoe de uitgeputte gemeente in staat is. Zoals de bouw van 167 nieuwe gesubsidieerde huizen in Oost-Detroit, de buurt waar Al, Pat en hun drie kinderen zich overdag buiten tegen het kippengaas vestigen. Honderdzevenenzestig? Tienduizenden nieuwe huizen zouden er alleen al nodig zijn in dit ene stadsdeel, dat op zichzelf ideaal gelegen is aan de Detroit River en pal naast de glimmende wolkenkrabbers van het stadscentrum.

Ook in dat downtown, waar veel van de kantoortorens goeddeels leeg staan voltrekt zich een leven dat hier en daar meer aan de Derde Wereld dan aan de Verenigde Staten doet denken. In een drugstore, ingeklemd tussen Henry Ford Hospital en Pontiac Center, trekt een stoet van berooide alcoholverslaafde en geestelijk gestoorde stakkers langzaam aan de kassa voorbij.
Ondraaglijk is de lucht van een man in lompen. Hartverscheurend is de trage cententelling van een hoogbejaarde dame met zweren op de benen, die tenslotte een lippenstift koopt. Een jongere zwaarlijvige vrouw foetert onophoudelijk tegen niemand en plukt onafgebroken aan de vervuilde pruik op haar hoofd.
Op deze dag heeft de directie van Chrysler het bedrijfsresultaat van het eerste kwartaal van 1991 bekendgemaakt. Bijna 600 miljoen dollar bedraagt het geleden verlies in twaalf luttele weken. Maar wie denkt dat dit nieuwe nog indruk maakt in Detroit heeft het mis.
De lokale Detroit Free Press ruimt er die middag niet eens plaats voor in op de voorpagina. En de plaatselijke t.v.-stations serveren die avond in het journaal alleerst de favoriete Amerikaanse gerechten: de politie is drie seksshops binnengevallen; een honkbalcoach heeft zich aan seksueel misbruik van zijn minderjarige pupillen schuldig gemaakt; is er ouderlijke toestemming nodig voor abortus bij een minderjarig meisje? Hoe is het om zwanger te zijn van een verkrachter en hoe werkt een kind de wetenschap dat het het resultaat is van een verkrachting? Krijgt Detroit wel of niet een nieuw honkbalstadion voor de Tigers?

DOVEMANSOREN

Het duurt twintig minuten eer de nieuwslezer meldt dat Chrysler nu nog slechter draait dan toen het concern negen jaar geleden failliet ging maar door een 'uitkoop' door Washington werd gered. Het aantal auto's dat Chrysler (o.a. Dodge, Le Baron, Ram) in maart heeft geproduceerd, ligt lager dan enig maandcijfer in de afgelopen dertig jaar.
Een tweede en nu misschien definitieve ineenstorting van Chrysler is ook niet iets wat de machtige vakbond, United Auto Workers (UAW), in staat van alarm brengt. Stan Marshall is UAW-bestuurder en het prototype van een breedgeschouderde en onwrikbare en Amerikaanse vakbondsleider. De UAW heeft nog vorig jaar een cao voor drie jaar afgesloten, waarin de grote Drie zijn gedwongen tot de belofte nul van hun half miljoen werknemers te ontslaan.
Chrysler-topman Iacocca heeft laten weten dat hij gegeven het acute levensgevaar voor zijn concern, dit contract wil openbreken. 'Dat kan hij wel willen, maar dat zal bij ons toch op dovemansoren stuiten', aldus Marshall die met een open hemd onder zijn colbert aan de conferentietafel in zijn kolossale kantoor heeft plaatsgenomen.
'Wij beschermen onze leden totdat die eventueel bescherming genieten als de autowerknemers in Japan en Europa. En bovendien moet Iacocca eerst maar eens wat iets van zijn salaris afdoen.'

DODELIJK

Maar ook Marshall richt zijn pijlen allereerst op de regering Bush, die uit trouw aan het Amerikaanse vrijhandelsprincipe blijft weigeren de Japanse auto-importen wettelijk te beperken. 'De Europeanen en de Japanners beschermen zichzelf wel tegen buitenlandse concurrentie. Het is verbijsterend dat Bush de Amerikaanse industrie gewoonweg kapot laat maken door de dumppraktijken van de Japanners. De enige verklaring die ik kan verzinnen is dat onze regering van Japanse leningen afhankelijk is geworden om ons begrotingstekort te financieren. We durven Tokio niet te irriteren.'
De 'transplants' die de Japanners in de VS bouwen (Toyota en Honda in Kentucky en Nissan in Tennessee) zijn ook doornen in UAW-ogen. Terwijl alle werknemers van de Amerikaanse Grote Drie verplicht lid zijn van de vakbond (en daarvoor twee uurlonen per maand moeten afstaan), heeft de UAW in de Japanse fabrieken geen voet aan de grond gekregen.
'De Japanners vestigen zich opzettelijk op het platteland

Vervolg op pag. 9

VOEDING: EEN BELANGRIJKE ROL

De macrobiotiek zoekt Yin en Yang evenwicht

= door Olivia Wong Loi Sing =

MACROBIOTIEK is een alternatief voedingssys- en behoort tot een van de belangrijkste filosofi- systemen. De andere twee belangrijkste zijn: de oposofische voedingsleer en de Mazdaznan-leer. heel kenmerkend is voor de filosofische systemen t zij uitgaan van een compleet mensbeeld waarin ntwikkeling van de mens tot hogere stadia van s-zijn centraal staat. Dit 'hoger' heeft betrekking het doel van de mens in het leven en kan per eem verschillen.

grondlegger van de Macrobiotiek is Sakurazawa ti (1893-1966).Hij staat in het westen beter bekend George Ohsawa. In de Macrobiotiek staat centraal streven naar evenwicht tussen mens en omgeving, en individu en universum. In het universum zijn wee tegengestelde krachten, yin en yang.

liggen in een krachtveld, dat zorgt voor een wicht tussen yin en yang. Wanneer deze drie- heid wordt verstoord dan treedt ziekte op van het aam en/of geest. Alle verschijnselen in de natuur het universum worden waargenomen als of meer en yang die in harmonie zijn met elkaar. Een beeld van yin en yang is: vrouwen die zijn yin en nnen zijn yang.

Welke produkten zijn yin ng? Voedsel van plantaar- oorsprong is meer yin dierlijk voedsel. Of iets is of yang, wordt bepaald nen het planten- of die- rijk door de groeiomge- ng, groeisnelheid, het sei- en, de bodem, groeirich- g, kleur, geur, smaak, voe- gsstoffen, (eiwitten, vet, lhydraten en mineralen), ktijd etc.

Bijvoorbeeld de smaken: erp, zoet, zuur en zout n meer yin, en de smaak ter is yang. Yin gewassen ebben kleine wortels, veel pene delen en sappig vrucht- es (b.v. selderij). Yang wassen hebben goed ont- kelde wortels, weinig blad stengel en kleine rode of gele vruchten (b.v. wortel). De voedingsstoffen: vetten, eiwitten en koolhydraten zijn yin en de mineralen zijn yang.

DIETEN

De yin yang verhouding in volkoren granen wordt als de ideale verhouding beschouwd. Er zijn verschillende macrobiotische diëten. Een voeding die bestaat uit 100% granen is het hoogste van de soorten macrobiotische voedingen. Hierom werd oorspronkelijk een voeding die slechts bestaat uit graanprodukten als het beste voor de gezondheid beschouwd en als geneesmiddel tegen alle mogelijke ziekten.

Volgens George Ohsawa wordt aanbevolen om geleidelijk over te gaan van lager naar hooggenummerde diëten om de ideaaltoestand van lichaam en geest te bereiken. (zie tabel 1).

Later is er een minder strenge benadering van de Macrobiotische voeding ontstaan. (zie tabel 2). De meeste mensen maken gebruik van de voedingen -1, -2 en -3.

Ook door bereiding van het voedsel wordt een bepaalde yin/yang verhouding van de maaltijd bereikt. Afkoelen, verdunnen en toevoegen van zure en zoete stoffen maakt het voedsel meer yin en alle warmte behandelingen, toevoegen van zout maakt het voedsel meer yang.

Het lichaam maakt volgens de macrobiotiek zelf de noodzakelijke voedingsstoffen voor het lichaam (d.m.v. transformatie). Een voorbeeld hiervan is dat magnesium wordt omgezet in ijzer door het opnemen van 2 molekulen zuurstof.

In de macrobiotiek gaat men er van uit dat als de mens vlees, melk en fruit gebruikt in zijn dagelijks voedingspatroon, dat hij/zij de transformatie mogelijkheden niet meer heeft. Je kan dit vermogen weer ontwikkelen door geleidelijk weer op de macrobiotische voeding over te gaan.

Tegenwoordig wordt in Macrobiotiek meer benadrukt dat gezonde voeding ook sterk afhankelijk is van het betreffende individu en zijn omgeving. Voor het gematigd klimaat gelden de volgende standaardregels:

* Elke maaltijd moet bestaan uit plantaardig voedsel met eventueel zo nu en dan wat dierlijk voedsel;
* Het belangrijkste voedsel bij elke maaltijd, dat meer dan de helft van de totale hoeveelheid moet uitmaken, zijn de hele granen en hun produkten, af en toe peulvruchten (bonen);
* Groentes moeten in de eerste plaats gekookt gegeten worden, met variaties in de kookmethoden.

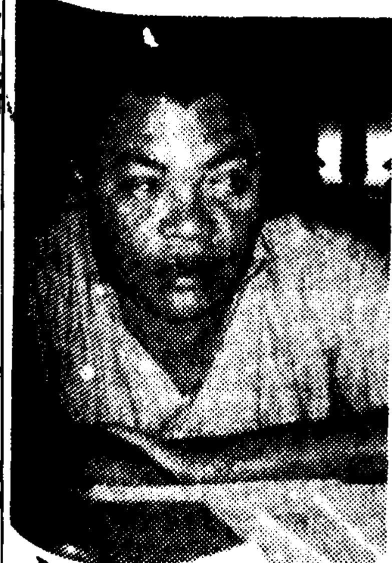
Het selecteren van de groentes moet gaan volgens de seizoenen. Groentes die dichtbij groeien zijn te verkiezen boven die van veraf;

* Zeegroentes kunnen gebruikt worden als aanvullende groente in kleinere hoeveelheden en minder vaak dan de land groentes;
* Vruchten en noten kunnen af en toe als aanvulling genomen worden als ze in hetzelfde klimaat groeien;
* Dierlijk voedsel moet in geringe hoeveelheden gegeten worden en minder dan 15% van de gehele maaltijd uitmaken; het moet bovendien altijd samen met groentes gegeten worden.

* Het kruiden moet altijd met onverfijnd zeezout en plantaardige olie gebeuren;
* Dranken moeten gemaakt worden van kruiden die in hetzelfde klimaat groeien. Dus hier op Curaçao is lamungras thee een goed alternatief.

Hieronder wordt een voorbeeld gegeven van aanpassing van het menu aan het jaargetijde. De opgegeven percentages zijn benaderingen.

Op deze standaardregels kunnen aanpassingen nodig zijn, in verband met traditie, seizoen, geografische en sociale omstandigheden en persoonlijke variaties zoals geslacht, leeftijd, activiteit etc.

Dit is Hector Pinedo Marquez van de Kamer van Koophandel van Riohacha. In de Napa van 1 juni, (Caribisch Colombia wil honderdjarige eenzaamheid verbreken), werd onder zijn foto per vergissing vermeld: Yamel Riano, ex-guerrilla-leider M-19. Onder de foto van Riano stond de naam van Hector Pinedo. Pinedo is geïnteresseerd in contacten met de Kamer van Koophandel van Curaçao.

SLEESWIJK (Duitsland) - In het noordelijk gedeelte van Duitsland is onlangs een Viking-dorp nagebouwd dat een zo natuurgetrouw mogelijk beeld moet geven hoe de Vikingen zo'n duizend jaar geleden daar moeten hebben geleefd. De Vikingen staan in de geschiedenis bekend als forse noormannen die plunderend, brandstichtend en verkrachtend door Europa trokken, maar volgens moderne historici is dat niet helemaal waar. Archeologische vondsten doen vermoeden dat het in ieder geval een volk met een hoogstaande cultuur moet zijn geweest.

Studeren dicht bij huis

Recht bij de UNA

= door Pedro Casimiri =

HET RECHT houdt zich bezig met de ordening van de maatschappij en omdat de maatschappij doorlopend verandert, moet ook het recht steeds aangepast worden. Het heeft dan ook weinig zin studenten vol te proppen met boekenkennis. Het gaat er juist om dat men leert met wetten en regels om te gaan. Daarnaast moet men leren juridisch te argumenteren en te redeneren.

Aan de UNA krijgt de student te maken met de volgende rechtsgebieden:
- burgerlijk recht, waarbij het gaat om de rechtsregels die betrekking hebben op het onderling verkeer van mensen;
- staats- en bestuursrecht, waarbij de bevoegdheden van de Staat en de relaties van de burger tot de Staat centraal staan;
- strafrecht, waarbij de wetgever een aantal regels en normen vaststelt waaraan iedere burger zich te houden heeft. Bij overtreden van deze regels en normen treedt het strafrecht in werking.

De rechtenstudie aan de UNA bestaat uit een kandidaatsfase van twee studiejaren een een doctoraalfase van twee en een half jaar. In de kandidaatsfase krijgen de studenten inleidingen in de rechtswetenschappen, rechtsgeschiedenis, staatsrecht, privaatrecht, publiekrecht en strafrecht. Daarnaast volgt men ook colleges economie en sociologie.

In de doctoraalfase vindt een specialisatie plaats van een van de bovengenoemde gebieden. Afgestudeerden mogen de titel van Meester in het Antilliaanse Recht voeren. Voor een specialisatie notariaal, fiscaal-juridische richting of internationaal recht moet men naar Nederland.

Er bestaat een grote mate van overeenstemming met het in Nederland geldende recht. Afgestudeerden van de Rechtenfaculteit van de UNA kunnen dan ook door het afleggen van enkele tentamens in typische aspecten van het Nederlands Recht de titel van Meester in het Nederlands Recht halen. Die mogelijkheid wordt geboden aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen - KUN.

Juristen zijn breed inzetbaar. Een deel komt terecht in typisch juridische functies zoals advokaat, officier van justitie, of rechter. Een ander deel vindt emplooi als notaris of als fiscaal jurist bij de belastingdienst. In het particuliere bedrijfsleven treft men ook veel juristen aan. Volgens de voorlichtingsfolder van de UNA gaat het er niet om ' of er voor een afgestudeerde jurist banen zullen zijn, maar of hij/zij voldoende creatief is en de rechten meester om zichzelf een weg te banen'.

TOELATING

Toelating tot de UNA is mogelijk met een voltooide opleiding VWO, HBS of Gymnasium. Voor diegenen die niet aan de toelatingseisen voldoen bestaat de mogelijkheid van het afleggen van het Colloquien Doctum, mits men de leeftijd van 23 jaren heeft bereikt. Dit toelatingsexamen bestaat uit de vakken Nederlands, geschiedenis en algemene ontwikkeling, en Engels. Daarnaast maakt men nog een keuze uit de vakken Spaans, Frans, wiskunde of economie. Het niveau van het Colloquiem Doctum ligt op VWO-niveau. Er kunnen vrijstellingen gegeven worden.

Studenten van de UNA kunnen gebruik maken van in de bibliotheek aanwezige boeken en microfilms. Via de bibliothecaris kan men boeken die niet in de bibliotheek aanwezig zijn bij andere bibliotheken aanvragen. Ongeacht het inkomen van de ouders hebben UNA studenten recht op een basisbeurs van NAf 5000,- per jaar. Dat bedrag kan met NAf 2500,- per jaar verhoogd worden, afhankelijk van het inkomen van de ouders.

De UNA beschikt over een campus met recreatiezaal en sportfaciliteiten. Bij plaatsing op de campus hebben studenten van buiten Curaçao voorrang.

Voor verdere inlichtingen over de campus kan men contact opnemen met de heer J. Wal, tel 683196 .

Het Kerkhof

(Vervolg van pag. 8)

en nemen alleen jonger arbeiders aan. Zij kunnen veel goedkoper produceren omdat zij geen financiële verplichtingen hebben aan oudere werknemers. Chrysler bijvoorbeeld heeft op elke actieve werknemer een gepensioneerde voor wie het bedrijf blijvend pensioen en ziektekosten betaalt', legt Marshall uit.

Hij erkent dat de Amerikaanse auto-industrie het dodelijke slachtoffer dreigt te worden van de voor Amerikaanse begrippen riante sociale voorzieningen die de UAW er bij de Grote Drie heeft uitgesleept. Maar voor de afwending van dat gevaar moet men niet bij de vakbond zijn. 'Wij moeten onze leden beschermen omdat de werkgever het niet doet en omdat de overheid het niet doet.'

Zo zit Detroit gevangen in een statische machtsstrijd tussen twee politieke partijen, tussen ondernemers en vakbonden en tussen overheid en bedrijfsleven. Vervangende industrieën komen op deze stad niet af. En ook de traditionele Amerikaanse automakers neigen ernaar het Japanse voorbeeld te volgen en, zoals General Motors doet om zijn nieuwe model de Saturn te gaan produceren, naar deelstaten ver van dit rampgebied te trekken.

De hoop die er nog is, vestigt zich op een spoedige algehele economische opleving in de VS, waardoor de vraag naar Amerikaanse automerken weer zal toenemen. En op een Democratische overwinning bij de komende presidentsverkiezingen, eind volgend jaar, waarna een andersgezinde regering de Japanse concurrent aan banden zou kunnen leggen.

En tenslotte is de hoop in Detroit gevestigd op die hardnekkige Amerikaanse kwaliteit die optimisme heet en die ook bij afwezigheid van een realistische rechtvaardiging altijd lijkt te overleven.

De lokale nieuwslezer sluit zijn bericht over de rampzalige verlies- en verkoopcijfers van Chrysler dan ook luchtig af met: 'En dan nu het goede nieuws: het gaat zó slecht dat het alleen maar beter kan worden.'

Dat is te hopen voor Al en Pat en hun drie kinderen aan de oostkant, voor de stinkende meneer en de tegen niemand foeterende dame in de drugstore downtown en voor alle meer dan 300.000 armoedzaaiers in dit Detroit in juni 1991 in de Verenigde Staten.

Kook mee met May

Vleespastei met bakbananen korst

VANDAAG een recept voor een heerlijke vleespastei met een korst van bakbananen.

U heeft hier voor nodig voor de korst:
4 niet al te rijpe bakbananen;
1/2 pond geraspte Cheddar kaas;
1 eetlepel boter
4 eieren

En voor de vulling:
1 pond klein gesneden stoofvlees of gemalen biefstuk.
1 klein gesneden ui
1 stukje hete peper
1 klein gesneden stengel selderij
1 klein blik gezeefde Italiaanse tomaten
2 eetlepels margarine of boter
En een beetje nootmuskaat en paprikapoeder, zout en peper naar smaak.

U bereidt eerst het vlees. U doet alle ingrediënten tegelijk in een gietijzeren braadpan. Minstens 3 uur op een klein pitje laten stoven tot bijna alle saus is ingekookt.

Vervolgens maakt U de korst:
Bananen schoonmaken, in stukken snijden en koken tot ze gaar zijn. Prakken terwijl ze nog heet zijn. Kaas en boter toevoegen. Dan een voor een de eieren er goed door mengen. U smeert een deel van het mengsel op de boden en zijkanten van een ovenschotel met een middellijn van ± 22 cm en een hoogte van ± 5 cm. Vullen met het gestoofde vlees en daarna afdekken met de rest van het bananenmengsel.

U bakt de pastei ± 30 minuten in een tot 350F voorverwarmde oven tot de korst gaar is. U zou de pastei ook kunnen vullen met kip, kalkoen, vis of bakkeljauw. Eet smakelijk.

MAY

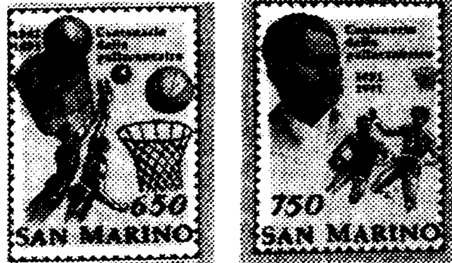
Basketbal en andere sporten op postzegels

= door Victor Hafkamp =

ONDER DE LOUPE

BASKETBAL LEGT het in de wereld qua populariteit als sport af tegen het voetbal. Maar toch is deze zaalsport de meest verbreide tak van sport op aarde. Volgens een recente opgave wordt basketbal door zo'n 200 miljoen sportlieden beoefend en zijn er 160 landen, waar de sport in georganiseerd verband wordt gespeeld. Een soort basketbal werd vermoedelijk al door de Inca's beoefend, toen het Romeinse rijk nog moest ontstaan. De Inca's hadden een spelsoort die ze 'pok-ta-pok' noemden. Ze gooiden een rubber bal door een ring. Later speelden ook de Vikingen in Noord-Europa een spel dat ze ringbal noemden. Daaruit ontstond op initiatief van de Amsterdammer Broekhuijsen de korfbalsport. Het moderne basketbal is dit jaar een eeuw oud. James Naismith uit Springfield (Colorado) in de Verenigde Staten introduceerde het spel op zijn sportschool en legde voor zijn pupillen de eerste spelregels vast.

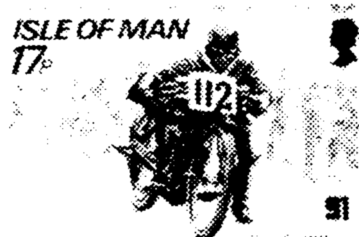

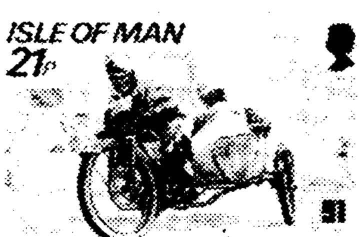
Voor verscheidene posterijen is de 100ste verjaardag van het basketbal aanleiding tot de uitgifte van postzegels. De Verenigde Staten hebben voor de maand augustus een uitgifte op hun programma staan en Canada voegde alsnog een basketbalzegel aan zijn programma van dit jaar toe. De uitgifte zal worden gesponsord door 'The Sports Network', de Canadese commerciële sportzender.

Op 4 juni kwam in het staatje San Marino in Italië een serie van twee zegels uit. Op de tweede (750 lire) is onder meer het portret van de basketbalpionier Naismith te zien. Het eerste exemplaar beeldt de ontwikkeling van de basketbalsport uit. Een dag later kwam ook Italië met een zegel van 500 lire voor het 100-jarige spel. In Frans Polynesië verscheen 15 mei al een zegel van 80 francs voor hetzelfde sportjubileum. Op het zegelbeeld zien we Polynesiërs het spel beoefenen, hoewel nergens uit blijkt dat het om basketbal gaat.

Dankzij de motorsport heeft het eiland Man in de Ierse Zee tussen Engeland en Ierland een grote internationale bekendheid gekregen. Het zijn niet altijd de positieve aspecten van die sport, maar doorgaans de vele ongevallen die de publiciteit halen. Maar Man zou snel van de landkaart verdwijnen, als de internationale snelheidssporten (naast motorook autoraces) er niet met grote regelmaat op het circuit van Man zouden worden gehouden. Vele internationale sterren komen naar het eiland voor de hoog aangeschreven snelheidsproeven.

De jaarlijkse TT-races op Man zijn wereldberoemd. De posterijen op Man hebben er het hunne toe bijgedragen

om de aandacht op die races te vestigen, want ze geven regelmatig zegels uit met motorrijders en motoren. Eind mei kwam er opnieuw een serie uit, dit maal voor de tachtigste verjaardag van de TT Mountain Course. Op de zegels van 17, 21, 26, 31 en 37 pence zien we beroemde motorrijders die de race ooit op hun naam schreven.

De vijf motorcracks zijn: Olivier Godfrey, Freddie Dixon, Bill Ivy, Giacomo Agostini en Joey Dunlop. Man heeft sinds de uitgifte van zijn eigen zegels die in 1973 begon al vier keer eerder series uitgegeven met de motorsport als thema. Er komen de laatste jaren steeds meer postzegels uit die sportevenementen als thema hebben. 11 Juni brachten de Britse posterijen een serie uit die aan de Wereldspelen voor studenten in Sheffield aandacht schenkt. De vier zegels (22, 26, 31 en 37 pence) beelden de sporten schermen, hordenloop, schoonspringen en rugby uit.

Het bekende tennistoernooi in Parijs op Roland Garros was dit jaar aan zijn honderdste editie toe. In 1891 werd het eerste internationale tenniskampioenschap van Frankrijk in Parijs afgewerkt en sindsdien geldt het toernooi als het belangrijkste na Wimbledon. Frankrijk bracht 27 mei een zegel van 3.50 francs in omloop voor dat jubileumtoernooi. De eilandengroep Wallis en Futina die onder Frans bestuur staan kwamen ook met een zegel in de waarde van 250 francs.

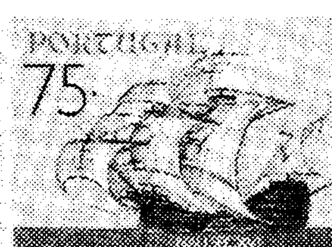
26 Juni komt Papua Nieuw-Guinea met een serie van vier zegels opgedragen aan de negende South Pacific-spelen die elke vier jaar worden gehouden. De zegels van 21, 40, 50 en 80 toeas beelden de sporten cricket, hardlopen, honkbal en rugby uit. De populariteit van het rugby in dat gebied wordt nog eens benadrukt door het blokje met een zegel van 1.80 dollar dat Nieuw-Zeeland later dit jaar uitbrengt voor de wedstrijden om de 'Rugby World Cup 1991'. Tenslotte nog aandacht voor drie Braziliaanse zegels (2x36 en 1x300 cruzados) met als afgebeelde sportonderdelen zeilen, roeien en zwemmen.

FILIPS DE GOEDE

Filips de Goede (Dijon 1396-Brugge 1467) wordt vaak de grondlegger der Nederlanden genoemd. De Bourgondische hertog, zoon van Jan zonder Vrees, bracht de verschillende vorstendommen in de Lage Landen onder Bourgondisch gezag. Hij was de stichter van de ridderorde, de Orde van het Gulden Vlies. Hij deed dat ter gelegenheid van zijn huwelijk met Isabella van Portugal, de derde vrouw van Filips en later moeder van Karel de Stoute. Uit die tijd stammen de goede relaties — vooral op handelsgebied — tussen het huidige Vlaanderen in België en Portugal.

Isabella en Filips zijn te zien op postzegels die zowel in België als in Portugal verschenen voor de 'Europalia', een kunst- en cultuurbiënnale die dit jaar helemaal aan Portugal is gewijd. Op dit tweejaarlijkse evenement krijgen de belangstellende een vrij volledig beeld van alle kunstdisciplines van het land waarop helemaal aan Portugal is gewijd.

Op dit tweejaarlijkse evenement krijgen de belangstellende een vrij volledig beeld van alle kunstdisciplines van het land waarop de aandacht zich richt. Sinds 1969 heeft de biennale Europalia al tien landen verwelkomd, waaronder Nederland. Doorgaans geven België en het gastland van de Europalia gezamenlijk zegels uit. De postzegels van 14 frank (België) en het souvenirvel met zegel van 300 escudos van Portugal tonen een reproductie van een schilderij van een onbekende meester. De oplage van de Belgische zegel is 7.5 miljoen exemplaren, die van het Portugese velletje 110.000 stuks. Portugal herinnert op vier andere zegels (35, 75, 80 en 110 escudos) aan een stukje eigen historie. Op de zegels staan schepen van de beroemde Portugese ontdekkingsreizigers: de ronde kerveel, het oorlogsschip en het galjoen.

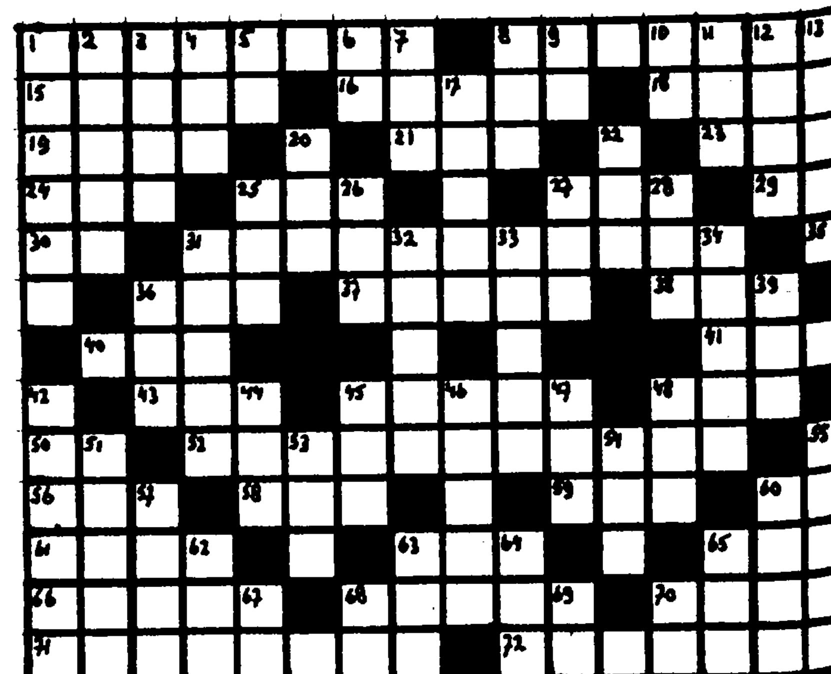

SCHEPEN

Degenen die zich interesseren voor schepen op postzegels in relatie tot de grote ontdekkingsreizen wijs ik op een recente uitgifte van de Bahamas. Dat verscheen het vierde deel van een emissiereeks die de ontdekking van Amerika door Columbus als onderwerp heeft. Er kwamen vier zegels uit: 15, 40, 55 en 60 cents en een souvenirvel: 1.50 dollar met afbeeldingen van o.a. Columbus' vloot en een routekaartje van Spanje naar de Bahamas.

Schepen ook op een recente serie van Noorwegen dat 7 juni het eeuwfeest van de nationale maatschappij tot redding van drenkelingen herdacht. De zegels van 3.20 en 27 Kronen laten achtereenvolgens een moderne reddingsboot en een oude reddings-zeilschip zien. Een reddingsboot is ook afgebeeld op een zegel van 1.20 dollar die tot een serie van vier zegels van het Kersteiland (Christmas Island) in de Indische Oceaan hoort. De serie vestigt de aandacht op activiteiten van het locale politiekorps.

KRUISWOORD PUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Beroep; 8. De zee betreffende; 15. Bekende Franse beeldhouwer; 16. Oude munt; 18. Leesteken; 19. Inval; 21. Loot; 23. Open strook in een bos; 24. Lidwoord; 25. Plaats in Noord Brabant; 27. Pluis; 29. Soort brood; 30. Voegwoord; 31. Inwoner; 35. Frans lidwoord; 36. Gewicht; 37. Soort rijtuig; 38. Deel van het dak; 40. Vlaktemaat; 41. Rij; 43. Tijdperk; 45. Intiem; 48. Precies; 50. Rondhout; 52. Eiland bij Zuidholland; 55. Muzieknoot; 56. Titel; 58. Herkauwer; 59. Hoen; 60. Gevangenis; 61. Azijn; 63. Vis; 65. Toespraak; 66. Reeks; 68. Meisjesnaam; 70. Aardappelgerecht; 71. Muziekinstrument; 72. Niet gebruikelijk.

VERTIKAAL: 1. Tuinhuisje; 2. Plaats in Drente; 3. Lusthof; 4. Aanwijzend voornaamwoord; 5. Voorzetsel; 6. Bijwoord; 7. Herkauwer; 8. Dof; 9. Bijwoord; 10. Persoonlijk voornaamwoord; 11. Speelgoed; 12. Hoofd van een moskee; 13. Brandverf; 14. Plaats in Noord Holland; 17. Niet dezelfde; 20. Bar; 22. Vat; 25. Plaats in de N.O. Polder; 26. Teer; 27. Landtong; 28. Schrijfgerei; 31. Traag; 32. Heerlijk; 33. Heilig voorwerp van Indianen; 34. Europeanen; 36. Vreemde munt; 39. Kleefmiddel; 42. Droevig; 44. Houding; 45. Een zekere; 46. Hoeveelheid; 47. Deel van het lichaam; 48. Vals; 49. Helder en kalm; 51. Rangtelwoord; 53. Gelofte; 54. Wenk; 55. Cowboyfeest; 57. Betaalmiddel; 60. Romeinse keizer; 62. Horizon; 63. Engels bier; 64. Jongensnaam; 65. Grof; 67. Getij; 68. Voegwoord; 69. Onbekende; 70. Bijvoorbeeld.

WINNAAR VORIGE WEEK

Uit het grote aantal inzendingen van dez Amigoe kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Marionne Janga
Noord Zapateer # 19
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur)
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels

OPLOSSING VORIGE WEEK

HORIZONTAAL: 1. Panter; 5. Poema; 9. Tijger; 13. Set; 14. Pil; 15. Kovel; 17. Ll.; 19. Nep; 21. Mes; 22. Lepel; 23. La; 24. Oor; 26. Robijn; 28. Vim; 29. Ven; 30. Obat; 32. Nut; 33. Vader; 35. Rood; 36. Die; 38. Lever; 40. Leges; 42. Ree; 44. Regen; 46. Iep; 48. Aarde; 50. Tenor; 52. Ier; 55. Bars; 57. Enter; 59. Bok; 61. Lama; 63. Ere; 65. Kor; 66. Beton; 68. Ter; 69. E.a.; 70. Heden; 72. Bal; 73. Kam; 75. E.T.; 76. Reëel; 77. Tas; 78. Gin; 80. Hinde; 81. Otter; 82. Jaguar.

VERTIKAAL: 1. Piloot; 2. N.S.; 3. Ten; 4. Eter; 6. Open; 7. Eis; 8. Ml.; 9. Top; 10. IJver; 11. Gel; 12. El; 15. Kemel; 16. Panda; 18. Lob; 20. Pon; 21. Mijter; 22. Lid; 23. Leo; 25. Rad; 27. Bul; 28. Varen; 29. Vos; 31. Tiras; 33. Veger; 34. Rei; 35. Repel; 37. Eer; 39. Veter; 41. Gei; 43. Ede; 45. Nobel; 47. Abeel; 48. Are; 49. Enkel; 51. Rot; 53. Rat; 54. Marter; 56. Ara; 58. Ton; 60. Kok; 62. Mee; 64. Leed; 66. Base; 67. Naga; 70. Hen; 72. Bat; 74. Mig; 76. Ri; 77. T.T.; 79. Nu.

ZIEK EN GEZOND

Antibiotica een zegen, maar ben voorzichtig!

= door dr M de Grood =

HET IS ZO'N 50 jaar geleden dat voor het eerst antibiotica op de markt kwamen en waaraan de naam van Fleming onverbrekelijk is verbonden. De bekendste stof van deze reeks is het penicilline; sindsdien is het aantal nieuwere preparaten zo groot geworden, dat je er een klein woordenboek mee zou kunnen vullen. Ook onze kennis over de manier, waarop antibiotica werken is al erg veel bekend.

Antibiotica zijn gericht op infecties door bacteriën. Hiernaast is er al een hele reeks preparaten, die gericht zijn tegen virussen. Gezien de gecompliceerde bouw van een virus is onschadelijk maken ervan nog lang niet eenvoudig en is de werking ook niet zo constant.

De echte antibiotica zijn echter al zo ingeburgerd, dat ze vaak voorradig zijn in de medicijnkast thuis en we kunnen gevoeglijk spreken van een overcomsumptie van dit soort geneesmiddelen.

Welke gevaren zitten er eigenlijk aan het gebruik van antibiotica? Die zijn drieërlei. Op de eerste plaats worden antibiotica vaak bereid uit en tesamen met stoffen, die bij de mens overgevoeligheid reacties kunnen verwekken. Ik ken heel wat mensen, die b.v. van penicilline uitslag of jeuk krijgen.

Op de tweede plaats: de bacteriën spelen een grote rol bij de gewone verrichtingen van onze organen. Zo kunnen we de bacteriën, die normaliter in onze darmen zitten nauwelijks missen en gebruik van antibiotica kan daardoor b.v. tot het ontstaan van diarree aanleiding geven. Ook in onze keelholte komen nuttige bacteriën voor en ontbreken ervan kan aanleiding geven tot een schrale keel.

De derde en meest bedreigende die involved van antibioticamisbruik kan maken, dat er zich bacteriestammen ontwikkelen, die resistent zijn tegen bepaalde antibiotica en dus niet meer helpen, wanneer een bepaalde aandoening, door deze bepaalde bacterie veroorzaakt optreedt of verergert.

In ziekenhuizen, waar als regel veel ziekteverwekkers rondwaren, is men daarom ook als de dood voor deze complicatie. Stel u voor, dat er een arts of verpleegkundige werkt die een dergelijke resistente bacterie herbergt; zo iemand kan heel wat ellende teweeg brengen. Door de speciaal hiervoor in ieder ziekenhuis aangestelde infectiecommissie wordt hier dan ook erg op gelet.

In de laatste jaren begint daarom ook de vraag te rijzen, of bij iedere infectie met bacteriën ook antibiotica moeten worden gegeven. De natuurlijke weerstand van de mens is groter dan we meestal aannemen. Veel infecties die we oplopen, genezen door de afweer van het lichaam vanzelf. Ik noem als voorbeeld een middenoorontsteking. We weten, dat 80% van de mensen, meestal kinderen, in 48 uur zoveel afweer hebben ontwikkeld, dat naast pijnstillers geen ander medicament nodig is. En dit soort van 'self-limiting diseases' kennen we een hele reeks. Bij heel wat infectieziektes is het tegenwoordig dan ook de gewoonte, om eerst een bepaalde tijd af te wachten en pas, als de ziekte langer gaat duren, met antibiotica te gaan behandelen.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat dit niet geldt, als we met een patiënt met een verminderde weerstand of met een erg sterk virulente infectieziekte te maken hebben.

Ook is het bij het antibioticagebruik van belang, precies het voorschrift van de arts op te volgen. Hij weet nl. hoe lang de periode duurt van de kans, dat de infectie zijn kop nog kan opsteken. Stopt u eerder dan loopt u de kans de ziekte nog eens te krijgen. Antibiotica zijn een grote aanwinst in de geneeskunde, maar maak er voorzichtig gebruik van!